

**Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"**

**Навчально-науковий Інститут економіки
Фінансово-економічний факультет**

Кафедра економічного аналізу і фінансів

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до кваліфікаційної роботи
ступеню магістра

здобувача **Парфененкової Анни Сергіївни**

(ПІБ)

академічної групи **072м-24-1 (денна форма навчання)**

(шифр)

спеціальності **072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок**

(код і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми: **«Фінанси, банківська справа та страхування»**

на тему: **«Вибір фінансової стратегії ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД»»**

Керівники	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
Кваліфікаційної роботи	доц. Єрмошкіна О. В.			
Рецензент				
Нормоконтролер	Федорова О.Г.			

Дніпро
2025

**Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"**

ЗАТВЕРДЖЕНО:

завідувач кафедри
економічного аналізу і фінансів

(повна назва)

О.В. Усатенко

(підпис)

(прізвище, ініціали)

« _____ » _____ 2025 року

**ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеню магістра**

здобувачу **Парфененковій Анні Сергіївні** академічної групи **072М-24-1**
(прізвище, ініціали) (шифр)

спеціальності **072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок**
(код і назва спеціальності)

На тему: **«Вибір фінансової стратегії ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД»»**

затверджену наказом ректора НТУ "Дніпровська політехніка" від **12.11.2025р №1271-с**

Розділ	Зміст	Термін виконання
ВСТУП	Актуальність теми, мета і завдання, об'єкт і предмет роботи, методи, наукова та практична цінність, апробація результатів, публікації, структура роботи	29.09.2025-05.10.2025
Розділ 1	Теоретичні засади управління фінансовою стратегією підприємств	06.10.2025-19.10.2025
Розділ 2	Аналіз фінансово-господарської діяльності та оцінка фінансового стану тов «КЕРНЕЛ ТРЕЙД»	20.10.2025-02.11.2025
Розділ 3	Моделювання фінансової стратегія за допомогою матриці фінансових стратегій та регресійної моделі прогнозування	03.11.2025-16.11.2025
Розділ 4	Моделювання оптимальної фінансової стратегії ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД»	17.11.2025-30.11.2025-
ВИСНОВКИ		01.12.2025-06.12.2025
Демонстраційний матеріал	Підготовка демонстраційного матеріалу до захисту	07.12.2025-09.12.2025

Завдання видано

(підпис керівника)

О.В.Єрмошкіна

(прізвище, ініціали)

Дата видачі завдання 01.09.2025 р.

Дата подання до екзаменаційної комісії 10.12.2025 р.

Завдання прийнято до виконання

(підпис студента)

А.С.Парфененкова

(прізвище, ініціали)

РЕФЕРАТ

Парфененкова А.С. – Вибір фінансової стратегії ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД». – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота магістра за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок. – НТУ «Дніпровська політехніка», Дніпро, 2025.

Метою кваліфікаційної роботи є обґрунтування та визначення оптимальної фінансової стратегії ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» з урахуванням галузевих особливостей і результатів аналізу фінансового стану підприємства.

У роботі обґрунтовано актуальність теми, визначено мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження та охарактеризовано методологічну основу.

Розглянуто теоретичні засади формування фінансової стратегії підприємства й особливості її розроблення в аграрній сфері. Проаналізовано фінансовий стан ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» за 2022–2024 рр., оцінено ліквідність, фінансову стійкість і рентабельність, а також визначено стратегічну позицію підприємства за матрицею Франшоне та Романе.

З використанням моделі Дюпона, трендового та сценарного аналізу здійснено моделювання й прогнозування фінансового розвитку підприємства. Обґрунтовано вибір поміркованої фінансової стратегії як найбільш доцільної для забезпечення стабільного розвитку та підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами.

ФІНАНСОВА СТРАТЕГІЯ, МАТРИЦЯ ФРАНШОНЕ ТА РОМАНЕ,
МОДЕЛЬ ДЮПОНА, ПРОГНОЗУВАННЯ, СЦЕНАРНИЙ АНАЛІЗ,
ФІНАНСОВИЙ СТАН, ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ, РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ

ABSTRACT

Parfenenkova A.S. – Choosing a financial strategy of KERNEL-TRADE LLC.
– Qualification work on the rights of the manuscript.

Master's qualification work in specialty 072 Finance, banking, insurance and stock market. – Dnipro University of Technology, Dnipro, 2025.

The purpose of the qualification thesis is to substantiate and determine the optimal financial strategy of KERNEL-TRADE LLC, taking into account industry-specific features and the results of the analysis of the company's financial condition.

The thesis substantiates the relevance of the research topic, defines the purpose, objectives, object and subject of the study, and describes the methodological framework.

The theoretical foundations of enterprise financial strategy formation and the specifics of its development in the agricultural sector are considered. The financial condition of KERNEL-TRADE LLC for 2022–2024 is analyzed; liquidity, financial stability, and profitability are assessed; and the company's strategic position is determined using the Franchon–Romane financial strategy matrix.

Using the DuPont model, trend analysis, and scenario analysis, modeling and forecasting of the company's financial development are carried out. The choice of a moderate financial strategy is substantiated as the most appropriate for ensuring stable development and improving the efficiency of financial resource management.

FINANCIAL STRATEGY, FRANCHON–ROMANE MATRIX, DUPONT MODEL, FORECASTING, SCENARIO ANALYSIS, FINANCIAL CONDITION, FINANCIAL STABILITY, PROFITABILITY

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТРАТЕГІЄЮ ПІДПРИЄМСТВ	10
1.2. Структура, види та функціональні елементи фінансової стратегії..	14
1.3 Особливості фінансової стратегії аграрних підприємств.....	24
Висновки до розділу 1	27
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТОВ «КЕРНЕЛ ТРЕЙД»	30
2.1. Загальна характеристика діяльності ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД»	30
2.2 Аналіз фінансово-економічного стану КЕРНЕЛ-ТРЕЙД.....	32
2.3. Оцінка та формування фінансової стратегії ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» на основі аналітичних показників	64
Висновки до розділу 2.....	73
РОЗДІЛ 3 МОДЕЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЯ ЗА ДОПОМОГОЮ МАТРИЦІ ФІНАНСОВИХ СТРАТЕГІЙ ТА РЕГРЕСІЙНОЇ МОДЕЛІ ПРОГНОЗУВАННЯ.	76
3.1. Моделювання фінансової стратегії підприємства.....	76
3.2. Теоретичні засади прогнозування та моделювання фінансової стратегії підприємства.....	83
3.3. Фінансова стратегія агропідприємств в умовах невизначеності та зовнішніх викликів	83
Висновки до розділу 3	93
РОЗДІЛ 4 МОДЕЛЮВАННЯ ОПТИМАЛЬНОЇ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД»	95
4.1. Розробка довгострокової фінансової стратегії ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» на основі сценарних прогнозів	95
4.2. Оцінка та прогноз фінансових показників ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» на 2025–2027 рр. на основі моделі Дюпона	107
4.3. Практичні рекомендації щодо оптимізації фінансової стратегії ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД»	109
Висновки до розділу 4.....	111

ВИСНОВКИ	115
ДОДАТКИ.....	125

ВСТУП

Актуальність дослідження. Фінансова стратегія є ключовим інструментом забезпечення довгострокової конкурентоспроможності та стійкості підприємства в умовах зростаючої нестабільності зовнішнього середовища. Аграрний сектор України, до якого належить ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД», функціонує в умовах високої волатильності, що зумовлена впливом природно-кліматичних факторів, коливанням світових цін на сільськогосподарську продукцію, змінами валютного курсу, логістичними ризиками та трансформацією ринкової кон'юнктури. У сучасних умовах воєнних викликів, перебоїв у міжнародній торгівлі та порушення ланцюгів постачання фінансова стратегія стає визначальним елементом забезпечення стабільності діяльності підприємства.

Науковці, зокрема І. Бланк, А. Поддєрьогін, О. Терещенко, Ю. Брігхем та Г. Мінцберг, значною мірою сприяли розробці теоретичних основ стратегічного управління фінансами, підкресливши роль фінансової стратегії як складової системи управління підприємством. Проте питання формування фінансової стратегії аграрних підприємств у сучасних українських реаліях потребує подальшого дослідження, оскільки такі підприємства мають специфічні властивості: сезонність виробництва, значну залежність від зовнішніх ринків, високу капіталомісткість та чутливість до зовнішніх ризиків.

У зв'язку з цим актуальним є дослідження механізмів формування фінансової стратегії, здатної забезпечити достатній рівень фінансової стійкості, оптимальну структуру капіталу, ефективність використання ресурсів та мінімізацію ризиків. Особливо важливим є застосування сучасних методів фінансового прогнозування, стратегічного аналізу та оцінювання стратегічної позиції підприємства, що дозволяє підвищити точність управлінських рішень та забезпечити збалансований розвиток у середньостроковій перспективі.

Таким чином, дослідження вибору та удосконалення фінансової стратегії ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» є актуальним і має важливе наукове та практичне

значення, оскільки результати можуть бути використані для підвищення ефективності функціонування підприємства та покращення його фінансової стабільності в умовах динамічного ринкового середовища.

Мета і завдання дослідження. Метою даної роботи є теоретичне обґрунтування та практичне визначення оптимальної фінансової стратегії ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» з урахуванням галузевої специфіки та результатів аналізу його фінансово-господарської діяльності.

Для досягнення поставленої мети у роботі вирішено такі завдання:

- узагальнено теоретико-методологічні підходи до визначення сутності фінансової стратегії підприємства,
- досліджено особливості формування фінансової стратегії аграрних підприємств та чинники, що її визначають,
- проведено аналіз фінансового стану ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» за 2022–2024 роки,
- здійснено оцінку ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності та рентабельності підприємства,
- визначено його стратегічну позицію за матрицею Франшоне та Романе, виконано факторний аналіз за моделлю Дюпона,
- проведено трендове та сценарне прогнозування основних фінансових показників, а також обґрунтовано вибір оптимальної фінансової стратегії та сформульовано рекомендації щодо її удосконалення.

Об'єкт дослідження – фінансово-господарська діяльність ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД», розглянута в контексті процесу формування та реалізації його фінансової стратегії.

Предмет дослідження – теоретичні, методологічні та прикладні аспекти формування фінансової стратегії підприємства, а також інструменти оцінювання, аналізу та прогнозування його фінансового стану.

Методи дослідження. У ході дослідження використано горизонтальний і вертикальний аналіз для оцінювання структури та динаміки фінансових показників, коефіцієнтний аналіз для визначення рівня ліквідності,

платоспроможності, рентабельності та ділової активності підприємства, факторний аналіз за моделлю Дюпона для встановлення впливу основних факторів на фінансові результати, а також елементи стратегічного аналізу, зокрема матрицю Франшоне та Романа. Крім того, застосовано трендовий та сценарний аналіз для прогнозування можливих напрямів розвитку підприємства, графічні методи для візуалізації результатів та методи економічного моделювання для обґрунтування вибору фінансової стратегії.

Інформаційна база. Фінансова звітність ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» за 2019–2024 роки, аналітичні матеріали Міністерства фінансів України та Державної служби статистики України, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених з фінансового менеджменту та стратегічного управління, монографії, навчальні посібники, статті у фахових виданнях, а також чинні нормативно-правові акти України.

Апробація результатів дослідження. Окремі теоретичні положення, методичні розробки та висновки роботи знайшли відображення у статті «Фінансова стратегія в умовах невизначеності: зовнішні виклики для агропідприємств», опублікованій у журналі «Агросвіт» №19, 2025 у співавторстві з д.е.н., професором О. В. Єрмошкіною, що підтвердило наукову новизну й практичну значущість отриманих результатів..

Особистий внесок. Усі аналітичні розрахунки, теоретичні узагальнення, висновки та практичні рекомендації виконано автором самостійно на основі аналізу фінансової звітності ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД», методичних матеріалів і критичного опрацювання наукових джерел.

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг становить 133 сторінки комп'ютерного тексту, робота містить 24 таблиць, 16 рисунки, 11 формул та 3 додатки. Список використаних джерел налічує 50 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТРАТЕГІЄЮ ПІДПРИЄМСТВ

1.1. Сутність, зміст і роль фінансової стратегії у системі стратегічного управління підприємством

У сучасній економічній літературі поняття «стратегія» та «фінансова стратегія підприємства» мають різні інтерпретації, що зумовлено багатогранністю їх змісту та різними підходами до стратегічного управління. Класики стратегічного менеджменту пропонують власні трактування сутності стратегії.

Так, А. Чандлер визначає її як процес формування довгострокових цілей підприємства, постановки завдань та вибору напрямів діяльності із забезпеченням відповідного розподілу ресурсів. М. Портер розглядає стратегію як інструмент реагування організації на зовнішні загрози та можливості, з урахуванням її внутрішніх сильних і слабких сторін. І. Ансофф трактує стратегію як систему правил і принципів, що регулюють поведінку підприємства у процесі прийняття управлінських рішень. На думку М. Мескона, М. Альберта та Ф. Хедоурі, стратегія є детальним комплексним планом, орієнтованим на реалізацію місії підприємства та досягнення його стратегічних цілей. Г. Мінцберг пропонує розглядати стратегію через концепцію «5Р», а саме, стратегія може виступати як план (Plan) - свідомо розроблена послідовність дій, або як прийом (Ploy), спрямований на вплив чи випередження конкурентів. Вона також може розглядатися як принцип поведінки (Pattern), що проявляється у стабільних діях організації, або як позиція (Position), яку вона займає на ринку. Крім того, стратегія може бути перспективою (Perspective), що відображає цінності та світогляд організації й визначає її загальний напрям розвитку., тоді як А. Томпсон і А. Стрикленд визначають її як систему управлінських рішень і дій, спрямованих на

досягнення визначених результатів [1].

Узагальнюючи підходи різних авторів, можна дійти висновку, що стратегія підприємства - це узгоджений довгостроковий план дій, який визначає пріоритети, ресурси та послідовність управлінських заходів, необхідних для переходу від поточного стану до бажаного майбутнього.

У сучасних умовах динамічного розвитку економіки та зростаючої невизначеності зовнішнього середовища поняття стратегії в управлінні підприємством набуває особливого значення. Його зміст постійно розширюється й адаптується у відповідь на складність бізнес-середовища, загострення конкуренції, технологічні прориви та зміни у споживчій поведінці. У загальному розумінні стратегія підприємства - це інтегрований довгостроковий план дій, розроблений керівництвом організації для досягнення ключових цілей, забезпечення сталого розвитку та реалізації її місії.

Це твердження повною мірою стосується і фінансової стратегії, яка посідає особливе місце серед функціональних стратегій підприємства. Вона є базовою складовою системи стратегічного управління, оскільки забезпечує формування, розподіл та ефективне використання фінансових ресурсів. У науковій літературі існує широкий спектр підходів до визначення сутності фінансової стратегії.

Так, І. А. Бланк визначає її як один із найважливіших різновидів функціональної стратегії, спрямований на розвиток фінансової діяльності та відносин підприємства шляхом формування довгострокових цілей і вибору найефективніших способів їх досягнення з урахуванням змін зовнішнього середовища. К. Е. Власова та О. В. Кирова розглядають фінансову стратегію як довгостроковий курс управління фінансами, спрямований на реалізацію загальноорганізаційних стратегічних цілей. [2]. О. М. Гончаренко та В. А. Янковська підкреслюють, що фінансова стратегія охоплює процеси планування, управління та формування фінансових ресурсів, орієнтовані на підвищення вартості підприємства за умови збереження його фінансової рівноваги. В. Л. Дикань, В. О. Зубенко та О. В. Маковоз пропонують розглядати її як загальний

план визначення фінансових потреб і результатів діяльності підприємства, а також вибору джерел фінансування для мінімізації вартості капіталу та максимізації прибутку. О. А. Кузнєцова, І. О. Ішєєва та Ю. В. Дворнікова трактують фінансову стратегію як систему фінансових відносин, що забезпечують досягнення довгострокових цілей відповідно до фінансової ідеології підприємства. А. І. Петрова та О. І. Заруднєв визначають фінансову стратегію як багатофакторну модель дій і заходів, спрямованих на формування та ефективне використання фінансово-ресурсного потенціалу. І. Й. Плікус пропонує розглядати її як спосіб реалізації фінансових цілей підприємства, спрямований на подолання протиріччя між потребою у фінансових ресурсах та можливостями їх залучення. А. М. Поддєрьогін наголошує, що фінансова стратегія охоплює методи та практики формування фінансових ресурсів, їх планування та забезпечення фінансової стійкості в умовах ринкової економіки. Т. Є. Шевченко та О. І. Лозовська визначають фінансову стратегію як фінансову програму розвитку підприємства, яка поєднує методи формування ресурсів та підтримання фінансової стабільності в умовах конкуренції [3].

Аналіз наукових підходів дозволяє узагальнити, що фінансова стратегія це не лише план дій у сфері фінансів, а цілісна система управлінських рішень, яка поєднує довгострокові орієнтири, принципи, методи та інструменти досягнення фінансової стійкості, підвищення вартості підприємства й забезпечення його конкурентоспроможності. Можна також зазначити, що фінансову стратегію доцільно визначати як інтегровану систему довгострокових цілей, засобів їх досягнення та механізмів управління фінансовими процесами, що забезпечує реалізацію загальної стратегії підприємства в умовах динамічного зовнішнього середовища та обмежених ресурсів.

Особливої актуальності питання формування фінансової стратегії набуває для аграрних підприємств, діяльність яких характеризується підвищеним рівнем ризику та впливом природно-кліматичних факторів. Фінансова стратегія таких підприємств повинна враховувати специфіку галузі, зокрема сезонність

виробництва, циклічність грошових потоків, залежність від погодних умов, значну потребу в інвестиціях у матеріально-технічну базу та обмежену доступність фінансових ресурсів. Тому процес її формування має здійснюватися поетапно, з урахуванням загальноекономічних тенденцій, галузевих ризиків, особливостей продукції, рівня механізації виробництва та наявності джерел фінансування [4].

Таким чином, результативність діяльності підприємства безпосередньо залежить від якості розроблення та реалізації його фінансової стратегії, яка визначає можливість забезпечення стабільності фінансових потоків і сталого розвитку в довгостроковій перспективі. Водночас важливо не лише сформулювати дієву фінансову стратегію, а й оцінити рівень її реалізації та відповідність стратегічним орієнтирам підприємства. Саме тому подальшим логічним кроком є визначення підходів до оцінювання ефективності фінансової стратегії, що дозволяє встановити, наскільки обраний стратегічний курс сприяє досягненню поставлених цілей і зміцненню фінансової позиції підприємства.

Оцінювання ефективності фінансової стратегії становить ключовий етап стратегічного управління, адже воно забезпечує зворотний зв'язок між цілями, ресурсами та досягнутими результатами. Ефективна реалізація фінансової стратегії проявляється у зростанні фінансових показників діяльності, підвищенні ринкової вартості підприємства, зростанні прибутковості, зміцненні ділової репутації, а також у вдосконаленні системи управління фінансовими потоками та підвищенні якості роботи структурних підрозділів.

Досягнення високих результатів можливе лише за дотримання певних принципових умов. По-перше, стратегічні цілі, напрями та етапи реалізації фінансової стратегії мають бути тісно узгоджені із загальною стратегією розвитку підприємства. По-друге, фінансова стратегія повинна бути гнучкою та адаптивною, здатною своєчасно реагувати на зміни у зовнішньому середовищі, такі як коливання ринку, зміни податкового чи валютного регулювання. По-третє, важливим чинником є раціональне формування структури власних і залучених фінансових ресурсів, що дозволяє підтримувати фінансову стійкість і

забезпечувати потреби підприємства у фінансуванні операційної та інвестиційної діяльності.

1.2. Структура, види та функціональні елементи фінансової стратегії

Фінансова стратегія підприємства виконує фундаментальну роль у процесі стратегічного управління, оскільки забезпечує узгодження фінансових, виробничих та інвестиційних цілей у єдиному стратегічному полі. Вона формує підґрунтя для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, спрямованих на стабілізацію та зростання фінансового потенціалу підприємства.

Основні змістові характеристики фінансової стратегії узагальнено у табл. 1.1.

Як видно з таблиці, фінансова стратегія є комплексним інструментом стратегічного управління підприємством, який забезпечує узгодження фінансових процесів із загальною стратегією його розвитку. Вона виступає невід'ємною частиною системи функціональних стратегій і визначає напрями формування, розподілу та ефективного використання фінансових ресурсів з метою досягнення стратегічних цілей суб'єкта господарювання.

Зміст наведених характеристик свідчить, що фінансова стратегія не лише виконує допоміжну роль у забезпеченні ресурсами інших напрямів діяльності, але й має самостійну функцію - формування довгострокових фінансових орієнтирів розвитку підприємства. Саме вона визначає фінансову політику, встановлює пріоритети управління грошовими потоками, капіталом та інвестиціями, а також сприяє досягненню оптимального співвідношення між прибутковістю, ризиком і фінансовою стійкістю.

Окремо слід підкреслити адаптивний характер фінансової стратегії, що дозволяє підприємству своєчасно реагувати на зміни зовнішнього середовища, макроекономічні коливання та внутрішні організаційні трансформації. Її гнучкість забезпечує стабільність функціонування підприємства навіть в умовах нестабільності ринку, а здатність до стратегічного маневрування

ресурсами формує потенціал для довгострокового розвитку.

Таблиця 1.1 – Ключові змістовні характеристики фінансової стратегії підприємства [5]

Основні характеристики фінансової стратегії	Змістовний прояв характеристики
Виступає окремим видом функціональної стратегії підприємства	Фінансова стратегія є самостійним елементом функціональної системи стратегій, що охоплює сферу формування, розподілу та використання фінансових ресурсів. Її розроблення становить одну з центральних функцій фінансового менеджменту підприємства.
Має визначальне значення в системі стратегічного управління	Забезпечуючи фінансову підтримку всіх напрямів діяльності, фінансова стратегія виступає інтегруючим чинником, який поєднує роботу структурних підрозділів у процесі реалізації загальної корпоративної стратегії. Вона узгоджує фінансові цілі з виробничими, маркетинговими та інвестиційними пріоритетами підприємства.
Охоплює основні напрями фінансової діяльності та фінансових взаємовідносин	Фінансова стратегія формується на засадах стратегічного управління, що передбачає системний підхід до організації фінансових потоків, капіталу, активів та інвестицій. Вона спрямована на досягнення балансу між прибутковістю, ліквідністю й фінансовою стійкістю підприємства у довгостроковій перспективі.
Орієнтована на формування довгострокових фінансових орієнтирів	Ця стратегія визначає пріоритетні фінансові цілі розвитку підприємства, які забезпечують реалізацію його стратегічного потенціалу. Вона відображає особливості фінансової політики та узгоджується з іншими функціональними стратегіями, сприяючи досягненню загальної мети підприємства.
Забезпечує відбір найрезультативніших напрямів реалізації фінансових цілей	Фінансова стратегія передбачає пошук, оцінювання й вибір найбільш ефективних варіантів управлінських рішень у фінансовій сфері. Пріоритет надається таким подходам, які сприяють зростанню вартості підприємства, підвищенню його конкурентоспроможності та ефективності використання фінансових ресурсів.
Реагує на зміни зовнішнього середовища з належною адаптивністю	Гнучкість фінансової стратегії дозволяє підприємству своєчасно реагувати на економічні, політичні та ринкові зміни. Її зміст передбачає здатність до модифікації фінансових рішень і пріоритетів залежно від актуальних умов функціонування та ризиків зовнішнього середовища.
Сприяє стратегічній гнучкості та стійкості підприємства	Завдяки можливості маневрування фінансовими ресурсами стратегія забезпечує підприємству фінансову рівновагу, підвищує його адаптаційний потенціал і здатність до стабільного розвитку. Вона виступає дієвим інструментом підтримання конкурентоспроможності в умовах трансформаційної економіки.

Таким чином, фінансова стратегія виступає ключовою складовою загальної стратегії підприємства, що визначає траєкторію його фінансового

зростання, забезпечує раціональне використання ресурсів і сприяє підвищенню конкурентоспроможності на внутрішньому та зовнішньому ринках. Її ефективна реалізація є запорукою сталого економічного розвитку та досягнення стратегічних переваг підприємства у майбутньому.

Формування ефективної фінансової стратегії є складним, багаторівневим процесом, що потребує системного підходу та глибокого розуміння закономірностей функціонування підприємства в динамічному ринковому середовищі. Для забезпечення цілісності та результативності стратегічного управління важливо чітко окреслити логіку та зміст послідовних дій, які лежать в основі розроблення фінансової стратегії.

У цьому контексті важливе значення має алгоритм формування та реалізації фінансової стратегії, що відображає ключові етапи переходу від аналітичної діагностики до практичної імплементації стратегічних рішень. На рис. 1.1 представлено структуровану послідовність цих етапів, яка демонструє логічний зв'язок між аналізом, постановкою цілей та подальшою розробкою стратегічних орієнтирів.

Першим етапом є дослідження зовнішніх і внутрішніх факторів впливу на фінансово-господарську діяльність підприємства, що дає змогу виявити основні тенденції, можливості та загрози розвитку. На основі проведеного аналізу здійснюється визначення стратегічної мети фінансової діяльності, яка відображає довгострокові пріоритети та напрями забезпечення фінансової стійкості підприємства.

Наступним кроком є формування системи стратегічних цілей і завдань, орієнтованих на досягнення визначеної мети фінансової діяльності. Важливою складовою процесу виступає аналіз сильних і слабких сторін фінансового стану підприємства, який дозволяє оцінити його фінансовий потенціал та визначити напрями підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами.

Після цього проводиться обґрунтування та порівняльний аналіз альтернативних варіантів фінансової стратегії з метою вибору найбільш ефективної моделі її реалізації. Обрана стратегія переходить до етапу реалізації,

що передбачає виконання комплексу заходів, спрямованих на досягнення запланованих фінансових результатів.

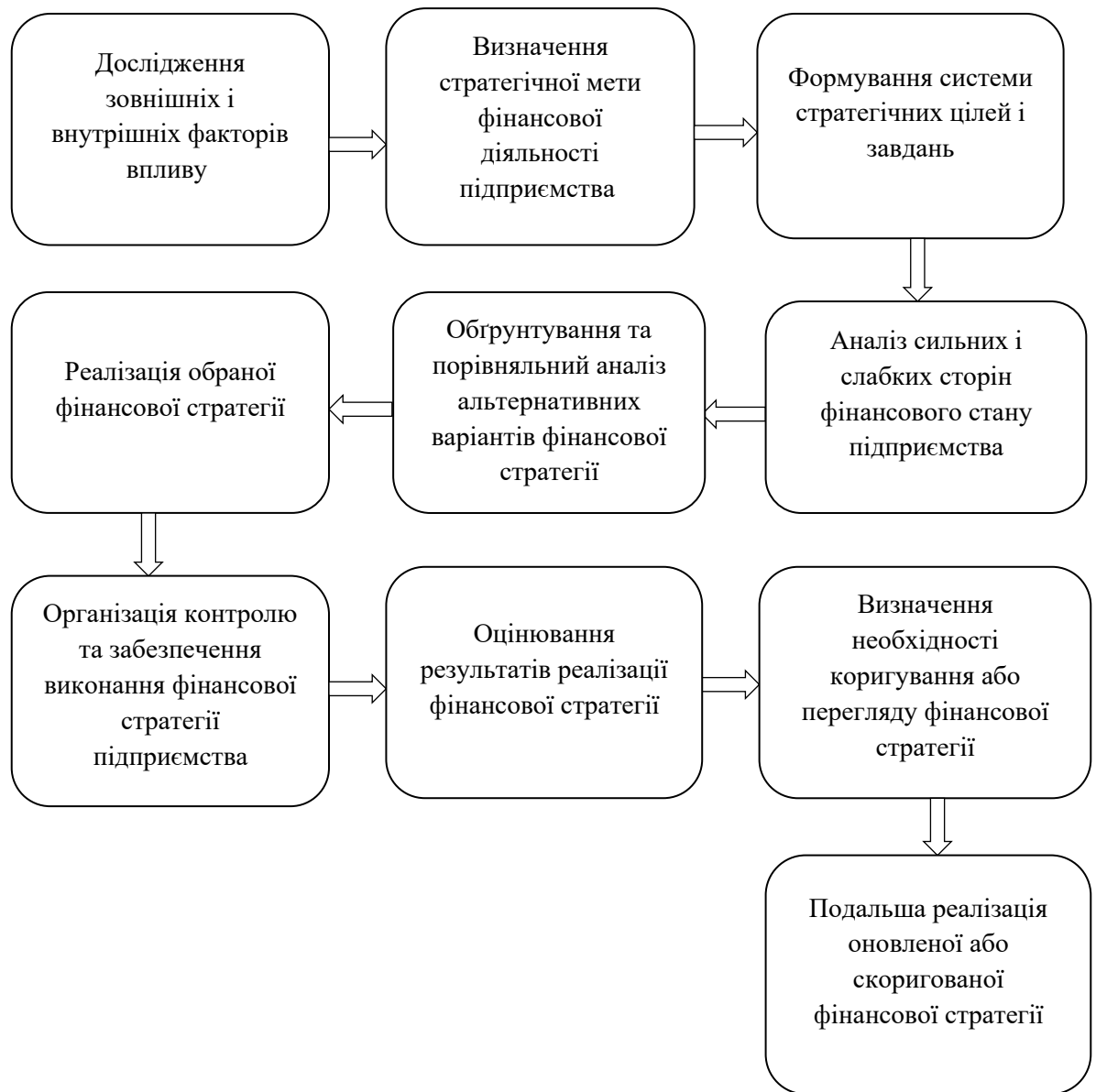

Рис. 1.1 – Етапи розроблення та впровадження фінансової стратегії підприємства

Подальшим етапом є забезпечення контролю за реалізацією фінансової стратегії, який включає постійний моніторинг ключових показників ефективності та оцінювання рівня досягнення стратегічних цілей. На основі результатів контролю здійснюється оцінка результативності реалізації фінансової стратегії, що дає змогу зіставити фактичні результати з плановими орієнтирами.

У разі виявлення відхилень або змін у зовнішньому чи внутрішньому середовищі проводиться визначення необхідності коригування або перегляду фінансової стратегії. Завершальним етапом є подальша реалізація оновленої або скоригованої фінансової стратегії, спрямованої на забезпечення сталого розвитку підприємства в довгостроковій перспективі.

Для ефективного управління фінансовими ресурсами підприємства необхідним є проведення комплексного аналізу його фінансового стану. Такий аналіз дає змогу виявити сильні та слабкі сторони фінансово-господарської діяльності, визначити рівень фінансової стійкості, платоспроможності та прибутковості, а також оцінити здатність підприємства до реалізації стратегічних цілей. На основі результатів фінансового аналізу формується обґрунтована фінансова стратегія, яка враховує внутрішні можливості та зовнішні чинники розвитку підприємства.

Загальну послідовність проведення аналізу фінансового стану та оцінювання фінансової стратегії підприємства представлено на рис. 1.2.

Перший етап аналізу фінансового стану підприємства передбачає аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства. Зовнішнє середовище розглядається через використання інструментів стратегічного аналізу - SWOT (метод стратегічного оцінювання, що дає змогу визначити сильні та слабкі сторони підприємства, а також зовнішні можливості й загрози його розвитку), PEST аналіз (інструмент дослідження зовнішнього середовища підприємства шляхом оцінювання політичних, економічних, соціальних і технологічних чинників, які впливають на його діяльність), що дають змогу визначити позиції підприємства у конкурентному середовищі. Внутрішній аналіз ґрунтується на оцінці фінансово-господарських результатів, динаміці основних показників і виявленні внутрішніх резервів розвитку.

Далі здійснюється аналіз витрат підприємства, який включає дослідження структури операційних витрат за елементами, їх співвідношення у загальних витратах і впливу на собівартість продукції. Оцінюються матеріальні, трудові, амортизаційні та інші витрати, що дозволяє виявити напрями оптимізації

виробничих ресурсів.

Рис.1.2 – Алгоритм проведення аналізу фінансового стану підприємства

Наступний етап охоплює аналіз активів і пасивів підприємства, який передбачає дослідження структури та динаміки балансу, вивчення складу оборотних і необоротних активів, а також короткострокових і довгострокових зобов'язань. Особливу увагу слід приділити аналізу структури капіталу та визначенню оптимального співвідношення власних і позикових джерел фінансування. Важливим напрямом є оцінка фінансових результатів, що включає аналіз сукупного доходу, валового, операційного та чистого прибутку.

Це дозволяє встановити тенденції зміни фінансових результатів і виявити чинники, які впливають на рівень прибутковості підприємства.

Подальший аналіз зосереджується на оцінюванні ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості. У цьому блоці досліджуються коефіцієнти поточної, швидкої та абсолютної ліквідності, рівень забезпеченості власним капіталом, концентрація позикових ресурсів і стабільність фінансового становища підприємства.

Завершальними елементами є аналіз ділової активності та аналіз рентабельності. Вони спрямовані на оцінку ефективності використання активів, швидкості обертання капіталу, управління дебіторською та кредиторською заборгованістю, а також на визначення прибутковості основних видів діяльності - операційної, господарської та фінансової.

Узагальнюючи, схема відображає послідовність проведення глибокого фінансового аналізу, який поєднує стратегічні, структурні та аналітичні підходи. Такий підхід забезпечує цілісне бачення фінансового стану підприємства, сприяє виявленню резервів підвищення ефективності діяльності й формуванню напрямів подальшого розвитку.

На рис. 1.3 відображено систему взаємопов'язаних елементів, які забезпечують ефективне стратегічне управління фінансовими процесами.

Фінансова стратегія є складовою загальної корпоративної стратегії підприємства та визначає напрями формування, розподілу й використання фінансових ресурсів з метою досягнення стабільного розвитку, підвищення конкурентоспроможності й зміцнення фінансової стійкості.

У структурі фінансової стратегії ключове місце посідає стратегія формування фінансових ресурсів, яка спрямована на створення збалансованої системи джерел фінансування, оптимізацію структури капіталу та забезпечення достатнього обсягу коштів для реалізації стратегічних цілей. Вона включає розроблення дивідендної, амортизаційної та емісійної політик, а також визначення підходів до залучення довгострокових кредитів, фінансового лізингу й облігаційних позик. Її реалізація забезпечує фінансову

самодостатність підприємства та формує основу для подальшого інвестування. Важливою складовою є інвестиційна стратегія, яка визначає напрями й пріоритети капіталовкладень у реальні та фінансові активи, формує «портфель» інвестиційних проектів і забезпечує зростання ринкової вартості підприємства. Вона охоплює політику реального інвестування (модернізація основних засобів, розширення виробництва, упровадження інновацій) та політику фінансового інвестування (управління цінними паперами, участь у капіталі інших підприємств). Важливим аспектом є оцінювання інвестиційної привабливості проектів, створення бази перспективних інвестицій та розробка заходів зі зниження інвестиційних ризиків шляхом диверсифікації чи хеджування.

Не менш важливе місце посідає стратегія забезпечення фінансової безпеки, що спрямована на захист підприємства від зовнішніх і внутрішніх загроз та підтримання фінансової стабільності. Вона включає політику управління ризиками, грошовими потоками та структурою капіталу, що дозволяє своєчасно реагувати на зміни економічного середовища й зберігати фінансову рівновагу.

Структурна стратегія формує оптимальні співвідношення між активами та пасивами, забезпечуючи ефективне використання ресурсів і раціональний розподіл прибутку. Її реалізація передбачає оптимізацію структури активів, власного та позикового капіталу, а також розробку ефективної системи управління фінансами через створення центрів фінансової відповідальності. Це сприяє підвищенню гнучкості, оперативності управлінських рішень і прозорості фінансових потоків. Важливою складовою системи є податкова стратегія, що визначає підходи підприємства до формування та сплати податкових зобов'язань. Її головна мета полягає в оптимізації податкового навантаження, мінімізації ризиків і дотриманні вимог чинного законодавства.

До її елементів належать розробка податкової облікової політики, аналіз законодавчих змін, планування податкових платежів і впровадження легальних методів податкової оптимізації, що сприяє підвищенню фінансової стійкості та зростанню чистого прибутку.

Рис. 1.3 – Складові елементи фінансової стратегії підприємства [6]

Окрему роль у системі відіграє кредитна стратегія, орієнтована на формування політики залучення позикових коштів, управління борговими зобов'язаннями та вибір ефективних фінансових інструментів. Вона передбачає оцінку потреби у зовнішньому фінансуванні, аналіз потенційних джерел кредитування, визначення умов позик, випуск боргових цінних паперів, а також управління кредитними ризиками.

Реалізація цієї стратегії дозволяє підприємству підтримувати ліквідність, розширювати інвестиційні можливості та забезпечувати стабільність у довгостроковій перспективі.

Ефективне стратегічне фінансове управління потребує чіткого розмежування та глибокого розуміння ключових фінансових стратегій, що формують основу довгострокового розвитку підприємства. Визначення їх сутності та функціонального призначення дозволяє забезпечити узгодженість фінансових рішень і підвищити результативність управлінських процесів.

У табл. 1.2 подано систематизовану класифікацію фінансових стратегій, у якій відображено їх змістове наповнення та специфічні особливості.

Представлені у ній стратегічні напрями - від базових та ресурсних до стратегій фінансового розвитку, безпеки, функціонування в умовах воєнних ризиків та післявоєнного відновлення - демонструють послідовність і логіку формування комплексної фінансової політики підприємства.

Такий підхід дозволяє оцінити взаємозв'язки між різними рівнями стратегічного управління та визначити їх вплив на фінансову стійкість і здатність підприємства адаптуватися до змін зовнішнього середовища.

Таким чином, фінансова стратегія підприємства є багаторівневою системою, у межах якої всі складові взаємодіють між собою та забезпечують комплексне управління фінансовими ресурсами.

Її реалізація спрямована на досягнення основних стратегічних цілей підприємства - підвищення ефективності використання фінансових ресурсів, зміцнення фінансової безпеки, забезпечення зростання ринкової вартості й довгострокової конкурентоспроможності суб'єкта господарювання.

Таблиця 1.2 – Види фінансових стратегій підприємства [7]

Тип фінансової стратегії	Зміст, характеристика та наукові особливості
Генеральна (базова) стратегія	<ul style="list-style-type: none"> • Формує фундаментальні напрями фінансової діяльності компанії та визначає її стратегічну траєкторію розвитку. • Виступає структурним компонентом загальної корпоративної стратегії та задає орієнтири для підсистем управління.
Основна стратегія	<ul style="list-style-type: none"> • Ґрунтується на довгострокових пріоритетах економічного розвитку підприємства. • Спрямована на досягнення ключових цільових показників та забезпечення стійкого економічного зростання.
Стратегія ресурсного забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> • Забезпечує необхідні фінансові, матеріальні й організаційні передумови для ефективної реалізації генеральної та основної стратегій. • Формує комплекс умов, що гарантують сталу реалізацію стратегічних рішень.
Стратегія фінансового розвитку	<ul style="list-style-type: none"> • Орієнтована на нарощування фінансово-економічного потенціалу підприємства. • Передбачає посилення і захист фінансових конкурентних переваг та їх відтворення у середньостроковій перспективі.
Стратегія фінансової безпеки	<ul style="list-style-type: none"> • Має антикризовий характер і спрямована на мінімізацію наслідків руйнівних факторів, зокрема пов'язаних із воєнними діями. • Передбачає підтримання фінансової рівноваги й оптимальне використання внутрішніх та зовнішніх джерел фінансування.
Фінансова стратегія функціонування в умовах військових ризиків	<ul style="list-style-type: none"> • Забезпечує стабільність позицій підприємства на ринку та формування умов для його подальшої експансії. • Орієнтована на створення привабливого інвестиційного середовища та зниження рівня фінансової ризиковості бізнес-процесів.
Стратегія післявоєнного фінансово-економічного відновлення	<ul style="list-style-type: none"> • Містить механізми фінансової санації та оздоровлення підприємств у перспективі довгострокового розвитку. • Узгоджує фінансові цілі суб'єктів господарювання із вимогами європейських стандартів. • Передбачає оперативні заходи, спрямовані на досягнення короткострокових стабілізаційних результатів.

1.3. Особливості фінансової стратегії аграрних підприємств

Аграрний сектор економіки є однією з ключових галузей національного господарства, що забезпечує продовольчу безпеку держави та формує значну

частку експортного потенціалу України. Проте діяльність аграрних підприємств має низку специфічних характеристик, які зумовлюють особливий підхід до формування їх фінансової стратегії. На відміну від промислових чи торговельних структур, функціонування сільськогосподарських підприємств відбувається під впливом природно-кліматичних, біологічних та сезонних чинників, що істотно впливають на рівень доходності, рентабельності та фінансової стабільності підприємства.

Особливість аграрного виробництва полягає у високій залежності результатів діяльності від погодних умов, сезонних коливань та тривалості біологічних циклів, що визначає нерівномірність грошових надходжень і збільшує потребу в ефективному управлінні оборотним капіталом. Крім того, підприємства аграрної сфери зазвичай характеризуються підвищеною капіталомісткістю, адже значна частка фінансових ресурсів зосереджена в основних засобах - сільськогосподарській техніці, транспортних засобах, складській та переробній інфраструктурі.

Фінансова стратегія аграрного підприємства повинна враховувати галузеві ризики, які виникають унаслідок нестабільності ринкової кон'юнктури, коливання цін на продукцію, змін валютного курсу та обсягів державної підтримки. Тому фінансове планування в аграрному секторі має базуватися на принципах адаптивності, диверсифікації джерел фінансування, формуванні резервних фондів і забезпеченні стійкої ліквідності підприємства.

Особливої актуальності ці питання набувають для великих аграрних компаній, діяльність яких пов'язана не лише з виробництвом, але й з експортом аграрної продукції, управлінням валютними ризиками, використанням фінансових інструментів на міжнародних ринках. Це вимагає стратегічного підходу до формування структури капіталу, планування інвестиційних проєктів і побудови системи фінансового контролю, що забезпечує збалансованість між прибутковістю, ризиком і ліквідністю. Зміст основних галузевих особливостей, їх прояв у діяльності аграрних підприємств та наслідки для формування фінансової стратегії наведено в табл. 1.3.

Таблиця 1.3 – Галузеві особливості аграрного сектору та їх вплив на формування фінансової стратегії підприємства

Особливість аграрного сектору	Зміст прояву в діяльності підприємства	Вплив на формування фінансової стратегії
Сезонність виробництва	Виробничі цикли прив'язані до певних періодів року, що призводить до нерівномірності надходження грошових коштів та потреби у короткостроковому фінансуванні.	Необхідність створення системи резервів ліквідності, планування грошових потоків між сезонами, застосування короткострокових кредитів для покриття касових розривів.
Залежність від природно-кліматичних умов	Урожайність, якість та обсяги виробництва значною мірою залежать від погодних умов, що підвищує рівень ризику діяльності.	Розроблення програм страхування врожаїв, диверсифікація видів діяльності, формування стабілізаційних фондів на випадок несприятливих умов.
Тривалі біологічні цикли виробництва	Між моментом здійснення витрат і отриманням доходу існує значний часовий лаг.	Необхідність довгострокового планування грошових потоків, формування інвестиційних стратегій і контролю над оборотністю капіталу.
Висока капіталомісткість виробництва	Підприємство потребує значних інвестицій у техніку, обладнання та інфраструктуру.	Орієнтація фінансової стратегії на залучення довгострокового капіталу, використання лізингових схем, модернізацію основних засобів.
Коливання цін на аграрну продукцію	Ринкова кон'юнктура є нестабільною через вплив глобальних і внутрішніх факторів.	Використання інструментів хеджування, укладання форвардних контрактів, гнучке ціноутворення та диверсифікація ринків збуту.
Залежність від державного регулювання та підтримки	Значна частина доходів формується через державні субсидії, дотації, податкові пільги.	Врахування програм державного фінансування у стратегічних планах, оптимізація податкових платежів, використання пільгових кредитів.
Високий рівень валютних ризиків (для експортоорієнтованих компаній)	Виручка формується переважно у валюті, а витрати здійснюються в національній грошовій одиниці.	Застосування валютного хеджування, балансування валютної структури доходів і витрат, створення валютних резервів.

Таким чином, фінансова стратегія аграрного підприємства повинна поєднувати принципи стабільності, адаптивності та гнучкого реагування на зміни ринкової кон'юнктури, забезпечити ефективне управління грошовими

потоками, оптимізувати структуру капіталу, мінімізувати валютні та ринкові ризики, а також використовувати сучасні фінансові інструменти для підвищення конкурентоспроможності на світовому ринку.

Висновки до розділу 1

У першому розділі дипломної роботи було досліджено теоретико-методологічні засади формування фінансової стратегії підприємства, розкрито її сутність, структуру, види та особливості функціонування в аграрному секторі економіки.

Аналіз наукових підходів до трактування поняття «стратегія» та «фінансова стратегія підприємства» показав багатогранність та еволюційний характер їх змісту. У працях провідних дослідників стратегічного менеджменту - А. Чандлера, М. Портера, І. Ансоффа, Г. Мінцберга, М. Мескона та інших стратегія розглядається як комплексний, довгостроковий план дій, що визначає напрям розвитку підприємства, структурує його поведінку в конкурентному середовищі та забезпечує досягнення встановлених цілей. Узагальнення наукових підходів дозволило визначити стратегію підприємства як інтегрований, узгоджений та орієнтований у майбутнє план, який спрямовує розвиток організації з урахуванням її внутрішнього потенціалу та зовнішніх факторів впливу.

У межах загальної стратегії підприємства фінансова стратегія займає ключове місце, оскільки саме вона формує основу довгострокової фінансової політики, визначає пріоритети у формуванні, розподілі та використанні фінансових ресурсів і забезпечує фінансову рівновагу та стійкість суб'єкта господарювання. Досліджені підходи вітчизняних і зарубіжних учених засвідчили, що фінансова стратегія є не просто сукупністю тактичних рішень у сфері фінансів, а комплексною системою управлінських дій, яка поєднує довгострокові орієнтири, принципи, інструменти та механізми досягнення фінансових і загальноорганізаційних цілей. Вона забезпечує реалізацію

корпоративної стратегії через оптимізацію структури капіталу, управління грошовими потоками, формування інвестиційного потенціалу та підтримання фінансової стабільності.

У підрозділі 1.2 систематизовано структуру фінансової стратегії та визначено її функціональні елементи. Доведено, що фінансова стратегія охоплює широкий спектр напрямів - від формування фінансових ресурсів, інвестиційної та кредитної політики до забезпечення фінансової безпеки, управління податковими ризиками та оптимізації структури капіталу. Розроблено логічний алгоритм формування фінансової стратегії, який включає аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища, оцінку фінансового стану, визначення цілей, вибір оптимальної стратегічної альтернативи, реалізацію та контроль виконання. Такий підхід забезпечує системність, адаптивність і практичну результативність стратегічного управління фінансами.

Особливу увагу приділено специфіці формування фінансової стратегії аграрних підприємств. Показано, що діяльність сільськогосподарських виробників відзначається підвищеним рівнем ризику, сезонністю, залежністю від природно-кліматичних умов, тривалістю біологічних циклів та високою капіталомісткістю. Ці чинники істотно впливають на структуру фінансових потоків, потребу в оборотному капіталі та доступність джерел фінансування. Відповідно, фінансова стратегія аграрних підприємств повинна бути гнучкою, ризикорезистентною та орієнтованою на диверсифікацію діяльності, створення резервних фондів, оптимізацію грошових потоків, залучення інвестицій і впровадження сучасних інструментів страхування ризиків.

Отже, проведене теоретичне дослідження дозволяє зробити висновок, що фінансова стратегія виступає системоутворюючим елементом стратегічного управління підприємством, визначає траєкторію його фінансового розвитку та забезпечує можливість досягнення довгострокової конкурентної переваги. Чітке розуміння її сутності, змісту, структурних компонентів і галузевої специфіки є необхідною передумовою для ефективного фінансового управління та формування інструментарію оцінювання результативності стратегічних

рішень. Отримані теоретичні положення формують методологічну основу для подальших практичних досліджень, пов'язаних з аналізом фінансового стану підприємства та оцінкою ефективності реалізації його фінансової стратегії у наступних розділах дипломної роботи.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТОВ «КЕРНЕЛ ТРЕЙД»

2.1. Загальна характеристика діяльності ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД»

Товариство з обмеженою відповідальністю «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» є одним із провідних суб'єктів аграрного ринку України, діяльність якого спрямована на забезпечення повного циклу агропромислового виробництва - від закупівлі сільськогосподарської сировини до її переробки та реалізації готової продукції на внутрішньому й зовнішньому ринках. Підприємство було зареєстроване у 2001 році та функціонує в організаційно-правовій формі товариства з обмеженою відповідальністю. ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» входить до складу міжнародної групи Kernel Holding S.A., яка є одним із найбільших виробників та експортерів соняшникової олії у світі, а також одним із провідних операторів зернового ринку України. Основними видами економічної діяльності підприємства відповідно до КВЕД є виробництво олії та тваринних жирів та оптова торгівля зерном, насінням, кормами для тварин і сільськогосподарською продукцією, що визначає його місце у вертикально інтегрованій структурі агрохолдингу Kernel [8].

Підприємство здійснює комплексну діяльність у сфері закупівлі, переробки, зберігання, транспортування та експорту зернових і олійних культур. Воно виступає ключовою ланкою між українськими агровиробниками та світовими споживачами, забезпечуючи експорт продукції до країн Європи, Азії, Близького Сходу та Північної Африки. Значна частка операцій компанії пов'язана із забезпеченням сировиною підприємств з переробки соняшнику, логістичним супроводом поставок та управлінням портовою інфраструктурою, що дозволяє скоротити витрати і підвищити ефективність ланцюга створення вартості.

Організаційна структура ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» побудована за

функціональним принципом і передбачає чіткий розподіл управлінських повноважень між основними підрозділами. Система управління характеризується високим рівнем централізації, що забезпечує узгодженість фінансових і виробничих процесів у масштабах усієї групи. Компанія активно впроваджує сучасні методи фінансового контролю, бюджетування, ризик-менеджменту та прогнозування грошових потоків, що є необхідною умовою для стабільної діяльності в умовах волатильності аграрних ринків.

Серед ключових конкурентних переваг підприємства слід відзначити інтегровану бізнес-модель, що поєднує виробництво, переробку, логістику та збут, а також високий рівень фінансової гнучкості, диверсифікацію ринків збуту і джерел доходів. «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» є не лише національним лідером у галузі експорту зернових і олійних культур, але й вагомим учасником світового ринку соняшникової олії, займаючи близько 8 % її глобального виробництва. Завдяки масштабності операцій, ефективному використанню інвестиційних ресурсів та застосуванню сучасних фінансових інструментів компанія демонструє стійкі результати навіть в умовах економічної турбулентності.

Водночас діяльність підприємства суттєво залежить від зовнішніх факторів - сезонності виробництва, природно-кліматичних умов, коливань валютного курсу, кон'юнктури світових ринків та державного регулювання аграрного сектору. Ці особливості обумовлюють необхідність розроблення ефективної фінансової стратегії, спрямованої на мінімізацію ризиків, оптимізацію структури капіталу та забезпечення стійкої ліквідності. Одним із ключових напрямів фінансової політики компанії є підтримання збалансованого співвідношення між власним і залученим капіталом, що дозволяє забезпечити фінансову незалежність при збереженні можливостей для розширення діяльності.

Особливе місце у фінансовій стратегії ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» займає управління валютними ризиками, адже значна частина виручки компанії формується в іноземній валюті, тоді як витрати здебільшого номіновані у гривні. Це потребує застосування механізмів хеджування, диверсифікації

валютних надходжень та формування валютних резервів. Окрім того, підприємство активно залучає банківські кредити й інші позикові ресурси для фінансування оборотного капіталу, розширення експортної діяльності та реалізації інвестиційних проєктів, що забезпечує підтримання конкурентних переваг у динамічному середовищі аграрного ринку.

Таким чином, ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» є високоефективним, інтегрованим і фінансово стабільним підприємством агропромислового комплексу України. Його діяльність поєднує виробничу, торговельну та фінансову складові, що дозволяє забезпечувати сталий розвиток навіть за умов нестабільності економічного середовища. Високий рівень професійного управління, орієнтація на міжнародні стандарти корпоративного фінансування, інвестиційна активність і раціональна фінансова стратегія створюють основу для довгострокового зростання компанії та підвищення її ролі у формуванні експортного потенціалу держави.

2.2. Аналіз фінансово-економічного стану КЕРНЕЛ-ТРЕЙД

Для здійснення комплексної оцінки майнового стану підприємства проведено аналіз структури та динаміки активів ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» упродовж 2022-2024 років. У табл. 2.1 наведено узагальнені показники вартості необоротних і оборотних активів, а також розраховано абсолютні та відносні відхилення і темпи приросту окремих їх складових.

Упродовж 2022-2024 років структура та динаміка активів ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» зазнали суттєвих змін, що зумовлено адаптацією підприємства до коливань макроекономічного середовища та трансформацією фінансово-господарської діяльності. Загальна вартість активів у 2022 році становила 52 445 513 тис. грн, у 2023 році - 51 033 726 тис. грн, а у 2024 році - 59 908 126 тис. грн. Отже, після незначного скорочення у 2023 році на 2,69 % відбулося істотне зростання активів у 2024 році на 17,39 %. Така тенденція свідчить про відновлення ділової активності підприємства, посилення його інвестиційної спроможності та стабілізацію фінансових результатів діяльності.

Таблиця 2.1 - Аналіз динаміки активів ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» за 2022-2024 рр.

Показники	Роки, тис.грн			Відхилення 2023/2022,	Відхилення 2024/2023,	Темпи приросту показників, %	
	2022	2023	2024	тис.грн	тис.грн	2023/2022	2024/2023
				2023/2022, тис.грн	2024/2023, тис.грн		
I. Необоротні активи	5 365 042	6 083 906	5 765 859	718864,00	-318047,00	13,40	-5,23
Нематеріальні активи	213 844	175 542	179 924	-38302,00	4382,00	-17,91	2,50
Основні засоби	2 225 699	2 134 588	2 090 330	-91111,00	-44258,00	-4,09	-2,07
Довгострокові фінансові інвестиції	2 911 474	3 547 048	3 140 625	635574,00	-406423,00	21,83	-11,46
Довгострокова дебіторська заборгованість	13 438	20 399	5 571	6961,00	-14828,00	51,80	-72,69
Відстрочені податкові активи	587	206 329	349 409	205742,00	143080,00	35049,74	69,35
Оборотні активи	47 080 471	44 949 820	54 142 267	-2130651,00	9192447,00	-4,53	20,45
Запаси	12 444 402	7 383 543	9 145 122	-5060859,00	1761579,00	-40,67	23,86
Дебіторська заборгованість (усього)	31 475 044	30 120 479	33 336 964	-1354565,00	3216485,00	-4,30	10,68
-за товари, роботи, послуги	22 521 044	24 796 034	26 666 655	2274990,00	1870621,00	10,10	7,54
-за виданими авансами	4 049 751	2 480 491	3 610 918	-1569260,00	1130427,00	-38,75	45,57
- з бюджетом	4 810 112	2 776 107	2 931 810	-2034005,00	155703,00	-42,29	5,61
інша поточна дебіторська заборгованість	94 137	67 847	127 581	-26290,00	59734,00	-27,93	88,04
Поточні фінансові інвестиції	533 236	737 999	7 457 696	204763,00	6719697,00	38,40	910,53
Грошові кошти та їх еквіваленти	2 627 789	6 707 799	4 202 485	4080010,00	155,26	155,26	-37,35
Усього активів	52 445 513	51 033 726	59 908 126	-1411787,00	8874400,00	-2,69	17,39

У структурі балансу протягом аналізованого періоду переважають оборотні активи, частка яких у 2024 році перевищила 90 %. Їх загальний обсяг зріс із 47 080 471 тис. грн у 2022 році до 54 142 267 тис. грн у 2024 році, що відповідає приросту на 20,45 %. Збільшення оборотних активів обумовлене нарощуванням поточних фінансових інвестицій, дебіторської заборгованості та запасів, що відображає активізацію операційної діяльності підприємства й підвищення оборотності капіталу.

Показники запасів характеризувалися нестабільною динамікою: у 2023 році їх обсяг зменшився на 40,67 %, однак у 2024 році зріс на 23,86 %. Такі коливання зумовлені сезонними факторами виробництва та специфікою аграрного ринку. Дебіторська заборгованість загалом скоротилася у 2023 році на 4,3 %, проте у 2024 році збільшилася на 10,68 %. Найбільше зростання спостерігалось за статтями «товари, роботи, послуги» (+7,54 %) та «видані аванси» (+45,57 %), що свідчить про інтенсифікацію господарських операцій і розширення взаєморозрахунків із контрагентами.

Особливо динамічним є зростання поточних фінансових інвестицій: у 2024 році їх обсяг збільшився на 910,53 %, що може свідчити про активне використання підприємством короткострокових фінансових інструментів для розміщення тимчасово вільних коштів і диверсифікації джерел прибутку. Водночас обсяг грошових коштів та їх еквівалентів зменшився на 37,35 %, що, ймовірно, зумовлено спрямуванням частини коштів на фінансування інвестиційних потреб або погашення поточних зобов'язань.

Необоротні активи підприємства у 2023 році зросли на 13,4 %, проте у 2024 році їх обсяг знизився на 5,23 %, до 5 765 859 тис. грн. Зменшення основних засобів на 4,09 % у 2023 році та на 2,07 % у 2024 році свідчить про уповільнення темпів оновлення виробничих потужностей і переорієнтацію ресурсів на поточну діяльність. Водночас відстрочені податкові активи демонструють істотне зростання - з 587 тис. грн у 2022 році до 349 409 тис. грн у 2024 році, що може бути наслідком зміни податкових розрахунків або перегляду фінансових результатів минулих періодів.

У структурі необоротних активів спостерігається також скорочення довгострокових фінансових інвестицій на 11,46 % у 2024 році після зростання на 21,83 % у попередньому році, що свідчить про оптимізацію інвестиційного портфеля підприємства. Нематеріальні активи демонструють незначні коливання: після зниження у 2023 році на 17,91 % у 2024 році зафіксовано незначне зростання на 2,5 %, що може бути пов'язано з оновленням ліцензійного програмного забезпечення та прав інтелектуальної власності.

Узагальнюючи результати аналізу, слід зазначити, що у 2022-2024 роках фінансовий стан активів ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» характеризувався тенденцією до підвищення ліквідності та зростання гнучкості управління фінансовими ресурсами. Домінування оборотних активів у структурі балансу свідчить про високий рівень мобільності капіталу та орієнтацію підприємства на оперативну діяльність і підтримання стабільного грошового потоку. Водночас скорочення довгострокових вкладень може бути наслідком стриманої інвестиційної політики, спрямованої на зниження ризиків у нестабільному економічному середовищі. Загалом у 2024 році спостерігається позитивна динаміка активів, що підтверджує підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами та зміцнення позицій підприємства на ринку.

Розглянемо динаміку, склад та структуру капіталу ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» за 2022-2024 роки, табл. 2.2.

Упродовж досліджуваного періоду загальна вартість капіталу підприємства мала нестійку динаміку. Так, у 2023 році вона зменшилася на 2,69 % порівняно з 2022 роком, однак уже у 2024 році зросла на 17,39 % і досягла 59 908 126 тис. грн. Це свідчить про активізацію фінансово-господарської діяльності підприємства та посилення його ресурсного потенціалу після періоду часткової оптимізації активів.

Власний капітал підприємства протягом аналізованого періоду характеризувався зростаючою тенденцією з подальшою корекцією у 2024 році. Його обсяг збільшився з 15 447 373 тис. грн у 2022 році до 27 514 322 тис. грн у 2023 році (приріст 78,12 %), після чого скоротився до 24 374 877 тис. грн у 2024

році (зниження на 11,41 %). Така динаміка свідчить про значне нарощення власних ресурсів унаслідок капіталізації прибутку та можливих внутрішньогрупових фінансових вливань, а подальше зменшення - про часткове використання прибутку на фінансування поточних потреб.

Позитивною тенденцією є зростання зареєстрованого капіталу - з 9 358 912 тис. грн у 2022 році до 17 177 492 тис. грн у 2024 році (приріст 82,5 %), що свідчить про посилення інвестиційної привабливості підприємства та підвищення довіри з боку власників.

Наявність резервного капіталу у 2024 році (20 236 тис. грн) підтверджує формування фінансових резервів, необхідних для покриття можливих збитків і забезпечення стабільності господарської діяльності. Водночас зменшення нерозподіленого прибутку на 31,1 % у 2024 році може бути наслідком збільшення обсягів інвестицій або виплати дивідендів.

Частка довгострокових зобов'язань у структурі капіталу є незначною та демонструє стійку тенденцію до скорочення. Їх обсяг зменшився з 212 869 тис. грн у 2022 році до 8 533 тис. грн у 2024 році (зниження на 97,7 %). Це свідчить про переорієнтацію фінансової політики підприємства на короткострокове кредитування або використання внутрішніх джерел фінансування. Така стратегія може зменшувати відсоткове навантаження, однак підвищує ризик ліквідності за умов нестабільності грошових потоків.

Поточні зобов'язання залишаються основним джерелом залучення фінансових ресурсів підприємства. У 2022 році їх обсяг становив 36 785 271 тис. грн, у 2023 році скоротився до 23 514 495 тис. грн (на 36,1 %), проте у 2024 році зріс до 35 524 716 тис. грн (на 51,1 %). Така динаміка свідчить про високу маневреність фінансової структури та залежність від короткострокових зобов'язань для підтримання операційної діяльності.

Особливо динамічним є показник короткострокових кредитів банків: після скорочення у 2023 році на 93,3 %, у 2024 році їх обсяг зріс у 4,6 рази. Це свідчить про активне використання кредитних інструментів як засобу фінансування оборотного капіталу.

Таблиця 2.2 - Аналіз динаміки, складу та структури капіталу ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» за 2022-2024 роки

Стаття капіталу	2022 тис.грн	2023 тис.грн	2024 тис.грн	Абсолютне відхилення 2023/2022 тис.грн	Абсолютне відхилення 2024/2023 тис.грн	Темп приросту 2023/ 2022, %	Темп приросту 2024/ 2023, %
I. Власний капітал	15 447 373	27 514 322	24 374 877	12 066 949	-3 139 445	78,12	-11,41
Зареєстрований (пайовий) капітал	9 358 912	17 077 992	17 177 492	7 719 080	99 500	82,48	0,58
Додатковий капітал	20 236	20 236	-	-	-	-	-
Резервний капітал	-	-	20 236	-	-	-	-
Нерозподілений прибуток	6 068 225	10 416 094	7 177 149	4 347 869	-3 238 945	71,65	-31,10
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	212 869	4 909	8 533	-207 960	3 624	-97,69	73,82
Інші довгострокові зобов'язання	24 380	4 909	8 533	-19 471	3 624	-79,86	73,82
Довгострокові забезпечення	188 489	-	-	-	-	-	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	36 785 271	23 514 495	35 524 716	-13270776	12 010 221	-36,08	51,08
- Короткострокові кредити банків	18 211 119	1 230 000	6 943 393	-16 981119	5 713 393	-93,25	464,5
- Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	3 268 475	1 467 097	2 271 982	-1 801 378	804 885	-55,11	54,86
-Кредиторська заборгованість за одержані аванси	7 370 754	4 214 747	877 193	-3 156 007	-3 337 554	-42,82	-79,19
-Інші поточні зобов'язання	7 242 820	16 204 854	22 330 112	8 962 034	6 125 258	123,74	37,80
- Поточні забезпечення	52 933	288 605	580 626	235 672	292 021	445,23	101,18
Баланс	52 445 513	51 033 726	59 908 126	-1 411 787	8 874 400	-2,69	17,39

Водночас спостерігається суттєве зростання інших поточних зобов'язань із 7 242 820 тис. грн у 2022 році до 22 330 112 тис. грн у 2024 році (збільшення на 208,3 %), що може бути наслідком збільшення внутрішньогрупових розрахунків або короткострокових фінансових позик.

Зниження кредиторської заборгованості за одержаними авансами на 79,2 % у 2024 році порівняно з 2023 роком свідчить про оптимізацію розрахункових операцій і підвищення ефективності управління дебіторсько-кредиторською заборгованістю. Значне збільшення поточних забезпечень (у 10 разів за два роки) вказує на формування резервів для покриття можливих ризиків і майбутніх витрат.

Отже, за результатами аналізу встановлено, що у 2022-2024 роках структура капіталу ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» зазнала істотних змін. Спостерігається підвищення питомої ваги власного капіталу, що свідчить про зростання фінансової автономії підприємства та зниження залежності від зовнішніх джерел фінансування. Водночас значна частка поточних зобов'язань у загальному обсязі пасивів вказує на активне використання короткострокових фінансових інструментів для забезпечення ліквідності.

У цілому, фінансова політика підприємства у досліджуваному періоді характеризується прагненням до збереження балансу між власними і позиковими ресурсами, підвищенням ефективності управління капіталом та гнучким реагуванням на зміни зовнішнього економічного середовища.

Для оцінки результативності фінансово-господарської діяльності товариства з обмеженою відповідальністю «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» приведемо аналіз динаміки основних фінансових показників за період 2022-2024 років, табл.2.3. У 2022-2024 роках діяльність ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» характеризувалася певними коливаннями обсягів реалізації та рівня прибутковості. У 2023 році відбулося скорочення чистого доходу від реалізації продукції на 8,64% порівняно з 2022 роком, що свідчить про тимчасове зниження ділової активності, під впливом нестабільності ринкових умов або змін у кон'юктурі внутрішнього ринку.

Таблиця 2.3 – Динаміка основних фінансових показників діяльності ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» за 2022-2024 рр.

Показник	2022 тис.грн	2023 тис.грн	2024 тис.грн	Абсолютне відхилення 2023/2022 тис.грн	Абсолютне відхилення 2024/2023 тис.грн	Темп приросту 2023/ 2022, %	Темп приросту 2024/ 2023, %
Чистий дохід від реалізації	67 925 986	62 056 891	90 926 416	-5 869 095	28 869 525	-8,64	46,52
Собівартість реалізації	(51 610 825)	(48 320 726)	(76 231 246)	-3 290 099	27 910 520	-6,37	57,76
Валовий прибуток	16 315 161	13 736 165	14 695 170	-2 578 996	959 005	-15,81	6,98
Інші операційні доходи	2 399 576	1 624 043	403 850	-775 533	-1 220 193	-32,32	-75,13
Адміністративні витрати	(1 019 676)	(1 615 233)	(2 474 511)	595 557	859 278	58,41	53,20
Витрати на збут	(4 161 293)	(3 991 631)	(4 323 787)	-169 662	332 156	-4,08	8,32
Інші операційні витрати	(1 232 757)	(1 278 613)	(1 048 924)	45 856	-229 689	3,72	-17,96
Операційний прибуток	12 301 011	8 474 731	7 251 798	-3 826 280	-1 222 933	-31,11	-14,43
Інші доходи (фінансові + інші)	2 209 412	13 910 735	20 534 713	11 701 323	6 623 978	529,61	47,62
Інші витрати (фінансові + інші)	(7 970 624)	(17 146 966)	(21 272 607)	9 176 342	4 125 641	115,13	24,06
Прибуток до оподаткування	6 539 799	5 238 500	6 513 904	-1 301 299	1 275 404	-19,90	24,35
Податок на прибуток	(1 401 455)	(865 465)	(1 098 635)	-535 990	233 170	-38,25	26,94
Чистий прибуток	5 138 344	4 373 035	5 415 269	-765 309	1 042 234	-14,89	23,83

Проте вже у 2024 році спостерігається суттєве зростання цього показника на 46,52%, що вказує на активізацію збутової діяльності підприємства, розширення обсягів реалізації та покращення конкурентних позицій на ринку. У порівнянні з 2023 роком чистий дохід зріс на 28 869,5 тис. грн, що свідчить про загальну позитивну тенденцію в динаміці виручки.

Разом із тим собівартість реалізованої продукції також мала тенденцію до підвищення. Якщо у 2023 році вона скоротилася на 6,37% у порівнянні з 2022 роком, то у 2024 році відбулося її істотне збільшення - на 57,76% порівняно з попереднім роком. Така ситуація свідчить про підвищення витратомісткості виробництва, що зменшує рентабельність реалізації. Як наслідок, валовий прибуток підприємства у 2023 році зменшився на 15,81%, а у 2024 році, незважаючи на певне відновлення, зріс лише на 6,98%. Це вказує на те, що темпи зростання доходів є меншими за темпи зростання собівартості, що негативно впливає на маржинальний прибуток підприємства.

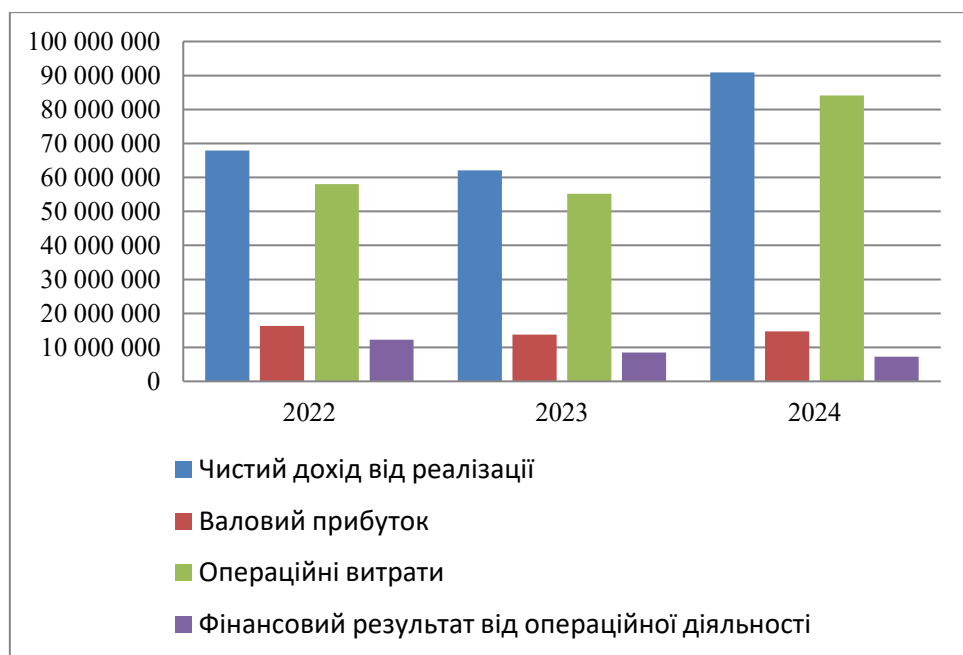

Рис. 2.1 – Динаміка основних фінансово-економічних показників діяльності ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» за 2022-2024рр.

Аналіз структури операційних доходів свідчить про істотне скорочення інших операційних надходжень - з 2 399,6 тис. грн у 2022 році до лише 403,9

тис. грн у 2024 році. Зниження цього показника на 75,13% у 2024 році порівняно з попереднім періодом може бути зумовлене зменшенням доходів від побічних видів діяльності або скороченням частки додаткових послуг. Одночасно спостерігається тенденція до зростання адміністративних витрат: у 2023 році вони збільшилися на 58,41%, а у 2024 році ще на 53,2%. Це свідчить про підвищення витрат на утримання управлінського персоналу, розширення адміністративного апарату або зростання вартості супутніх послуг. Витрати на збут у 2024 році також зросли на 8,32% порівняно з попереднім роком, що, ймовірно, пов'язано зі збільшенням витрат на маркетингову діяльність, транспортування та логістичне забезпечення продажів.

Під впливом зазначених факторів операційний прибуток підприємства мав тенденцію до зниження: у 2023 році він зменшився на 31,11% у порівнянні з 2022 роком, а у 2024 році - ще на 14,43%. Це свідчить про зниження ефективності основної діяльності підприємства та недостатній рівень контролю за операційними витратами. Проте ситуація дещо покращується завдяки збільшенню фінансових доходів: у 2023 році вони зросли у 6,3 раза, а у 2024 році - ще на 47,62%. Це може свідчити про активізацію інвестиційної та фінансової діяльності підприємства, що сприяло покращенню загальних результатів. Водночас інші фінансові витрати також зросли, однак їх темп приросту (24,06% у 2024 році) є нижчим за темп зростання доходів, що позитивно позначилося на кінцевому результаті.

Прибуток до оподаткування у 2024 році зріс на 24,35% порівняно з 2023 роком, що вказує на стабілізацію фінансової результативності після попереднього зниження. Податок на прибуток також збільшився на 26,94%, що є прямим наслідком зростання прибутковості. Чистий прибуток ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» у 2024 році становив 5 415,3 тис. грн, що на 23,83% більше, ніж у попередньому році. Порівняно з 2023 роком цей показник зріс на понад 1 млн грн, що свідчить про поступове відновлення фінансової стійкості та рентабельності діяльності підприємства. Така позитивна динаміка засвідчує

здатність компанії адаптуватися до ринкових змін і забезпечувати зростання прибутковості навіть за умов зростання витрат.

Отже, результати аналізу свідчать про те, що у 2024 році підприємство ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» продемонструвало відновлення фінансової ефективності після скорочення показників у 2023 році. Основним чинником покращення фінансового результату стало зростання чистого доходу та фінансових доходів, що компенсувало вплив підвищення собівартості й адміністративних витрат. Водночас подальший розвиток підприємства потребує підвищення ефективності операційної діяльності, оптимізації структури витрат та вдосконалення системи управління фінансовими потоками. Забезпечення належного контролю за витратами, підвищення продуктивності використання ресурсів і раціоналізація цінової політики дозволять підприємству підвищити рівень рентабельності та зміцнити конкурентоспроможність на ринку у довгостроковій перспективі.

Аналіз руху грошових коштів є важливою складовою оцінювання фінансової діяльності підприємства, оскільки саме він відображає реальні потоки надходжень і витрат, забезпечуючи об'єктивне уявлення про рівень ліквідності, платоспроможності та ефективність управління фінансовими ресурсами. Дані табл. 2.4 дозволяють простежити зміни у структурі та динаміці руху грошових потоків ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» протягом 2022-2024 років.

Упродовж аналізованого періоду підприємство демонструє позитивну тенденцію зростання обсягів реалізації продукції (товарів, робіт, послуг). У 2022 році цей показник становив 52 820 249 тис. грн, у 2023 році він зріс до 60 438 645 тис. грн, а у 2024 році - до 93 260 540 тис. грн. Абсолютне зростання між 2023 і 2024 роками склало 32 821 895 тис. грн, що відповідає темпу приросту 54,31%, а між 2022 і 2023 роками - 14,42%. Такі результати свідчать про стабільне нарощування обсягів реалізації, розширення ринків збуту та ефективне функціонування основної діяльності. Повернення податків і зборів, у тому числі податку на додану вартість, також демонструє зростання: з 4 500 862 тис. грн у 2022 році до 7 702 167 тис. грн у 2024 році.

Таблиця 2.4 – Аналіз руху грошових коштів ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» за 2022-2024 роки

Показник	2022 тис.грн	2023 тис.грн	2024 тис.грн	Абс. відхилення 2023/2022 тис.грн	Абс. відхилення 2024/2023 тис.грн	Темп приросту 2023/ 2022, %	Темп приросту 2024/ 2023, %
Реалізація продукції (товарів, робіт, послуг)	52 820 249	60 438 645	93 260 540	7 618 396	32 821 895	14,42	54,31
Повернення податків і зборів	4 500 862	6 315 065	7 702 167	1 814 203	1 387 102	40,31	21,96
Інші операційні надходження	519 554	283 012	402 627	-236 542	119 615	-45,52	42,26
Операційні витрати (всього)	56 291 360	58 045 919	94 190 416	1 754 559	36 144 497	3,12	62,27
Чистий рух коштів від операційної діяльності	-373 374	7 841 914	1 487 093	8 215 288	-6 354 821	2200	-81,03
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	683 466	-265 526	-5 122 452	-948 992	-4 856 926	-239	-1829,17
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	-541 306	-3 547 771	742 684	-3 006 465	4 290 455	-555,41	120,93
Чистий рух грошових коштів за період	-231 214	4 028 617	-2 892 675	4 259 831	-6 921 292	1842,38	-171,8
Залишок коштів на початок року	2 366 894	2 627 789	6 707 799	260 895	4 080 010	11,02	155,26
Вплив зміни валютних курсів	492 109	51 393	387 361	-440 716	335 968	-89,56	653,72
Залишок коштів на кінець року	2 627 789	6 707 799	4 202 485	4 080 010	-2 505 314	155,26	-37,35

Збільшення відбулося на 1 387 102 тис. грн за останній рік (темپ приросту 21,96%) і на 1 814 203 тис. грн у 2023 році порівняно з 2022 роком. Така позитивна динаміка пояснюється підвищенням обсягів реалізації та зростанням податкових відшкодувань у результаті активізації експортних операцій.

Інші операційні надходження мають коливальну динаміку. Якщо у 2022 році їх розмір становив 519 554 тис. грн, то у 2023 році відбулося скорочення до 283 012 тис. грн (зниження на 45,52%), однак у 2024 році показник дещо зріс до 402 627 тис. грн (приріст 42,26%). Це свідчить про нестабільність додаткових джерел надходжень, зокрема доходів від оренди, штрафних санкцій, фінансових операцій тощо.

У структурі витрат спостерігається істотне зростання операційних видатків: з 56 291 360 тис. грн у 2022 році до 94 190 416 тис. грн у 2024 році. Порівняно з 2023 роком, витрати зросли на 36 144 497 тис. грн (темپ приросту 62,27%), а у 2023 році - на 1 754 559 тис. грн (3,12%) порівняно з попереднім роком. Таке підвищення зумовлене розширенням виробничо-комерційної діяльності, зростанням цін на сировину та енергоносії, а також підвищенням заробітної плати працівників.

Важливим показником є чистий рух коштів від операційної діяльності, який демонструє суттєві коливання. Якщо у 2022 році цей показник був від'ємним (-373 374 тис. грн), то у 2023 році він різко зріс до 7 841 914 тис. грн, що свідчить про значне покращення ліквідності підприємства. Проте у 2024 році чистий грошовий потік скоротився до 1 487 093 тис. грн, що означає зменшення на 6 354 821 тис. грн (-81,03%). Така динаміка може бути результатом збільшення витрат на закупівлю сировини, несвоєчасних розрахунків із контрагентами або зміни структури операційних доходів.

Інвестиційна діяльність підприємства у 2022-2024 роках характеризується переважно відтоком грошових коштів. Якщо у 2022 році чистий рух коштів був позитивним (683 466 тис. грн), то у 2023 році він став від'ємним (-265 526 тис. грн), а у 2024 році відтік коштів збільшився до 5 122 452 тис. грн. Абсолютне

відхилення між 2023 і 2024 роками становило 4 856 926 тис. грн, а темп приросту досяг 1829,17%. Це свідчить про активне фінансування інвестиційних проектів, оновлення основних засобів чи модернізацію виробничих потужностей, що в короткостроковій перспективі зменшує грошові залишки, але потенційно забезпечує майбутнє зростання.

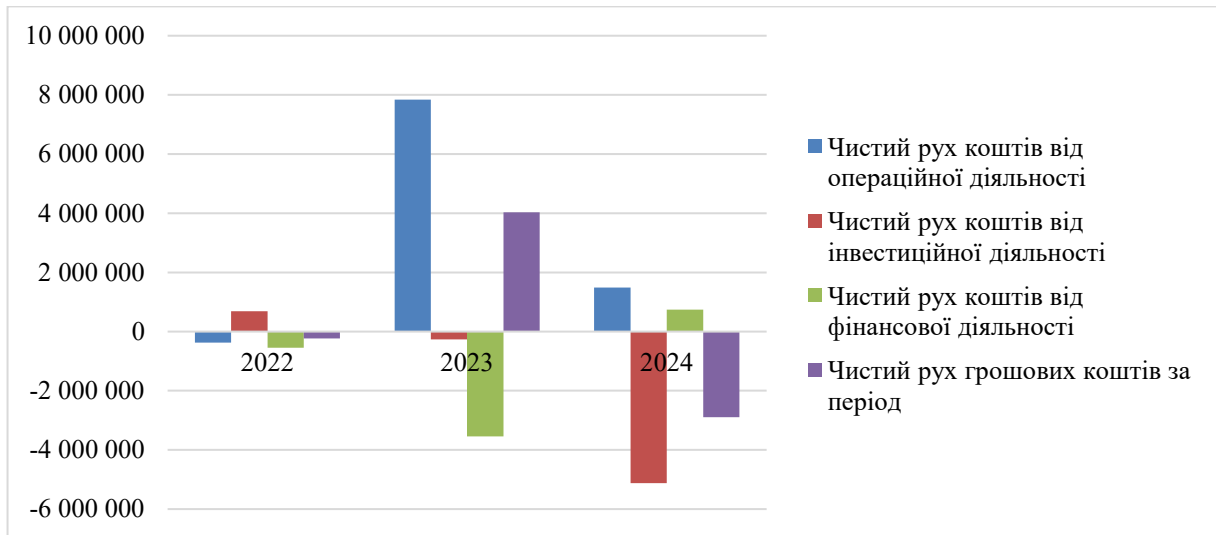

Рис. 2.2 – Динаміка руху грошових коштів ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» за 2022-2024 роки

Щодо руху коштів від фінансової діяльності, спостерігається позитивна тенденція. Якщо у 2022 та 2023 роках підприємство фіксувало відтік коштів (541 306 тис. грн і 3 547 771 тис. грн відповідно), то у 2024 році зафіксовано чистий приплив у розмірі 742 684 тис. грн. Це може бути результатом залучення додаткових інвестицій або кредитних ресурсів, що сприяло частковій компенсації дефіциту операційних потоків.

У підсумку, чистий рух грошових коштів за період характеризується мінливістю. Якщо у 2022 році підприємство зазнало відтоку коштів (231 214 тис. грн), то у 2023 році відбулося значне зростання до 4 028 617 тис. грн, а у 2024 році знову зафіксовано від'ємне значення 2 892 675 тис. грн. Це свідчить про певну нестабільність у грошових потоках, що потребує підвищення ефективності управління ліквідністю та оптимізації фінансових ресурсів.

Залишок коштів на початок року у 2022 році склав 2 627 789 тис. грн, а у 2023 році 6 707 799 тис. грн. Незважаючи на подальше зниження залишку на кінець 2024 року (4 202 485 тис. грн), загалом за три роки підприємство наростило обсяг грошових активів у 1,6 раза.

Додатково слід зазначити, що вплив зміни валютних курсів у 2024 році був позитивним (387 361 тис. грн) після значних коливань у попередні періоди. Це свідчить про покращення ситуації на валютному ринку та більш ефективне управління валютними ризиками.

Загалом проведений аналіз показує, що у 2022-2024 роках ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» характеризувалося зростанням обсягів реалізації та активізацією інвестиційної діяльності. Однак підприємство має прояви нестійкості грошових потоків, що зумовлює необхідність посилення контролю за використанням коштів, підвищення ефективності операційного менеджменту та вдосконалення фінансової політики. Забезпечення стабільного позитивного руху коштів стане запорукою підвищення платоспроможності та стійкого розвитку компанії в перспективі.

Проаналізуємо показники рентабельності та ефективності діяльності ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» за 2022-2024 рр., подані в табл. 2.5.

Оцінюючи показники рентабельності та ефективності діяльності ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» за 2022-2024 рр., можна простежити низку значущих змін у фінансових результатах підприємства. Рентабельність активів за прибутком від звичайної діяльності у 2023 р. зменшилася з 12,47 % до 10,26 %, що вказує на погіршення результативності використання активів. У 2024 р. спостерігається певне відновлення показника до 10,87 %, однак це зростання недостатнє, щоб повернутися до рівня 2022 р. Подібну тенденцію демонструє й рентабельність активів за чистим прибутком: її зниження у 2023 р. свідчить про погіршення прибутковості, після чого в 2024 р. відбувається часткова стабілізація.

Рентабельність власного капіталу протягом аналізованого періоду значно коливається: у 2023 р. відбулося її різке падіння з 33,26 % до 15,89 %, а у 2024 р. - підвищення до 22,22 %. Незважаючи на позитивну динаміку останнього

року, показник залишається нижчим за рівень 2022 р., що може свідчити про зниження ефективності формування прибутку на вкладений к

Таблиця 2.5 - Показники рентабельності та ефективності діяльності ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» за 2022-2024 рр.

Показник	База для розрахунку	2022 рік	2023 рік	2024 рік	Абс. відхилення 2023/2022	Абс. відхилення 2024/2023
Рентабельність активів за прибутком від звичайної діяльності	Прибуток від звичайної діяльності / Активи	12,47	10,26	10,87	-2,20	0,61
Рентабельність капіталу (активів) за чистим прибутком	Чистий прибуток / Активи	9,80	8,57	9,04	-1,23	0,47
Рентабельність власного капіталу,	Чистий прибуток / Власний капітал	33,26	15,89	22,22	-17,37	6,32
Рентабельність виробничих фондів	Чистий прибуток / Виробничі фонди	63,40	74,82	128,17	11,42	53,36
Рентабельність реалізованої продукції (за прибутком від реалізації)	Прибуток від реалізації / Виручка	16,39	13,10	8,68	-3,29	-4,41
Рентабельність реалізованої продукції (за прибутком від операційної діяльності)	Прибуток від операційної діяльності / Виручка	18,11	13,66	7,98	-4,45	-5,68
Рентабельність реалізованої продукції (за чистим прибутком)	Чистий прибуток / Виручка	7,56	7,05	5,96	-0,52	-1,09
Коефіцієнт реінвестування	Реінвестований прибуток / Чистий прибуток	118,10	238,65	132,91	120,55	-105,74
Коефіцієнт стійкості економічного зростання	Реінвестований прибуток / Власний капітал	39,28	37,93	29,53	-1,35	-8,40
Період окупності капіталу, роки	Активи / Чистий прибуток	10,21	11,67	11,06	1,46	-0,61
Період окупності власного капіталу, роки	Власний капітал / Чистий прибуток	3,01	6,29	4,50	3,29	-1,79

На цьому фоні особливо виділяється рентабельність виробничих фондів, яка демонструє стрімке зростання: від 63,40 % у 2022 р. до 128,17 % у 2024 р. Така тенденція свідчить про покращення продуктивності використання основних засобів, що може бути результатом модернізації або підвищення інтенсивності їх експлуатації.

Показники рентабельності реалізованої продукції за всіма видами прибутку мають стійку тенденцію до зниження. Скорочення маржинальності у 2023-2024 рр. може бути зумовлене зростанням собівартості продукції, погіршенням ринкових умов або зміною структури реалізованих товарів. Зменшення рентабельності за прибутком від реалізації та операційної діяльності є досить суттєвим, що свідчить про скорочення операційної ефективності та зниження фінансової стійкості.

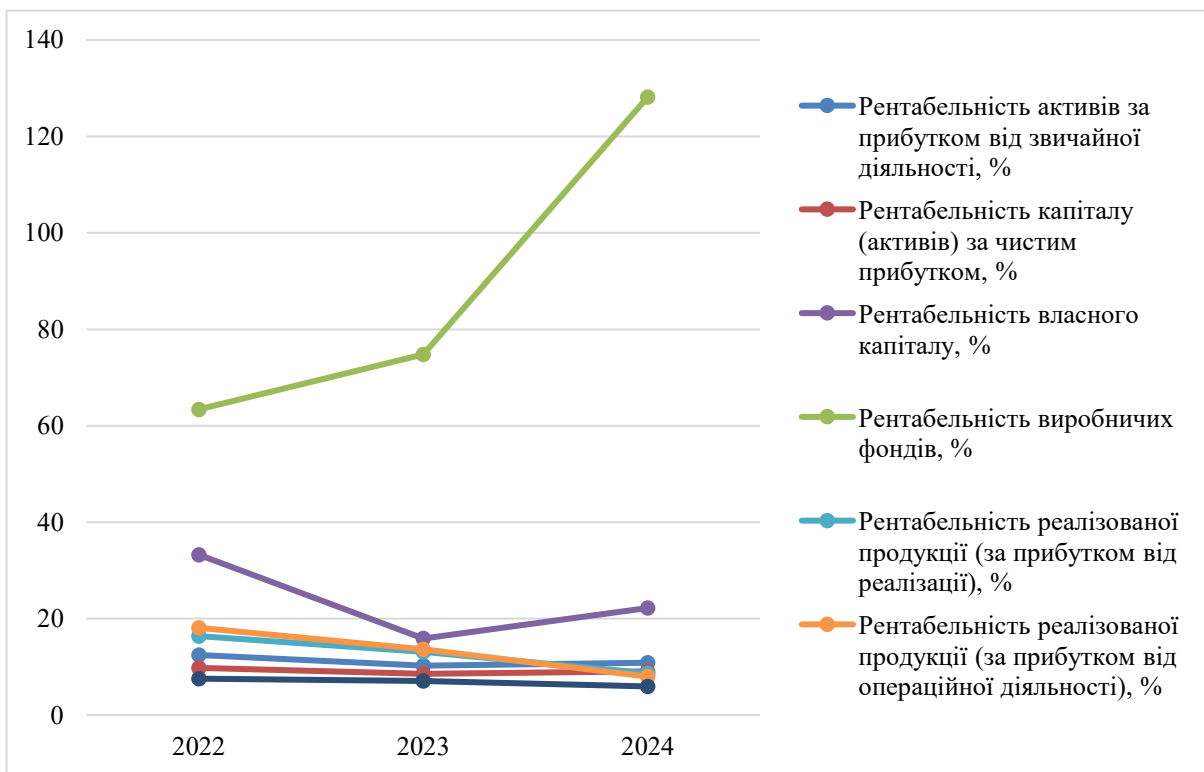

Рис. 2.3 – Аналіз динаміки показників рентабельності ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» за 2022-2024 рр.

Зміна коефіцієнтів реінвестування та стійкості економічного зростання вказує на нестабільність інвестиційної політики компанії. Значне зростання

реінвестування у 2023 р. може свідчити про активну фазу розвитку, проте у 2024 р. підприємство зменшило обсяг реінвестованих коштів, що, ймовірно, пояснюється необхідністю перерозподілу ресурсів. Подальше зниження коефіцієнта стійкості економічного зростання підтверджує зменшення внутрішніх можливостей компанії до самофінансування.

Показники окупності капіталу демонструють помітне подовження строків у 2023 р., після чого в 2024 р. спостерігається часткове покращення. Проте навіть за умов цього скорочення строки окупності все ще перевищують рівень 2022 р., що вказує на зниження загальної прибутковості підприємства.

Динаміка коефіцієнта реінвестування демонструє коливання інвестиційної політики підприємства: після суттєвого зростання у 2023 році до 2,3865, у 2024 році показник знизився до 1,3291, що вказує на зменшення частки прибутку, спрямованої на розширення діяльності. Одночасне скорочення коефіцієнта стійкості економічного зростання до 0,2953 свідчить про послаблення внутрішніх джерел фінансування розвитку та потенціалу самофінансування.

Період окупності капіталу впродовж аналізованого періоду характеризується певними коливаннями: після збільшення у 2023 році він скоротився у 2024 році до 11,06 року, що є позитивною динамікою, але все ще перевищує рівень 2022 року. Період окупності власного капіталу скоротився з 6,29 року у 2023 році до 4,50 року у 2024 році, що свідчить про покращення віддачі власних фінансових ресурсів.

Отже, підсумовуючи результати проведеного аналізу, можна стверджувати, що підприємство у 2024 році продемонструвало ознаки поступового відновлення рентабельності після спадних тенденцій 2023 року. Водночас рівень прибутковості за більшістю показників залишається нижчим порівняно з базовим 2022 роком, що свідчить про наявність внутрішніх резервів підвищення ефективності діяльності. З метою зміцнення фінансових результатів доцільно зосередити увагу на оптимізації витратної структури, підвищенні рентабельності реалізації, удосконаленні політики управління

активами та власним капіталом, а також на формуванні збалансованої інвестиційної та реінвестиційної стратегії. Реалізація зазначених заходів сприятиме зростанню економічної ефективності підприємства, підвищенню його конкурентоспроможності та забезпеченню сталого розвитку у середньостроковій перспективі.

Аналіз даних табл. 2.6 дає змогу комплексно оцінити зміни у структурі активів та інвестиційній політиці ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» протягом 2022-2024 рр. Досліджувані коефіцієнти відображають ефективність управління майном підприємства, ступінь забезпеченості виробничими ресурсами та рівень мобільності активів.

Протягом аналізованого періоду спостерігається істотне скорочення частки оборотних виробничих фондів у складі обігових коштів: з 26,43 % у 2022 р. до 16,43 % у 2023 р., тобто на 10,01 процентних пунктів. Така динаміка свідчить про зменшення обсягів запасів виробничого призначення, що може бути пов'язано як із оптимізацією складських залишків, так і зі зниженням обсягів виробничої діяльності. У 2024 р. частка дещо зросла до 16,89 %, що вказує на часткове відновлення виробничих процесів та стабілізацію ситуації.

Частка основних засобів у структурі активів підприємства демонструє стійку тенденцію до зниження: з 4,24 % у 2022 р. до 3,49 % у 2024 р. Зменшення цього показника свідчить про зниження частки матеріально-технічної бази у загальній структурі активів, що може вказувати на уповільнення інвестицій у виробничий потенціал або зростання обсягу оборотних активів за відносно незмінної вартості основних засобів.

Коефіцієнт зносу основних засобів у 2022-2023 рр. мав тенденцію до зниження (з 24,91 % до 24,14 %), що могло бути наслідком часткового оновлення основних фондів. Однак у 2024 р. спостерігається різке зростання показника до 28,96 %. Це свідчить про накопичення фізичного та морального зносу, що потенційно знижує ефективність використання основних засобів та підвищує потребу у їх оновленні.

Таблиця 2.6 – Динаміка показників майнового стану ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» за 2022-2024 рр.

Показник	Формула розрахунку	2022 рік	2023 рік	2024 рік	Абс. відхилення 2023/2022	Абс. відхилення 2024/2023
Частка оборотних виробничих фондів в обігових коштах	Оборотні виробничі фонди / Оборотні активи	26,43	16,43	16,89	-10,01	0,46
Частка основних засобів в активах	Залишкова вартість основних засобів / Активи	4,24	4,18	3,49	-0,06	-0,69
Коефіцієнт зносу основних засобів	Знос осн. засобів / Первісна вартість	24,91	24,14	28,96	-0,76	4,82
Коефіцієнт оновлення основних засобів	Збільшення первісної вартості / Первісна вартість	12,75	-5,33	4,37	-18,08	9,7
Частка довгострокових фінансових інвестицій в активах	Довгостр. фін. інвестиції / Активи	5,55	6,95	5,24	1,4	-1,71
Частка оборотних виробничих активів в активах	Оборотні виробничі фонди / Активи	23,73	14,47	15,27	-9,26	0,8
Частка оборотних виробничих фондів в обігових коштах	Оборотні виробничі фонди / Оборотні активи	26,43	16,43	16,89	-10,01	0,46
Коефіцієнт мобільності активів	Мобільні активи / Немобільні активи	8,78	7,39	9,39	-1,39	2,00

Коефіцієнт оновлення основних засобів характеризувався істотною нестабільністю. Якщо у 2022 р. його значення становило 12,75 %, то у 2023 р. воно набуло від'ємного значення (-5,33 %), що вказує на перевищення обсягу вибуття основних засобів над обсягом їх надходження. Така ситуація може свідчити про інтенсивне списання застарілих активів. У 2024 р. коефіцієнт зріс до 4,37 %, що відображає відновлення інвестиційних процесів, проте рівень оновлення залишається недостатнім для компенсування високого рівня зносу.

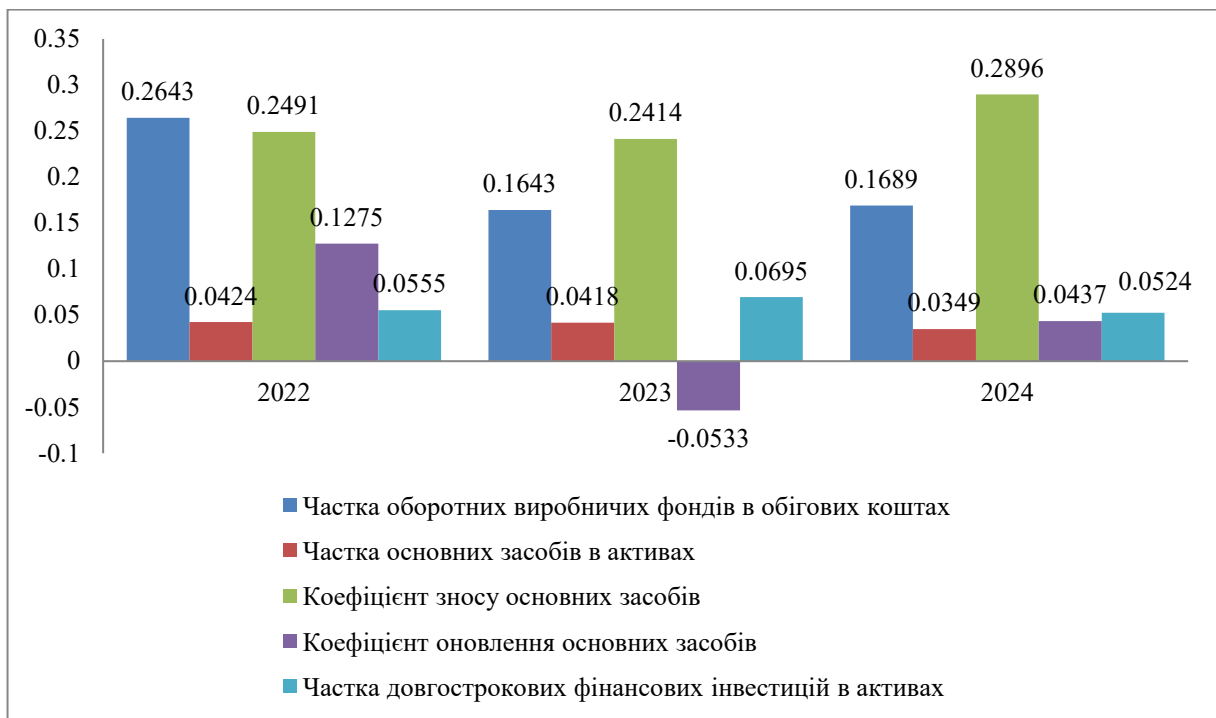

Рис.2.4 – Динаміка показників майнового стану ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» за 2022-2024 рр.

Динаміка частки довгострокових фінансових інвестицій в активах показує підвищення інвестиційної активності підприємства у 2023 р. (зростання з 5,55 % до 6,95 %) та подальше її зниження у 2024 р. до 5,24 %.

Це може свідчити про коригування інвестиційної стратегії, зокрема зменшення обсягів вкладень у фінансові інструменти на користь підвищення ліквідності.

Частка оборотних виробничих активів в активах також зазнала значного зниження у 2023 р. (-9,26 п.п.), що може свідчити про скорочення обсягів виробничих запасів або зміну структури активів на користь більш ліквідних

елементів. У 2024 р. відбулося незначне зростання цього показника, що підтверджує поступову стабілізацію діяльності підприємства.

Аналіз коефіцієнта мобільності активів свідчить про його зниження у 2023 р. (з 8,78 до 7,39) та суттєве зростання у 2024 р. до 9,39.

Зростання показника у 2024 р. свідчить про підвищення частки мобільних активів і, відповідно, покращення ліквідності та гнучкості підприємства у використанні ресурсів.

Узагальнюючи результати аналізу, можна зробити висновок, що 2023 рік став для ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» періодом структурних змін, пов'язаних зі скороченням виробничих активів та частковим списанням основних засобів.

У 2024 році підприємству вдалося частково стабілізувати ситуацію, підвищити мобільність активів і відновити інвестиційну активність, однак рівень зносу основних засобів залишається високим, що потребує подальшого оновлення матеріально-технічної бази та активізації інвестиційної політики.

Проаналізуємо показники оборотності коштів підприємства за 2022-2024 рр., табл.2.7. Динаміка ключових показників свідчить про істотні зміни у структурі обігових коштів, політиці управління запасами та дебіторсько-кредиторськими операціями.

Показник оборотності активів протягом досліджуваного періоду коливався: у 2023 р. він знизився з 1,30 до 1,22 оборотів, що відображає певне погіршення ефективності використання активів.

Проте у 2024 р. показник зріс до 1,52 оборотів, що свідчить про підвищення результативності їх використання та інтенсифікацію операційної діяльності.

Фондовіддача демонструє аналогічну тенденцію: після незначного скорочення у 2023 р. (на 1,45 пунктів) спостерігається суттєве зростання у 2024 р. до рівня 43,50, що на 14,43 пунктів більше, ніж у попередньому році. Це свідчить про істотне підвищення продуктивності основних виробничих фондів, що може бути результатом оптимізації використання наявної техніко-технологічної бази.

Таблиця 2.7 – Показники оборотності коштів ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» за 2022-2024 рр.

Показник	Формула розрахунку	2022 рік	2023 рік	2024 рік	Абс. відхилення 2023/2022	Абс. відхилення 2024/2023
Оборотність активів (ресурсовіддача)	Чиста виручка від реалізації / Активи	1,30	1,22	1,52	-0,08	0,30
Фондовіддача	Чиста виручка від реалізації / Основні виробничі фонди	30,52	29,07	43,50	-1,45	14,43
Коефіцієнт оборотності обігових коштів	Чиста виручка від реалізації / обігові кошти	1,44	1,38	1,68	-0,06	0,30
Період одного обороту обігових коштів (днів)	360 / Коефіцієнт оборотності обігових коштів	249,52	260,76	214,36	11,24	-46,40
Коефіцієнт оборотності запасів (оборот)	Собівартість реалізованої продукції / Середня вартість запасів	2,97	4,87	9,22	1,90	4,35
Період одного обороту запасів (днів)	360 / Коефіцієнт оборотності запасів	121,08	73,86	39,03	-47,22	-34,83
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (оборот)	Чиста виручка від реалізації / Середня дебіторська заборгованість	22,76	34,97	40,89	12,21	5,93
Період погашення дебіторської заборгованості (днів)	360 / Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	15,82	10,30	8,80	-5,52	-1,49
Коефіцієнт оборотності готової продукції (оборот)	Чиста виручка від реалізації / Готова продукція	27,58	37,67	22,68	10,09	-14,99
Період погашення кредиторської заборгованості (днів)	(Середня кредиторська заборгованість × 360) / Собівартість реалізованої продукції	149,83	20,09	43,52	-129,73	23,43
Період операційного циклу (днів)	Період обороту запасів + Період погашення дебіторської заборгованості	136,90	111,53	61,71	-25,37	-49,82
Період фінансового циклу (днів)	Період операційного циклу - Період погашення кредиторської заборгованості	-12,92	91,43	18,19	104,36	-73,25
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	Чиста виручка від реалізації / Власний капітал	4,40	2,26	3,73	-2,14	1,47

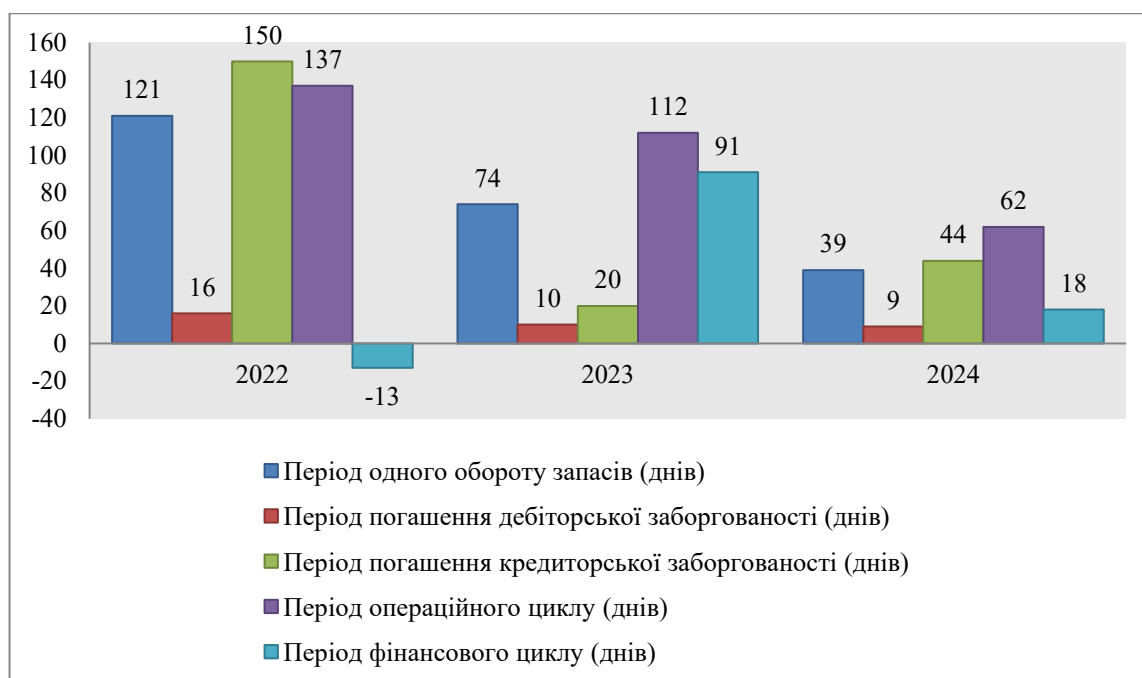

Рис.2.5 – Динаміка показників оборотності коштів ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» за 2022-2024 рр.

Коефіцієнт оборотності обігових коштів зазнав помірних коливань: їх оборотність знизилася у 2023 р. до 1,38 разів, проте у 2024 р. відбулося зростання до 1,68. Відповідно, період одного обороту скоротився з 260,76 до 214,36 днів. Зменшення тривалості обороту на 46,40 днів у 2024 р. є позитивною тенденцією, що свідчить про прискорення кругообігу ресурсів.

Найбільш суттєві зміни простежуються у сфері управління запасами. Коефіцієнт оборотності запасів значно зріс - з 2,97 оборотів у 2022 р. до 9,22 оборотів у 2024 р. Відповідно, період їх обороту скоротився з 121,08 до 39,03 днів. Це свідчить про суттєву інтенсифікацію збуту, зменшення надлишкових товарно-матеріальних запасів та підвищення ефективності логістичного управління.

Також відчутно покращилися показники оборотності дебіторської заборгованості: з 22,76 оборотів у 2022 р. до 40,89 оборотів у 2024 р. Період її погашення у 2024 р. скоротився до 8,80 днів, що на 7,02 днів менше, ніж у 2022 р. Це свідчить про ефективну кредитну політику, прискорення розрахунків із покупцями та зниження ризику неповернення боргів.

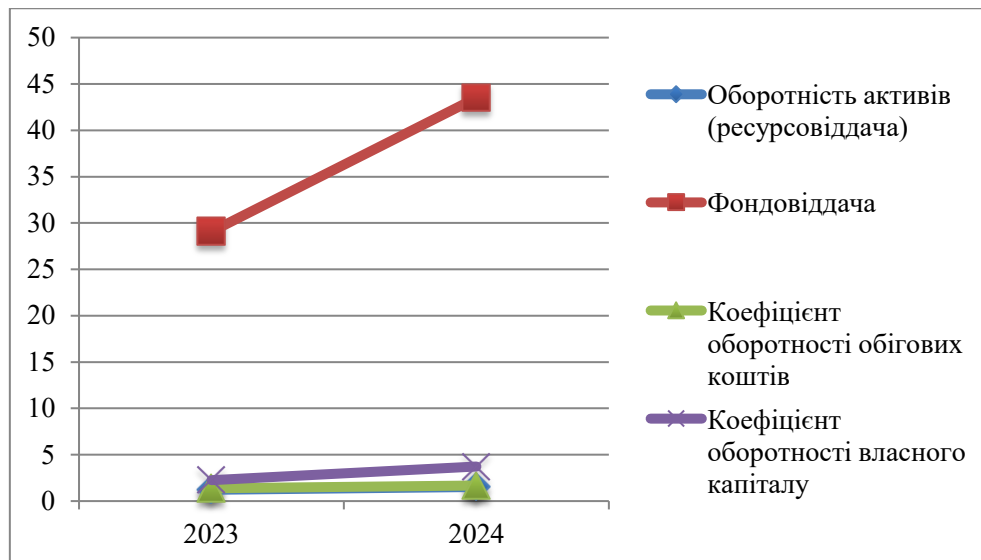

Рис.2.6 – Динаміка показників оборотності та фондівдачі ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» за 2022-2024 рр.

Разом із тим, показники оборотності готової продукції демонструють нестабільність: після зростання у 2023 р. до 37,67 оборотів у 2024 р. спостерігається падіння до 22,68 оборотів. Це може бути наслідком зміни обсягів виробництва, збільшення залишків нереалізованої продукції або зрушення у структурі товарних потоків.

Період погашення кредиторської заборгованості характеризується різкою волатильністю. Якщо у 2022 р. середній строк розрахунків із кредиторами становив 149,83 днів, то у 2023 р. він зменшився до 20,09 днів, що свідчить про суттєве прискорення розрахунків. Проте у 2024 р. показник знову зріс до 43,52 днів, що можна трактувати як часткове повернення до більш гнучких умов взаєморозрахунків із постачальниками.

Період операційного циклу скоротився з 136,90 днів у 2022 р. до 61,71 дня у 2024 р., що свідчить про комплексне прискорення виробничо-збутових процесів. Водночас період фінансового циклу демонструє нестабільну динаміку: з негативного значення у 2022 р. він зріс до 91,43 дня у 2023 р., а у 2024 р. скоротився до 18,19 днів. Зменшення фінансового циклу є позитивним, оскільки вказує на скорочення тривалості іммобілізації коштів у процесі операційної діяльності.

Коефіцієнт оборотності власного капіталу у 2023 р. знизився більш ніж удвічі - з 4,40 до 2,26 оборотів, що свідчить про зменшення ефективності його використання. Однак у 2024 р. відбулося відновлення показника до 3,73 оборотів, що відображає підвищення прибутковості власного капіталу та зміцнення фінансової стійкості підприємства.

Узагальнюючи результати аналізу, можна стверджувати, що для ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» характерною є тенденція до прискорення оборотності більшості елементів обігових коштів у 2024 році. Особливо позитивними є скорочення періоду обороту запасів і дебіторської заборгованості, що свідчить про зростання ефективності управління операційними процесами. Разом із тим окремі показники демонструють нестабільність, що зумовлює необхідність подальшого удосконалення політики управління товарними запасами та кредиторською заборгованістю.

Оцінка ліквідності підприємства є важливим елементом фінансового аналізу, оскільки вона відображає здатність суб'єкта господарювання своєчасно виконувати свої короткострокові зобов'язання та забезпечувати безперервність операційної діяльності. Динаміка показників ліквідності ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» за 2022-2024 рр. свідчить про значні зміни в структурі оборотних активів і короткострокових зобов'язань.

Таблиця 2.8 – Показники ліквідності (платоспроможності) ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» за 2022-2024 рр.

Показник	Формула розрахунку	2022 рік	2023 рік	2024 рік	Абс. відхилення 2023/2022	Абс. відхилення 2024/2023
Коефіцієнт поточної ліквідності (коэф. покриття)	Поточні активи / Поточні пасиви	0,15	1,91	1,52	1,77	-0,39
Коефіцієнт швидкої ліквідності	(Поточні активи - Запаси) / Поточні пасиви	0,94	1,60	1,27	0,66	0,33
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Кошти / Поточні пасиви	0,07	0,29	0,12	0,21	0,17
Співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості	Дебіторська заборгованість / Кредиторська заборгованість	2,96	5,30	10,59	2,34	5,29

Коефіцієнт поточної ліквідності характеризує здатність підприємства покривати поточні зобов'язання наявними оборотними активами. У 2022 р. його значення становило лише 0,15, що вказує на критично низький рівень ліквідності та ризик фінансової нестабільності. У 2023 р. показник різко зріс до 1,91, тобто на 1,77 пунктів. Це свідчить про значне зміцнення фінансового стану, ймовірно за рахунок збільшення оборотних активів та зменшення короткострокових зобов'язань. У 2024 р. коефіцієнт знизився до 1,52, однак залишився в межах нормативного значення (1,0-2,0), що дозволяє оцінити ліквідність підприємства як прийнятну, хоча і дещо погіршену порівняно з попереднім роком.

Коефіцієнт швидкої ліквідності, який відображає здатність підприємства покривати поточні зобов'язання найбільш ліквідними активами (без урахування запасів), у 2022 р. становив 0,94. Таке значення близьке до нормативного (0,7-1,0) і свідчить про достатній рівень покриття поточних боргів високоліквідними активами. У 2023 р. показник зріс до 1,60, що на 0,66 пунктів більше, ніж у 2022 р. Це вагоме покращення відображає підвищення фінансової гнучкості підприємства.

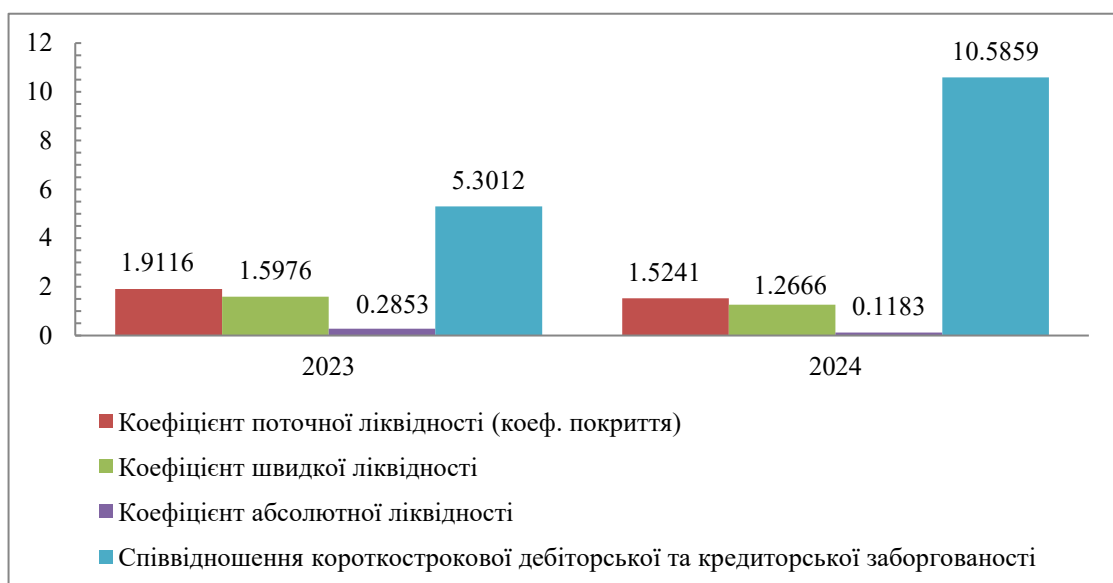

Рис.2.7 – Динаміка показників ліквідності ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» за 2022-2024 рр.

У 2024 р. коефіцієнт дещо знизився до 1,27, проте все ще значно перевищує нормативні межі, що свідчить про можливість підприємства виконувати зобов'язання навіть без реалізації товарно-матеріальних запасів.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності демонструє частку поточних зобов'язань, які підприємство здатне негайно погасити за рахунок грошових коштів. У 2022 р. його значення було низьким - 0,07, що відповідає недостатньому рівню фінансової стійкості. У 2023 р. показник зріс до 0,29, тобто на 0,21 пункт, що свідчить про значне збільшення обсягу грошових коштів у структурі оборотних активів. У 2024 р. коефіцієнт знизився до 0,12, однак залишився вищим за рівень 2022 р., що підтверджує покращення платоспроможності порівняно з початковим періодом.

Попри зниження, рівень абсолютної ліквідності залишається недостатнім для миттєвого погашення значної частини поточних зобов'язань, що свідчить про потребу в посиленні управління грошовими потоками.

Співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості протягом 2022-2024 рр. демонструє стале зростання.

Якщо у 2022 р. на кожну гривню кредиторської заборгованості припадало 2,96 грн дебіторської, то у 2023 р. цей показник збільшився до 5,30, а у 2024 р. - до 10,59.

Значне зростання на 2,34 та 5,29 пунктів відповідно свідчить про суттєве збільшення дебіторської заборгованості порівняно з кредиторською. Така динаміка може бути ознакою посилення ризику неповернення коштів від контрагентів та зростання потреби в додатковому фінансуванні.

Водночас це означає, що підприємство практично не використовує кредиторську заборгованість як джерело фінансування, що знижує його фінансовий леверидж, але підвищує навантаження на власний капітал і грошові ресурси. У цілому аналіз показників ліквідності свідчить про суттєве покращення фінансового стану ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» у 2023 р., проте у 2024 р. відбулося часткове погіршення більшості показників. Незважаючи на це, рівень ліквідності підприємства у 2024 р. залишається задовільним. Найбільш

проблемним аспектом є стрімке зростання дебіторської заборгованості, що може негативно впливати на грошові потоки та потребує посилення заходів щодо контролю розрахунків із покупцями.

Аналіз показників фінансової стійкості ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» за 2022-2024 рр. дає можливість оцінити рівень забезпеченості підприємства власними ресурсами, ступінь залежності від зовнішніх джерел фінансування та ефективність структури капіталу.

У досліджуваному періоді спостерігається як покращення окремих показників, так і певне погіршення у 2024 р. порівняно з 2023, табл.2.9.

Передусім варто зазначити, що власні обігові кошти у 2023 р. суттєво зросли - з 10,30 млн грн до 21,44 млн грн, тобто на 11,14 млн грн. Це свідчить про зміцнення фінансової автономії та покращення здатності підприємства фінансувати оборотні активи за рахунок власних джерел. Однак уже у 2024 р. спостерігається зниження цього показника до 18,62 млн грн, що вказує на часткове скорочення потенціалу самофінансування та збільшення навантаження на інші джерела покриття потреб підприємства. Показник забезпечення оборотних активів власними коштами у 2023 р. суттєво підвищився (з 0,22 до 0,48), що підтверджує позитивні зміни в структурі капіталу, однак у 2024 р. він знизився до 0,34. Незважаючи на це, рівень показника залишається вищим порівняно з 2022 р., що свідчить про відносно сприятливу тенденцію забезпечення оборотних активів власними ресурсами. Маневреність робочого капіталу у 2022 р. була надто високою (1,21), що вказувало на надлишкові запаси. Проте у 2023 р. показник значно зменшився до 0,34, що свідчить про оптимізацію структури оборотних активів.

У 2024 р. його значення дещо підвищилося (0,49), що може означати збільшення обсягу запасів або скорочення робочого капіталу, але загалом лишається на економічно обґрунтованому рівні. Маневреність власних обігових коштів у 2023 р. також покращилась, проте у 2024 р. спостерігається її зниження до 0,23, що свідчить про зменшення частки найбільш ліквідних активів у складі власних коштів.

Таблиця 2.9 – Динаміка показників фінансової стійкості ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» за 2022-2024 рр.

Показник	Формула розрахунку	2022 рік	2023 рік	2024 рік	Відхилення 2023/2022	Відхилення 2024/2023
Власні обігові кошти, грн	ВОК = (Власний капітал + Довгострокові зобов'язання - Необоротні активи)	10 295 200	21 435 325	18 617 551	11 140 125	-2 817 774
Коеф. забезпечення оборотних активів власними коштами	Кзо = ВОК / Оборотні активи	0,22	0,48	0,34	0,26	-0,13
Маневреність робочого капіталу	Мрк = Запаси / Робочий капітал	1,21	0,34	0,49	-0,86	0,15
Маневреність власних обігових коштів	Мвок = Грошові кошти / ВОК	0,26	0,31	0,23	0,06	-0,09
Коеф. забезпечення запасів власними коштами	Кзв = ВОК / Запаси	0,83	2,90	2,04	2,08	-0,87
Коеф. покриття запасів	Кпз = (ВОК + Короткострокові зобов'язання) / Запаси	3,78	6,09	5,92	2,30	-0,17
Коеф. фінансової незалежності	Кфн = Власний капітал / Пасиви	0,29	0,54	0,41	0,24	-0,13
Коеф. фінансової залежності	Кфз = Пасиви / Власний капітал	3,40	1,85	2,46	-1,54	0,60
Маневреність власного капіталу	Мвк = ВОК / Власний капітал	0,67	0,78	0,76	0,11	-0,02
Коеф. концентрації позикового капіталу	Кпк = Позиковий капітал / Пасиви	0,71	0,46	0,59	-0,24	0,13
Коеф. фінансової стабільності (фінансування)	Кфс = Власні кошти / Позикові кошти	0,42	1,17	0,69	0,75	-0,48
Показник фінансового лівериджу	Кл = Довгострокові зобов'язання / Власні кошти	0,01	0,00	0,00	-0,01	0,00
Коеф. фінансової стійкості	Кфст = (Власний капітал + Довгострокові зобов'язання) / Пасиви	0,30	0,54	0,41	0,24	-0,13

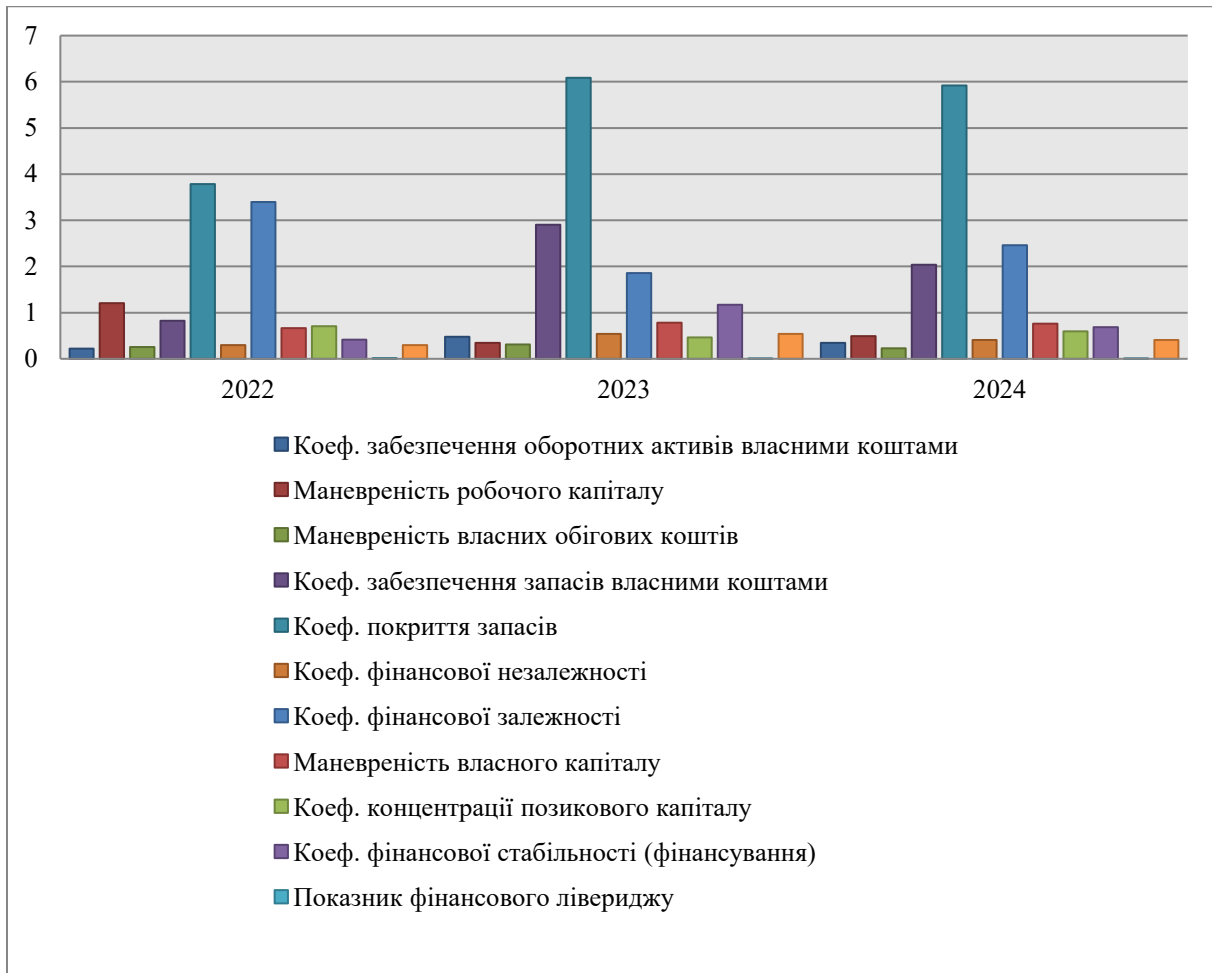

Рис.2.8 – Динаміка показників фінансової стійкості ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» за 2022-2024 рр.

Важливе значення для характеристики стійкості має коефіцієнт забезпечення запасів власними коштами. У 2023 р. він зріс більш ніж утричі (з 0,83 до 2,90), що свідчить про здатність підприємства фінансувати запаси за рахунок власного капіталу. У 2024 р. показник знизився до 2,04, але його рівень залишається досить високим, що забезпечує підприємству фінансову стабільність щодо управління запасами. Аналогічну тенденцію демонструє коефіцієнт покриття запасів: зростання у 2023 р. до 6,09 та незначне зниження у 2024 р. (до 5,92), що свідчить про достатність джерел для формування запасів.

Значні позитивні зміни у 2023 р. спостерігалися в коефіцієнтах фінансової незалежності та фінансової залежності. Частка власного капіталу у структурі пасивів збільшилась з 0,29 до 0,54, тоді як коефіцієнт фінансової залежності

зменшився з 3,40 до 1,85. Це вказує на підвищення фінансової стійкості. Проте у 2024 р. ситуація дещо погіршилася: значення фінансової незалежності знизилася до 0,41, а залежності - зросло до 2,46. Незважаючи на погіршення, стан у 2024 р. залишається кращим, ніж у 2022 р.

Маневреність власного капіталу у 2023 р. покращилася до 0,78, проте у 2024 р. дещо знизилася до 0,76, що свідчить про певне зростання частки іммобілізованих активів. Коефіцієнт концентрації позикового капіталу у 2023 р. знизився до 0,46, але у 2024 р. збільшився до 0,59, що підтверджує тенденцію до нарощування позикового фінансування. Коефіцієнт фінансової стабільності у 2023 р. суттєво зріс (до 1,17), а у 2024 р. зменшився до 0,69, що свідчить про збільшення залежності підприємства від позикових коштів. Показник фінансового левериджу протягом періоду залишався незначним, що вказує на мінімальне використання довгострокових позикових ресурсів.

Коефіцієнт фінансової стійкості у 2023 р. підвищився майже вдвічі, проте у 2024 р. його значення зменшилося до 0,41. Це свідчить про те, що попри часткове погіршення, підприємство зберігає достатній рівень фінансової стійкості порівняно з базовим 2022 роком.

У цілому, 2023 рік характеризується суттєвим підвищенням фінансової стійкості підприємства, що проявляється у зростанні власних ресурсів, скороченні залежності від позикового капіталу та підвищенні ліквідності. У 2024 р. спостерігається певне погіршення фінансових показників, зростання боргового навантаження та зменшення маневреності ресурсів. Проте загальна фінансова стійкість залишається вищою порівняно з 2022 р., що свідчить про збереження підприємством достатнього рівня фінансового потенціалу та здатність адаптуватися до змін зовнішнього середовища.

2.3. Оцінка та формування фінансової стратегії ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» на основі аналітичних показників

Ефективне формування фінансової стратегії підприємства потребує

грунтового аналізу ключових фінансових показників, які характеризують зміни у структурі активів, капіталу, доходів та витрат. Такий підхід дає змогу визначити чинники, що впливають на фінансову результативність, а також оцінити здатність підприємства забезпечувати стабільний розвиток у динамічних умовах зовнішнього середовища.

У цьому підрозділі здійснюється аналіз фінансових параметрів ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» за 2020–2024 рр., на основі яких проводиться розрахунок індикаторів для побудови матриці фінансових стратегій Франшоне і Романе.

Отримані результати дозволяють визначити стратегічну позицію компанії та окреслити напрями удосконалення її фінансової політики.

Формування фінансової стратегії підприємства базується на детальному аналізі його фінансового стану та динаміки ключових показників, що характеризують результати операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Такий аналіз дозволяє визначити наявні тенденції в управлінні ресурсами, оцінити рівень фінансової стійкості, виявити можливості для розвитку та ризику, що можуть вплинути на стратегічні орієнтири підприємства. З цією метою у межах даного підрозділу проведено оцінку основних балансових, доходних і витратних показників ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» за 2021–2024 роки (табл. 2.10).

Для оцінювання ефективності використання активів підприємства та визначення впливу господарської й фінансової діяльності на його загальну результативність розраховуються ключові індикатори:

- результат господарської діяльності (РГД);
- результат фінансової діяльності (РФД);
- сумарний результат фінансово-господарської діяльності (РФГД).

Сукупність цих показників є основою для побудови матриці фінансових стратегій, оскільки дозволяє визначити ефективність операційних рішень і фінансового менеджменту в динаміці.

Таблиця 2.10 - Фінансові показники ТОВ «КЕРНЕЛ - ТРЕЙД» за 2020-2024 рік

Показники, тис.грн	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Балансові показники				
Запаси готової продукції на початок періоду	2 972 546	5 702 421	2 463 302	1 647 487
Запаси готової продукції на кінець періоду	5 702 421	2 463 302	1 647 487	4 009 488
Оборотні кошти на початок періоду	886 518	2 366 894	2 627 789	6 707 799
Оборотні кошти на кінець періоду	2 366 894	2 627 789	6 707 799	4 202 485
Позиковий капітал на початок періоду	27 316 215	32477397	36 998 140	23 514 495
Позиковий капітал на кінець періоду	32 477 397	36998140	23 519 404	35 524 716
Позиковий капітал короткостроковий на початку періоду	26 468 619	32 474 583	36 973 760	23 514 495
Позиковий капітал короткостроковий на кінець періоду	32 474 583	36 973 760	23 514 495	35 524 716
Середньорічна вартість активів	41073505	47 618 631	51 739 620	55 470 926
Показники доходів				
Вартість реалізованих товарів	92 004 243	52 820 249	60 438 645	93 260 540
Доходи від реалізації майна (надходження від реалізації необоротних активів)	1564	1246	2525	727
Доходи від фінансових інвестицій	4 806 389	988 423	11 304 061	21 170 731
Показники витрат				
Матеріальні витрати	58 739 040	38 286 648	33 714 187	48 104 185
Витрати на оплату послуг організацій (операційні витрати: інші витрачання)	181 467	99 753	209 964	3 141 868
Товари власного споживання	0	0	0	0
Заробітна плата	1 101 271	713 064	1 258 417	1 955 259
Процентні витрати	1 473 759	1 399 321	1 965 337	594 250
Платежі до бюджету	465 548	596850	1 814 787	1 917 194
Дивідендні виплати	0	0	0	6 013 895
Витрати на оновлення основних фондів (зміна нарахованого зносу)	168 684	178 545	119 683	172 852
Виробничі інвестиції (витрачання на придбання необоротних активів)	16 448	67 611	15 540	56 585

Табл. 2.11 містить розраховані значення зазначених коефіцієнтів для ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» за 2021–2024 роки.

Таблиця 2.11 – Розрахункові показники для матриці фінансової стратегії Франшоне та Романе

Розрахункові показники	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік
БРЕІ (Брутто-результат експлуатації інвестицій)	34 712 340	10 481 665	24 440 262	42 421 229
РЕ (Прибуток за капіталом)	32 773 033	8 485 494	20 660 138	33 895 890
НРЕІ (Нетто-результат експлуатації інвестицій)	32 604 349	8 306 949	20 540 455	33 723 038
Загальна рентабельність	0,8451	0,2201	0,4724	0,7647
Рентабельність за капіталом	0,7979	0,1782	0,3993	0,6111
Чиста рентабельність	0,7938	0,1744	0,3970	0,6079
Дельта ФЕП	-4 525 588	-4 238 282	17 539 275	-14 515 535
РГД (Результат господарської діяльності)	39 223 044	14 653 582	6 887 972	56 880 906
РФД (Результат фінансової діяльності)	8 028 264	3 512 995	-5 954 799	24 655 613
РФГД (Результат фінансово-господарської діяльності)	47 251 308	18 166 577	933 173	81 536 519

У 2021 році підприємство характеризувалося високою ефективністю: значні обсяги РГД (39,2 млн грн), позитивний РФД (8,0 млн грн) та високий інтегральний результат РФГД (47,3 млн грн) свідчать про сильні позиції як у господарській, так і у фінансовій діяльності. Рентабельність активів і капіталу також перебувала на високому рівні (0,8451 та 0,7979 відповідно).

У 2022 році ситуація погіршується: РГД знижується до 14,6 млн грн, РФД скорочується майже втричі (до 3,5 млн грн), а РФГД падає до 18,2 млн грн. Хоча всі показники залишаються додатними, рентабельність зменшується більш ніж удвічі, що свідчить про істотне послаблення ефективності операційних і фінансових процесів.

У 2023 році спостерігається різка деградація фінансової діяльності: РФД стає від'ємним (-5,95 млн грн), що послаблює загальний результат, і РФГД знижується до майже нульового рівня (0,93 млн грн). При цьому РГД також падає до мінімуму (6,9 млн грн). Рентабельність суттєво скорочується, що вказує на критичний стан фінансової рівноваги.

У 2024 році підприємство здійснює різкий ривок: РГД зростає до 56,9 млн грн, РФД стає знову значно додатним (24,7 млн грн), а об'єднаний показник РФГД підвищується до 81,5 млн грн — найвищого значення за аналізований період. Відновлюються і рентабельнісні показники, що повертає компанію до високого рівня ефективності.

Отже, динаміка 2021–2024 рр. свідчить про циклічний розвиток: після падіння у 2022–2023 рр. та критичного зниження фінансової результативності у 2023 році підприємство демонструє потужне відновлення у 2024 році, що підтверджує його адаптивність та здатність до швидкого відновлення стратегічної стійкості.

Визначимо позицію аналізованого підприємства на матриці фінансових стратегій (табл.2.12).

Таблиця 2.12 - Визначення позиції ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» у матриці фінансової стратегії

Формула розрахунку	Розрахунковий рівень	Індикатор
2024 рік		
РФГД/А	1,4699	>> 0
РФД/А	0,4445	>> 0
РГД/А	1,0254	>> 0
2023 рік		
РФГД/А	0,018	≈ 0
РФД/А	-0,1151	<< 0
РГД/А	0,1331	>> 0
2022 рік		
РФГД/А	0,3815	>> 0
РФД/А	0,0738	≈ 0
РГД/А	0,3077	>> 0
2021 рік		
РФГД/А	1,1504	>> 0
РФД/А	0,1955	>> 0
РГД/А	0,9549	>> 0

Залежно від значень результату фінансової діяльності і результату господарської діяльності підприємство може займати наступні положення в матриці. 7,9,8 квадрати символізують зону збитків, 4,6,5 квадрати-зони прибутку, 1,2,3 квадрати-зони рівноваги.

На основі даних з табл. 2.11 було побудовано матрицю фінансової стратегії ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» за аналізований період.

У 2021 році ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» перейшло до шостого квадранта, відомого як «Холдинг». Фінансові показники компанії дещо покращилися, що було зумовлено зростанням вартості реалізованої продукції та збільшенням запасів готової продукції, однак змінилася й фінансова структура.

Доходи від фінансових інвестицій зросли, тоді як податкові зобов'язання зменшилися. Водночас підприємство зіткнулося зі збільшенням витрат на заробітну плату, а також зросли обсяги позикового капіталу та витрати на сплату процентів.

	РФД << 0	РФД ≈ 0	РФД >> 0
РГД >> 0	1 2023	4 2022	6 2021 2024
РГД ≈ 0	7	2	5
РГД << 0	9	8	3

Рис. 2.9 – Стан ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» за 2020-2023 роки на матриці фінансових стратегій

У 2022 році підприємство перейшло до четвертого квадранта, так званого квадранта «Рент'є». Це свідчить про те, що компанія перебуває в зоні успіху, оскільки її господарсько-фінансова діяльність демонструє позитивні результати. Зменшення фінансових витрат, збільшення позикового капіталу та зниження доходів від фінансових інвестицій призвели до фінансового результату, який наблизився до нульового значення. Фінансова стратегія

«Рент'є» характеризується наявністю достатніх ресурсів для реалізації інвестиційних проектів і розвитку виробничої бази. Використання позикових коштів дозволяє підприємству інвестувати у придбання нового обладнання та впровадження інновацій. Відповідно, у 2022 році було відзначено значні витрати на виробничі інвестиції, що є свідченням спрямованості компанії на стратегічний розвиток. Можливі сценарії розвитку - переміщення до квадрантів 1, 2, 7.

Проте у 2023 році підприємство перемістилося до квадрату 1 «батько сімейства», насамперед, через підвищення фінансових витрат, пов'язаних з оплатою поточної заборгованості, збільшуються виплати податку на прибуток (запас фінансової стійкості у підприємства недостатній) разом із зниженням бруutto-результатів від експлуатації інвестицій. Дана фінансова стратегія характеризується нижчими за можливі темпами зростання виробництва, проте, наявністю резервів для покращення ситуації при більш ефективному використанні ресурсів. У підприємства ще зберігається можливість нарощувати запас фінансової стійкості за рахунок мобілізації ефекту фінансового важеля, тобто збільшення рентабельності власного капіталу за рахунок залучення позикових коштів в оборот підприємства.

У 2024 році діяльність ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» характеризувалася суттєвим покращенням фінансово-господарських результатів, що стало наслідком ефективної реалізації оновленої фінансової стратегії та підвищення результативності управління ресурсами. Підприємству вдалося відновити динаміку зростання, забезпечити стабільність грошових потоків і покращити структуру капіталу, що загалом відображає підвищення рівня фінансової гнучкості та стійкості. За результатами проведеного аналізу встановлено, що у 2024 році компанія повернулася до шостого квадранта матриці фінансових стратегій - «Холдинг», який характеризує підприємства з високими фінансовими можливостями, активною інвестиційною діяльністю та значним потенціалом економічного розвитку.

Перехід до цього квадранта свідчить про реалізацію стратегії активного

зростання, яка базується на збалансованому поєднанні внутрішніх фінансових резервів і зовнішніх джерел фінансування, а також на раціональному управлінні інвестиційним портфелем. Таке положення у матриці вказує на успішну адаптацію підприємства до змін зовнішнього середовища, відновлення темпів ділової активності та зміцнення конкурентних позицій на внутрішньому й зовнішньому ринках.

Розрахункові фінансові показники підтверджують позитивні структурні зміни в діяльності ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД». Упродовж 2024 року відбулося значне зростання доходів від реалізації продукції, збільшення вартості запасів готової продукції, активізація інвестиційної діяльності та розширення обсягів позикового капіталу. Водночас спостерігалось збільшення доходів від фінансових інвестицій, що засвідчує ефективність управління фінансовими ресурсами й оптимальне використання ринкових можливостей. Важливим маркером підвищення прибутковості підприємства є зростання дивідендних виплат, обсяг яких у 2024 році становив 6 013 895 тис. грн, що свідчить про стабільне генерування прибутку та зростання довіри з боку власників і інвесторів.

Аналіз еволюції фінансової стратегії ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» дає підстави стверджувати, що підприємство пройшло повний цикл трансформації фінансового розвитку: від фази активного зростання у 2021 році через етап стабілізації у 2022 році та тимчасового спаду ефективності у 2023 році до відновлення позитивної динаміки у 2024 році. Така послідовність свідчить про здатність підприємства адаптуватися до змін зовнішнього середовища, зокрема до воєнних ризиків, логістичних обмежень і коливань світових ринків аграрної продукції, та забезпечувати збереження фінансової рівноваги навіть у кризових умовах.

З метою прогнозування подальших стратегічних орієнтирів доцільно розглянути можливі сценарії зміни позиції підприємства у матриці фінансових стратегій. Оптимістичний сценарій передбачає утримання або зміцнення позицій у шостому квадранті, що можливе за умови збереження позитивних

тенденцій у сфері рентабельності, ефективного використання інвестиційного потенціалу та підтримання стабільних темпів зростання обсягів діяльності. Реалізація цього сценарію забезпечить формування довгострокової стратегії сталого розвитку, підвищення капіталізації та зміцнення конкурентних переваг компанії. Стабілізаційний сценарій, який відповідає переходу до четвертого квадранта («Рент'є»), може реалізуватися у разі уповільнення темпів зростання прибутковості при одночасному збереженні позитивних фінансових результатів. У такому випадку стратегія підприємства буде орієнтована на консервацію досягнутих позицій, раціоналізацію витрат і накопичення фінансових резервів для забезпечення стійкості у середньостроковій перспективі.

Більш обережним варіантом розвитку є консервативний сценарій, який передбачає перехід до першого квадранта («Батько сімейства») у випадку погіршення фінансових показників внаслідок зростання собівартості капіталу або впливу зовнішніх економічних шоків. У цьому разі стратегічним пріоритетом стане реструктуризація фінансових зобов'язань, пошук альтернативних джерел фінансування, удосконалення політики управління ліквідністю та зниження ризиків платоспроможності. Найменш бажаним є песимістичний сценарій, який відповідає переходу до сьомого («Стагнація») або восьмого («Кризовий стан») квадрантів. Ймовірність реалізації такого варіанта зростає у разі одночасного зниження ефективності господарської (РХД та фінансової діяльності). Це свідчитиме про втрату фінансової рівноваги, скорочення операційного прибутку, порушення структури капіталу й потребуватиме розроблення антикризових заходів для запобігання банкрутству та відновлення стабільності.

Узагальнюючи результати проведеного аналізу, можна зробити висновок, що у 2024 році ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» підтвердило статус фінансово стійкого та інвестиційно привабливого підприємства, здатного реалізовувати стратегію активного розвитку. Перебування у шостому квадранті матриці фінансових стратегій свідчить про ефективне поєднання високої прибутковості,

диверсифікації джерел фінансування, збалансованої структури капіталу та конкурентної адаптивності. Це створює передумови для подальшого зміцнення фінансової позиції компанії, розширення інвестиційних програм, підвищення вартості бізнесу та забезпечення стійкого економічного зростання у довгостроковій перспективі.

Висновки до розділу 2

Проведений аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» за 2022–2024 роки засвідчив наявність значних структурних змін у майні підприємства, його капіталі, доходах, витратах та рентабельності, що відображають реакцію компанії на макроекономічну нестабільність і виклики аграрного ринку.

Загальна вартість активів у 2023 році знизилася до 47 618 631 тис. грн, проте у 2024 році відбулося суттєве відновлення до 55 470 926 тис. грн, тобто приріст становив 7 852 295 тис. грн. Водночас структура активів демонструє певні ризики: частка основних засобів скоротилася з 4,24 % у 2022 році до 3,49 % у 2024 році, тоді як коефіцієнт зносу зріс до 28,96 %, що свідчить про старіння виробничого обладнання й потребу в оновленні матеріально-технічної бази.

Доходи підприємства у 2024 році демонструють вражаючу позитивну динаміку: обсяг виручки зріс до 93 260 540 тис. грн (на 54 % порівняно з 2023 роком), а доходи від фінансових інвестицій — до 21 170 731 тис. грн, що майже вдвічі перевищує показники попереднього року. Матеріальні витрати також збільшилися — до 48 104 185 тис. грн, що відображає розширення виробничо-логістичних операцій.

Поява у 2024 році дивідендних виплат на суму 6 013 895 тис. грн свідчить про формування достатнього обсягу чистого прибутку та стабілізацію фінансового стану.

У той же час рентабельність реалізованої продукції має низхідну тенденцію. Рентабельність за прибутком від реалізації скоротилася з 16,39 % у 2022 році до 8,68 % у 2024 році, а рентабельність за операційною діяльністю — з 18,11 % до 7,98 %. Це вказує на підвищення собівартості, зниження маржинальності та вплив несприятливих ринкових умов.

Певне відновлення демонструють показники рентабельності активів: після зниження до 8,57 % у 2023 році вони зросли до 9,04 % у 2024 році.

Ліквідність підприємства характеризується змішаною динамікою: у 2023 році спостерігалось її покращення, а у 2024 — часткове зниження.

Особливу загрозу становить стрімке зростання дебіторської заборгованості, що ускладнює управління грошовими потоками й потребує посилення контролю за розрахунками.

Аналіз фінансової стійкості показав збільшення власних оборотних коштів у 2023 році (21 435 325 грн) та їх скорочення у 2024 році до 18 617 551 грн. Коефіцієнт фінансової незалежності знизився з 0,54 до 0,41, тоді як коефіцієнт фінансової залежності збільшився до 2,46, що свідчить про підвищення боргового навантаження та залежності від позикового фінансування.

Побудова матриці фінансової стратегії Франсона і Романа дозволила оцінити стратегічну позицію підприємства у динаміці. Після переходу до квадранта «Рент'є» у 2022 році та погіршення результатів у 2023 році, у 2024 році ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» повернулося до квадранта активного розвитку («Холдинг»), що підтверджує відновлення ефективності фінансово-господарської діяльності, збільшення інвестиційних можливостей та зміцнення конкурентної позиції.

Таким чином, результати аналізу свідчать, що підприємство у 2024 році демонструє тенденції до стабілізації та зростання, зумовлені розширенням активів, збільшенням доходів та покращенням ключових показників ефективності. Водночас виявлено низку недоліків, які потребують стратегічної уваги: зношеність основних засобів, зниження маржинальності продажів,

коливання показників ліквідності, зростання дебіторської заборгованості та підвищення частки позикового капіталу. Подолання цих проблем є критично важливим для подальшого зміцнення фінансової стійкості, забезпечення ефективного використання ресурсів та формування збалансованої фінансової стратегії підприємства у довгостроковій перспективі.

РОЗДІЛ 3

МОДЕЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЯ ЗА ДОПОМОГОЮ МАТРИЦІ ФІНАНСОВИХ СТРАТЕГІЙ ТА РЕГРЕСІЙНОЇ МОДЕЛІ ПРОГНОЗУВАННЯ

3.1. Моделювання фінансової стратегії підприємства

Фінансова стратегія посідає ключове місце у системі стратегічного управління підприємством, оскільки визначає напрями використання фінансових ресурсів, забезпечує узгодженість короткострокових і довгострокових цілей, формує підґрунтя для інвестиційного розвитку та мінімізації ризиків. У сучасних умовах ринкової нестабільності, посилення конкуренції та зростання вимог до ефективності ресурсного забезпечення підприємства стикаються з необхідністю застосування науково обґрунтованих підходів до планування та аналізу фінансової діяльності. Традиційні методи фінансового аналізу часто не дають можливості комплексно охопити взаємозв'язок результативності операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, що ускладнює процес прийняття стратегічних управлінських рішень. З огляду на це важливо використовувати моделі, здатні інтегрувати ключові параметри фінансового стану та забезпечити більш глибоке розуміння механізмів формування прибутковості й фінансової стійкості.

Одним із таких інструментів є матриця фінансових стратегій Франсона і Романа, побудована на основі трьох узагальнених показників: результату операційної діяльності (РГД), результату фінансової діяльності (РФД) та сукупного інтегрального результату - фінансово-господарської діяльності (РФГД).

Результат господарської діяльності підприємства інтерпретується як обсяг грошових ресурсів, що залишається у його розпорядженні після здійснення фінансування виробничо-інвестиційних потреб. Зазначений показник є індикатором ліквідності підприємства, сформованої в процесі виконання операцій, які належать до його звичайної (операційної) діяльності.

У свою чергу, результат фінансової діяльності відображає динаміку зміни обсягу зобов'язань підприємства з урахуванням витрат на обслуговування залученого капіталу, податкових платежів та дивідендних виплат. Він характеризує ефективність реалізованої фінансової політики, рівень залежності від зовнішніх джерел фінансування та здатність підприємства формувати оптимальну структуру капіталу.

Узагальнюючим показником виступає результат фінансово-господарської діяльності, який комплексно оцінює можливість підприємства виконувати свої фінансові зобов'язання, забезпечувати стабільність дивідендної політики, здійснювати капітальні інвестиції та покривати поточні виробничо-експлуатаційні потреби. Така характеристика дозволяє визначити фінансову стійкість суб'єкта господарювання та його здатність до подальшого розвитку.

Таблиця 3.1 – Методика розрахунку показників матриці фінансової стратегії Франсона і Романе

Показник	Формула	Позначення
РГД	$РГД = БРЕІ + Ді - \Delta ФЕП - Ів$	БРЕІ - бруто-результат експлуатації інвестицій, грн; Ді - дохід від реалізації майна, грн; $\Delta ФЕП$ - зміни фінансово-експлуатаційних потреб, грн; Ів - виробничі інвестиції, грн; $\Delta ФЕП = (ОКк - ОКп) - \Delta Кп$ де ОКк, ОКп - сума оборотних активів на початок періоду та кінець періоду, грн.; $\Delta Кп$ - зміна поточних зобов'язань підприємства, грн $БРЕІ = TR \square \Delta G - C_m - S - W + G_i$ де: TR - виручка від реалізації продукції, грн; ΔG - зміна залишків готової продукції на складі, грн; См - матеріальні витрати підприємства, грн; S - оплата послуг сторонніх організацій; W - заробітна плата, грн; Gi - товари внутрішнього споживання, грн.
РФД	$РФД = \Delta C + Дф - I - D - T$	ΔC - зміна позикового капіталу, грн; Дф - доходи від фінансових інвестицій, грн I - відсоткові витрати ; D - виплачені дивіденди; T - витрати на податок на прибуток;
РФГД	$РФГД = РГД + РФД$	РГД - результат господарської діяльності; РФД - результат фінансової діяльності

Співвідношення зазначених величин дозволяє розмістити підприємство в одному із квадрантів матриці, кожен з яких описує певну модель фінансової поведінки. Цей підхід дає змогу ідентифікувати як позитивні тенденції розвитку, так і ознаки кризових станів, а також передбачити можливі траєкторії переходу між ними, що суттєво підвищує точність діагностики та якість стратегічних рішень.

Такий підхід дає змогу не лише оцінити інтегральний результат діяльності, а й аналітично визначити вплив окремих складових на формування загальної ефективності використання активів, що є важливим для обґрунтування стратегічних управлінських рішень (рис.3.1).

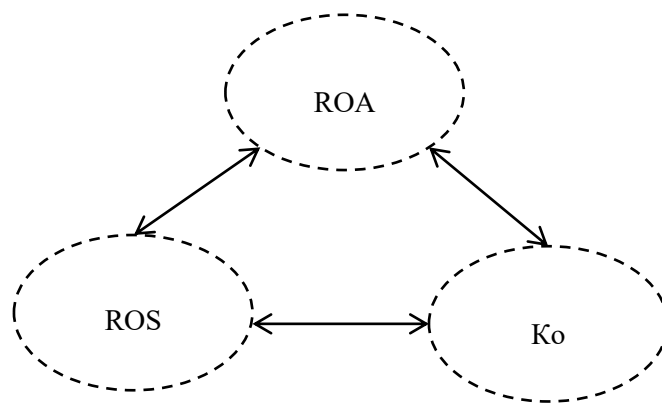

Рис. 3.1 – Схема моделі Дюпон

Концептуальна основа моделі полягає у перетворенні результативних показників діяльності на систему факторних залежностей, де кожен елемент виконує роль окремого носія управлінського впливу. Двофакторна модифікація дозволяє виявити, яким чином зміни в маржинальності продажів або інтенсивності використання активів позначаються на рентабельності активів, а отже - і на загальній ефективності фінансово-господарських рішень підприємства. Рентабельність продажів є важливим індикатором фінансової ефективності, оскільки характеризує частку чистого прибутку в загальному обсязі виручки підприємства. По суті, цей показник відображає здатність компанії трансформувати отриманий дохід від реалізації продукції чи послуг у прибуток, що дозволяє оцінити результативність її операційної діяльності.

Коефіцієнт оборотності активів, своєю чергою, демонструє рівень ефективності використання підприємством наявних активів для формування виручки. Він визначається як відношення обсягу реалізації до вартості активів і показує, наскільки раціонально та інтенсивно залучені ресурси підприємства працюють у процесі господарської діяльності [9].

Формула двофакторної моделі:

$$ROA = ROS * K_o \quad (3.1)$$

де ROS – рентабельність продажів;

K_o – коефіцієнт оборотності активів.

$$ROS = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Виручка}} \quad (3.2)$$

$$K_o = \frac{\text{Виручка від реалізації продукції}}{\text{Активи}} \quad (3.3)$$

Для оцінювання рентабельності власного капіталу використовується розширена, трифакторна версія моделі Дюпон. У ній кінцевий результат - рентабельність власного капіталу (ROE) - розглядається як добуток рентабельності продажів, оборотності активів та коефіцієнта фінансового важеля. Така структуризація дозволяє ідентифікувати не лише внесок операційної діяльності, але й вплив структури капіталу на кінцеву прибутковість для власників.

Формула трифакторної моделі:

$$ROE = ROS * K_o * LR \quad (3.4)$$

де LR – коефіцієнт фінансового важеля (левериджу).

$$LR = \frac{\text{Активи}}{\text{Власний капітал}} \quad (3.5)$$

Подальший розвиток методології Дюпон реалізується у вигляді

п'ятифакторної моделі, що надає значно ширші аналітичні можливості. У ній додатково враховуються два важливі фінансові аспекти - податковий тягар і процентний тягар. Податковий тягар характеризує частку прибутку, яка залишається у розпорядженні підприємства після сплати податків, а процентний тягар визначає вплив витрат на обслуговування боргу на здатність підприємства генерувати прибуток. Включення цих елементів дозволяє більш глибоко оцінити вплив фінансових рішень, податкового середовища та боргової політики на формування кінцевої рентабельності власного капіталу.

Формула п'ятифакторної моделі:

$$ROE = ROS * K_o * LR * TB * IB \quad (3.6)$$

де TB – коефіцієнт податковий тягаря;

IB – коефіцієнт процентного тягаря;

LR – коефіцієнт фінансового важеля (левериджу).

$$TB = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Прибуток до оподаткування}} \quad (3.7)$$

$$LR = \frac{\text{Прибуток до оподаткування}}{\text{Прибуток до оподаткування та виплат \%}} \quad (3.8)$$

На основі комбінації цих параметрів формується табл. 3.2 «Комбінована матриця фінансової стратегії розвитку підприємства», у якій кожному поєднанню значень відповідає конкретний квадрант зі своєю характеристикою та прогнозом подальшого розвитку.

Найбільш критичним є квадрант 18, який характеризує глибоку неплатоспроможність, різке падіння рентабельності та низьку оборотність активів, що свідчить про фактичну загрозу банкрутства. За умови застосування антикризових заходів підприємство може перейти до квадранта 17, де ситуація залишається нестійкою, але зберігається можливість фінансового відновлення. У цьому квадранті спостерігається від'ємна рентабельність та подальше зниження оборотності, що створює високі ризики повернення в критичну зону,

однак за правильною політикою можливий рух у бік покращення або стабілізації.

Таблиця 3.2 – Комбінована матриця фінансової стратегії розвитку підприємства

Стадія фінансового розвитку	Гальмування РФД < 0	Стабілізація РФД = 0	Зростання РФД > 0
РГД > 0	1. «Батько сімейства» РФГД $\approx$ 0	4. «Рантьє» РФГД > 0	6. «Дилема» РФГД > 0
РГД = 0	7. «Епізодичний дефіцит» РФГД < 0	2. «Стійка рівновага» РФГД $\approx$ 0	5. «Атака» РФГД > 0
РГД < 0	9. «Криза» РФГД < 0	8. «Материнське суспільство» РФГД < 0	3. «Нестійка рівновага» РФГД $\geq$ 0
Стадія фінансового розвитку	Гальмування ROA < 0	Стабілізація ROA $\in$ (0; 0,1)	Зростання ROA $\geq$ 0,1
Ко $\uparrow$	10. «Кризовий фінансовий стан» ROE $\approx$ 0	13. «Середній фінансовий стан» ROE > 0	15. «Стійкий фінансовий стан» ROE > 0
Δ Ко = 0	16. «Посткризовий стан» ROE < 0	11. «Порушення рівноваги» ROE < 0	14. «Стабілізація на досягнутому рівні» ROE > 0
Ко $\downarrow$	18. «Критичний фінансовий стан» ROE $\ll$ 0	17. «Нестійкий стан» ROE < 0	12. «Допустимий фінансовий стан» ROE $\approx$ 0

Проміжною формою виходу з кризи є квадрант 16, який фіксує посткризовий стан. Хоча показники рентабельності залишаються від'ємними, підприємство вже припиняє стрімке погіршення та переходить до процесу стабілізації, однак оборотність активів не демонструє покращення. У цьому стані необхідно нарощувати результативність діяльності та скорочувати інвестиційне навантаження. Далі підприємство може просунути у бік відновлення або повернутися до нестійких станів.

Ближчим до зони порушеної рівноваги є квадрант 10, який демонструє поєднання збитковості з частковим поліпшенням обороту активів. Хоча зростання оборотності є позитивним сигналом, підприємство не має можливості покривати власні фінансові зобов'язання. За умови системної роботи над фінансовими потоками можливий перехід у квадрант 11, де

рівновага вже не повністю зруйнована, але залишається вразливою. У квадранті 11 рентабельність власного капіталу дорівнює нулю, що свідчить про відсутність прибутку для власників, проте зростання оборотності активів означає, що підприємство ще здатне підтримувати діяльність за рахунок залучених ресурсів. Розвиток ситуації може привести або до покращення, або до погіршення залежно від інтенсивності роботи над оптимізацією фінансових потоків.

Наступний рівень становить квадрант 12, який відображає допустимий фінансовий стан. Хоча рентабельність майже нейтральна, зниження обороту активів може сигналізувати про накопичення запасів чи уповільнення операцій. Підприємство перебуває на межі, де однаково ймовірні як стабільне покращення, так і повернення до зони ризику. Якщо підприємству вдається підвищити ефективність, воно переходить у квадрант 13 - стан середньої фінансової стійкості, де вже спостерігаються позитивні значення рентабельності та зростання оборотності активів. Це є ознакою збалансованого використання ресурсів і формує умови для поступового переходу до більш стійких фінансових позицій.

Подальше зміцнення позицій характеризує квадрант 14, у якому підприємство зберігає позитивні значення рентабельності, хоча оборотність активів дещо знижується. Така ситуація свідчить про відносно стабільний розвиток, проте потребує уваги до ефективності використання активів. За подальшого покращення підприємство може досягти квадранта 15, що є найсприятливішим станом у матриці. У цьому квадранті підприємство демонструє стабільну рентабельність, достатню оборотність активів та повну платоспроможність, що дозволяє реалізовувати стратегічні цілі, інвестувати та розширювати діяльність. Водночас навіть у такому стані можливі ризики повернення до менш стабільних квадрантів у разі неефективного управління або зовнішніх шоків [10].

Отже, логіка комбінованої матриці фінансової стратегії передбачає послідовний рух підприємства від кризових до стабільних станів через

поступове відновлення рентабельності та ефективності використання активів. Кожен квадрант має власні характеристики та напрямки потенційних переходів, що дозволяє використовувати матрицю як інструмент діагностики та стратегічного планування подальшого розвитку підприємства.

3.2. Теоретичні засади прогнозування та моделювання фінансової стратегії підприємства

Формування ефективної фінансової стратегії підприємства вимагає застосування сучасних методів моделювання, здатних забезпечити науково обґрунтоване прогнозування майбутніх фінансових результатів. У сучасних умовах зростання невизначеності та мінливості ринкового середовища прогнозування стає ключовим елементом стратегічного управління. Воно дозволяє заздалегідь оцінити можливі сценарії розвитку та обрати з-поміж них той, який найкраще відповідає цілям підприємства.

Одним із головних призначень прогнозування у стратегічному управлінні є мінімізація невизначеності щодо майбутнього фінансового стану. На основі аналізу тенденцій минулого та поточного періоду прогнозування дає змогу сформулювати ймовірні межі розвитку подій, оцінити їх наслідки та передбачити фінансові ризики. Це створює умови для більш точного вибору стратегічних рішень.

У процесі прогнозування підприємство отримує можливість:

- визначити ймовірні фінансові ризики та загрози;
- оцінити вплив різноманітних факторів на ключові показники діяльності;
- встановити потенційні можливості щодо формування ресурсної бази;
- обґрунтувати вибір відповідної фінансової стратегії залежно від прогнозованої динаміки показників.

Прогнозування можна визначити як особливий різновид наукового передбачення, що функціонує одночасно у двох площинах. З одного боку, це аналітичний (дескриптивний) процес, покликаний виявити можливі траєкторії

розвитку подій та описати потенційні майбутні стани об'єкта. З іншого боку, прогнозування має передвказівний (прескриптивний) вимір, адже результати прогнозів безпосередньо використовуються в управлінні та плануванні, формуючи підґрунтя для цілеспрямованих дій [11].

По суті, прогноз - це структурований погляд у майбутнє, що відображає ймовірні сценарії або бажані результати, які можуть бути досягнуті за певних умов.

Отже, прогнозування охоплює два ключові компоненти: пізнавальний, спрямований на формування знань про майбутні можливості, і управлінський, що забезпечує використання цих знань у процесі ухвалення рішень. У цьому полягає його принципова відмінність від планування: якщо планування визначає структуру та логіку діяльності, то прогнозування зменшує рівень невизначеності, формуючи межі можливих змін і їхню ймовірність.

Важливою рисою прогнозування є його причинно-наслідкова природа. Воно не лише моделює майбутні економічні умови, у яких можуть реалізовуватися заплановані дії, але й дозволяє оцінити потенційні наслідки кожного управлінського вибору.

Таблиця 3.3 – Порівняльна характеристика прогнозування та планування

Критерій	Прогнозування	Планування
1	2	3
Мета / Завдання	визначення можливих напрямів змін зовнішніх і внутрішніх чинників, що можуть впливати на діяльність підприємства	практичне впровадження рішень, сформованих на основі попередніх прогнозних оцінок
Функціональне призначення	дослідження й інтерпретація тенденцій розвитку для формування можливих варіантів майбутнього стану об'єкта	вибір конкретних способів і дій, необхідних для досягнення бажаних результатів у майбутньому
Ступінь самостійності	прогнозування функціонує як окремий процес, оскільки формує інформаційну базу для подальших управлінських рішень	планування здійснюється на основі прогнозів, але є самостійною управлінською процедурою, що формує чітку програму дій
Об'єкт дослідження	об'єктами можуть бути будь-які явища, процеси чи ситуації, щодо яких необхідно визначити можливі майбутні зміни	плануванню підлягають лише ті об'єкти або процеси, на які можливо безпосередньо вплинути через управлінські механізми

Продовження табл. 3.3

1	2	3
Альтернативність	зазвичай передбачає декілька варіантів розвитку подій, кожен з яких може бути реалізований у певних умовах	частіше спирається на один оптимально обраний варіант дій для досягнення поставленої мети
Логіка процесу	ґрунтується на припущеннях та ймовірнісних оцінках, які можуть виявитися точними, частково правильними або помилковими	базується на системі конкретних рішень та рекомендацій, що мають бути прийняті або відхилені у процесі реалізації стратегічних чи оперативних цілей
Часові рамки	строки прогнозів можуть коригуватися залежно від цілей, змін середовища або уточнення інформації	часові параметри визначаються наперед і зазвичай фіксуються у планових документах

Таким чином прогнозування виконує двоїсту функцію: визначає контекст для виконання плану та водночас демонструє, які результати може спричинити певна стратегія або її ігнорування.

У процесі моделювання фінансової стратегії важливу роль відіграє сценарний підхід до прогнозування. Залежно від умов, які можуть сформуватися у зовнішньому та внутрішньому середовищах підприємства, прогнозування здійснюється за кількома типами сценаріїв.

Перший із них — оптимістичний сценарій, який передбачає реалізацію всіх передбачуваних позитивних факторів і допущень, закладених фінансовим менеджером. Він демонструє найсприятливішу динаміку розвитку підприємства за умови, що ринкові, виробничі та фінансові умови складаються максимально вигідно. Такий сценарій дозволяє оцінити потенційний максимум доходів і прибутку, визначити, які інвестиційні або стратегічні проекти можуть бути реалізовані за сприятливих умов, а також мотивує керівництво до активного розвитку та впровадження інноваційних рішень.

Наступний варіант — реалістичний, або базовий, сценарій, який відображає найбільш імовірний розвиток подій, враховуючи реальні можливості та обмеження підприємства. Саме цей сценарій найчастіше використовується при формуванні фінансової стратегії, оскільки він забезпечує збалансовану оцінку співвідношення ризиків і можливостей, дозволяє

передбачити реальний рівень доходів, витрат та прибутковості, а також слугує основою для планування поточних і стратегічних фінансових рішень.

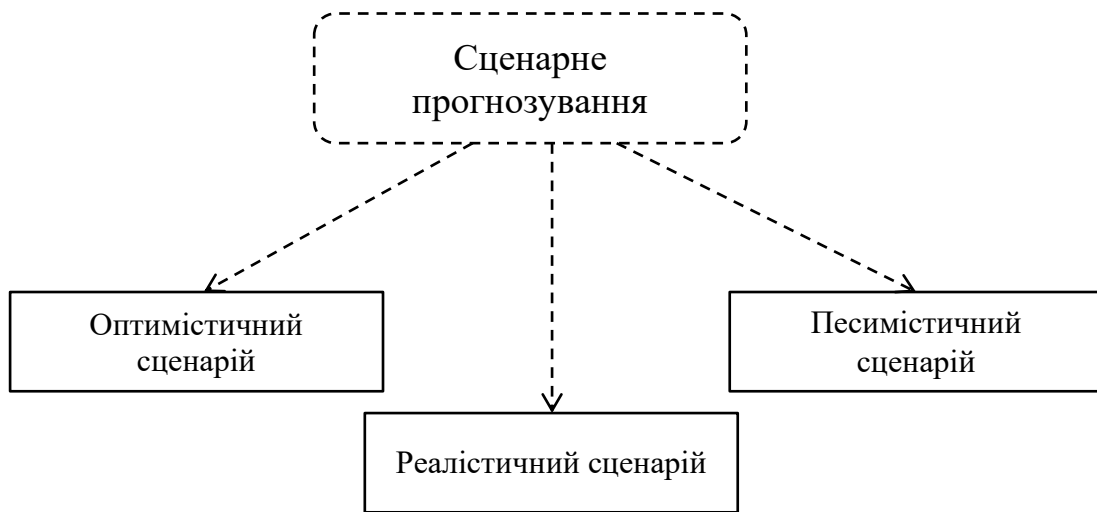

Рис. 3.2 – Види сценаріїв розвитку подій при прогнозуванні

Третій варіант — песимістичний сценарій, який демонструє негативний розвиток подій у випадку, якщо несприятливі тенденції зберігаються або поглиблюються, а необхідні управлінські дії відсутні або є недостатньо ефективними. Його використання є важливим для оцінки ризиків фінансової нестійкості, розроблення антикризових заходів і планів щодо мінімізації втрат, а також для формування резервів і страхових механізмів, що забезпечують безпеку підприємства в умовах невизначеності.

Застосування декількох сценаріїв дозволяє керівництву підприємства отримати всебічну картину можливих результатів і прийняти стратегічно обґрунтовані рішення. Крім того, сценарний підхід забезпечує підготовку альтернативних планів дій у разі зміни зовнішніх або внутрішніх умов, оцінку гнучкості фінансової стратегії та здатності підприємства адаптуватися до ризиків, а також визначення пріоритетів у використанні ресурсів та інвестицій.

Прогнозування фінансового стану підприємства ґрунтується на виборі оптимальних методологічних підходів та аналітичних інструментів, що забезпечують достовірність та адекватність отриманих результатів. У сучасній науковій літературі відсутня єдина універсальна класифікація методів

прогнозування, що зумовлює різноманітність підходів до їх систематизації. Проте найбільш поширеними в економічних дослідженнях визнаються наступні категорії [11]:

- економетричні моделі та методи статистичного моделювання;
- методи аналізу динамічних (часових) рядів;
- балансові підходи;
- методи експертного оцінювання та Delphi-підходи.

Економетричне моделювання дозволяє формалізувати причинно-наслідкові зв'язки між показниками діяльності підприємства та оцінювати сценарії його розвитку за змінних внутрішніх і зовнішніх умов. Основна перевага таких моделей полягає в здатності досліджувати структуровані взаємозв'язки між економічними змінними, що забезпечує основу для кількісної оцінки майбутніх показників.

У рамках економетричного підходу всі змінні поділяються на дві групи:

- ендогенні змінні – характеризують внутрішні аспекти діяльності підприємства (обсяги виробництва, чисельність персоналу, продуктивність праці, активи, власний капітал);
- екзогенні змінні – описують зовнішнє середовище (ринкові умови, рівень матеріально-технічного забезпечення, логістичні та операційні витрати, кон'юнктура ринку праці).

Екзогенні фактори визначаються поза межами моделі та базуються на офіційних статистичних даних, що забезпечує їх універсальність при аналізі різних підприємств. Ендогенні показники, натомість, є специфічними для кожного суб'єкта господарювання і відображають його технологічні, галузеві та інноваційні особливості.

Поєднання ендогенних та екзогенних змінних дозволяє формувати різноманітні економетричні моделі. До найбільш поширених належать:

- регресійні моделі, які встановлюють залежність результативного показника від одного або декількох факторів;
- системи регресійних рівнянь, що дозволяють досліджувати складні

взаємозв'язки між показниками та прогнозувати динаміку багатовимірних економічних процесів.

Модель лінійного тренду є одним з найбільш поширених інструментів економічного прогнозування, що дозволяє оцінити напрям та інтенсивність зміни показників підприємства у часі. Вона ґрунтується на припущенні, що динаміка економічного показника може бути описана прямолінійною залежністю від часу, тобто змінюється рівномірно, зі сталим середньорічним приростом. Такий підхід є доцільним у випадках, коли у часовому ряді відсутні різкі структурні зміни, а тенденція розвитку зберігає стабільний характер.

Загальний вигляд моделі лінійного тренду описується рівнянням:

$$Y_t = a + b \cdot t \quad (3.9)$$

де Y_t – значення показника у році з індексом t ;

a – вільний член;

b – коефіцієнт нахилу, який показує, наскільки змінюється Y при зміні t на одиницю;

t – порядковий номер року

Коефіцієнти a та b обчислюються за формулами найменших квадратів:

$$b = \frac{n \cdot \sum(t \cdot Y) - \sum t \cdot \sum Y}{n \cdot \sum(t^2) - (\sum t)^2} \quad (3.10)$$

$$a = \frac{\sum Y - b \cdot \sum t}{n} \quad (3.11)$$

n – кількість спостережень

Після визначення параметрів моделі рівняння тренду використовується для прогнозування майбутніх значень показника. Прогноз отримується шляхом підстановки у формулу відповідних значень t , що відповідають прогнозним періодам. Таким чином, лінійний тренд дозволяє оцінити очікувану траєкторію

розвитку фінансових показників, враховуючи історичну динаміку.

Перевагами лінійної моделі тренду є її простота, інтерпретованість та можливість застосування для обмежених за обсягом вибірок даних. Вона дозволяє визначити середньорічний темп зростання показника, встановити домінуючий напрям змін та побудувати прогноз на коротко- та середньострокову перспективу. Проте модель має і певні обмеження: вона не враховує сезонні та циклічні коливання, реагує на різкі зміни економічних умов та передбачає сталість темпу зростання, що не завжди відповідає реальній економічній динаміці.

Незважаючи на ці обмеження, лінійний тренд залишається ефективним аналітичним інструментом у фінансовому прогнозуванні, особливо при дослідженні загального напрямку розвитку показників діяльності підприємства. Він дозволяє формувати базовий (нейтральний) сценарій розвитку, який використовується як точка порівняння для побудови оптимістичного та песимістичного сценаріїв у рамках сценарного моделювання.

Прогнозування фінансової стратегії підприємства є ключовим інструментом стратегічного управління, що дозволяє оцінити майбутні фінансові результати, визначити ризики та оптимізувати розподіл ресурсів. Такий підхід сприяє прийняттю обґрунтованих управлінських рішень і забезпечує досягнення стратегічних цілей підприємства. Наступна таблиця демонструє основні етапи процесу прогнозування фінансової стратегії та їхній зміст.

Для забезпечення обґрунтованості стратегічних рішень важливим етапом управління фінансами є прогнозування, яке дозволяє визначити перспективи розвитку підприємства та оцінити можливі варіанти реалізації фінансової стратегії. Процес прогнозування є багатоступеневим і потребує системного підходу, що включає формування аналітичної бази, вибір методів, створення моделей та практичне використання отриманих результатів. Основні етапи прогнозування фінансової стратегії підприємства узагальнено у табл. 3.4.

Таблиця відображає логічну послідовність етапів прогнозування фінансової стратегії підприємства та демонструє, як аналітична робота може бути інтегрована в процес стратегічного управління. Вона є практичним орієнтиром для прийняття управлінських рішень і формування ефективної фінансової стратегії.

Таблиця 3.4 – Етапи прогнозування фінансової стратегії підприємства

№	Етап	Основні завдання та зміст
1	Постановка цілей прогнозування	Визначення цілей прогнозування фінансової стратегії з урахуванням стратегічних пріоритетів підприємства. Прогнозування забезпечує основу для планування фінансових рішень та розвитку підприємства.
2	Визначення об'єкта прогнозування	Фокус аналітики спрямований на фінансову стратегію підприємства, яка оцінюється комплексно з урахуванням ключових фінансових показників та стратегічних напрямів розвитку.
3	Формування аналітичної бази даних	Збір і систематизація фінансових показників, звітності та коефіцієнтів для забезпечення достовірності прогнозів фінансової стратегії.
4	Вибір методів прогнозування	Підбір методів прогнозування, що дозволяють оцінити перспективи реалізації фінансової стратегії, включаючи економетричні моделі, регресійний аналіз, аналіз часових рядів та експертні оцінки.
5	Створення прогнозних моделей	Розробка моделей, що відображають динаміку фінансових показників та дозволяють моделювати альтернативні сценарії реалізації фінансової стратегії.
6	Практичне застосування прогнозів	Використання результатів прогнозування для стратегічного планування, управлінських рішень і впровадження заходів щодо оптимізації фінансової стратегії підприємства.

3.3. Фінансова стратегія агропідприємств в умовах невизначеності та зовнішніх викликів

Фінансова стратегія агропідприємства у сучасних умовах постає не лише як сукупність методів управління ресурсами, а як складний інтелектуальний інструмент, що поєднує аналіз, прогнозування та здатність до адаптації перед постійно змінними викликами. Агросектор України функціонує в унікальному середовищі, де кожен економічний, політичний чи природний фактор здатний суттєво змінити траєкторію розвитку підприємства. Саме тому стратегічне

фінансове планування має ґрунтуватися на усвідомленні глибини зовнішньої невизначеності й формувати передумови для стійкого розвитку навіть у найнесприятливіших умовах [12].

Під впливом трансформаційної динаміки економіки, інфляційних хвиль та зростаючої нестабільності валютного ринку аграрні підприємства опиняються перед необхідністю переосмислення традиційних підходів до управління. Інфляція, що знецінює фінансові ресурси та порушує рівновагу між доходами й витратами, стає потужним дестабілізаційним чинником. Її ефект для аграріїв особливо відчутний, адже зростання цін на паливо, добрива, техніку та енергоресурси, які переважно імпортуються, випереджає зростання цін на сільськогосподарську продукцію. У таких умовах підприємства вимушені реагувати оперативної: переглядати цінову політику, коригувати виробничі плани, змінювати структуру витрат та впроваджувати механізми індексації фінансових показників.

Додатковим виміром ризикового середовища стає валютна волатильність. Коливання курсу національної валюти створює нову конфігурацію фінансових потоків: з одного боку, девальвація стимулює експорт, підвищуючи виручку у гривневому еквіваленті, з іншого — збільшує вартість імпортованих ресурсів, ускладнює інвестиційні процеси та посилює навантаження на оборотний капітал. Водночас прогнозування валютних трендів у період геополітичної нестабільності практично неможливе, що робить необхідним застосування захисних механізмів — від хеджування до створення резервних фондів.

Формування фінансової стратегії ускладнюється також трансформаціями у фінансово-кредитній системі. Підвищення процентних ставок, зменшення доступу до кредитів, зміна умов державних програм підтримки та загальне скорочення можливостей залучення інвестиційних ресурсів створюють ситуацію, у якій традиційні джерела фінансування перестають бути достатніми. Підприємства змушені звертатися до альтернативних інструментів — грантових програм, змішаних фінансових моделей, партнерського інвестування, лізингу техніки, а також внутрішніх резервів, що потребує високого рівня стратегічної

компетентності.

Неможливо оминати увагою регуляторні зміни, які інколи стають визначальними для фінансових рішень агропідприємств. Податкові новації, зміни земельного законодавства, екологічні вимоги, коригування механізмів державної підтримки формують середовище, у якому кожне підприємство повинно діяти проактивно. Постійний моніторинг нормативних актів та адаптація фінансової політики до регуляторних трансформацій стає не лише рекомендацією, а й обов'язковою складовою фінансової стійкості.

Окремий пласт ризиків формує кліматична невизначеність. Аномальні погодні явища, нестабільність опадів, зростання частоти посух і злив суттєво впливають на врожайність, якість продукції та можливості виконання виробничих планів. За таких умов стратегія агропідприємства має включати страхування ризиків, технологічну модернізацію, інвестиції в ресурсощадні технології, а також формування сценаріїв реагування на різні варіанти розвитку погодних умов. Кліматичний ризик перестає бути абстрактною загрозою — він матеріалізується у фінансових показниках та визначає необхідність довгострокового планування.

Найгострішим, найбільш непередбачуваним і руйнівним для аграрного сектора України є воєнний чинник. Він порушує логістичні ланцюги, унеможливує доступ до частини земельних ресурсів, створює загрози для інфраструктури та персоналу, спричиняє втрати врожаїв і активів. Блокування морських портів змінило конфігурацію зовнішньої торгівлі, примусивши підприємства шукати альтернативні маршрути збуту та долати істотне зростання логістичних витрат. У таких умовах фінансова стратегія повинна виходити за межі традиційного планування та включати антикризові механізми: страхування воєнних ризиків, географічну диверсифікацію діяльності, формування запасів ліквідності, реструктуризацію активів та використання альтернативних логістичних рішень.

У відповідь на сукупність зовнішніх викликів агропідприємства мають формувати фінансову стратегію нового типу — гнучку, динамічну, здатну до

швидкого коригування і водночас орієнтовану на довгострокове зростання. Застосування сценарного планування, стрес-тестування, диверсифікації джерел фінансування та каналів збуту, валютного та цінового хеджування, інноваційних технологій управління грошовими потоками дозволяє мінімізувати вплив зовнішніх шоків і забезпечити адаптивність підприємства у будь-яких умовах [12].

Отже, фінансова стратегія агропідприємств в умовах невизначеності формує не просто систему управління ресурсами, а комплексний механізм передбачення, реагування та трансформації. Вона стає ключем до забезпечення стійкості, конкурентоспроможності та здатності до відтворення виробничого потенціалу у середовищі, де кожен зовнішній фактор може виступити як загрозою, так і можливістю. Саме гармонійне поєднання стратегічного мислення, гнучких управлінських рішень та інноваційних фінансових інструментів здатне забезпечити агропідприємствам України впевнене й збалансоване функціонування у довгостроковій перспективі.

Висновки до розділу 3

У третьому розділі дипломної роботи проведено комплексне теоретико-методичне дослідження сучасних підходів до моделювання фінансової стратегії підприємства, що базуються на матричних, факторних та прогнозних інструментах. Центральне місце в аналізі посіла матриця фінансових стратегій Франшоне та Романе, яка дозволяє інтегрувати показники рентабельності, динаміку власного капіталу та здатність підприємства генерувати грошові потоки для визначення стратегічної позиції суб'єкта господарювання та класифікації можливих шляхів його розвитку.

Важливим доповненням до матричного підходу стала модель Дюпона, що забезпечує системний факторний аналіз рентабельності власного капіталу. Поєднання маржинальності, оборотності активів та фінансового левериджу дозволяє деталізувати вплив кожного елементу на фінансові результати

підприємства. Інтеграція моделі Дюпона з матрицею Франшоне та Романе формує багаторівневий аналітичний інструментарій, який дозволяє глибше вивчати фінансову ефективність, виявляти структурні диспропорції та обґрунтовувати стратегічні напрями підвищення результативності.

Окрему увагу приділено методам прогнозування, зокрема моделі лінійного тренду та сценарному підходу. Використання лінійного тренду дозволяє визначити загальний напрямок зміни фінансових показників у часі та оцінити стабільність тенденцій, тоді як сценарне прогнозування формує альтернативні варіанти розвитку фінансового стану підприємства за різних впливів зовнішніх і внутрішніх факторів. Такий підхід забезпечує більш обґрунтоване стратегічне планування та дозволяє оцінювати потенційні ризики й можливості.

В умовах невизначеності та зовнішніх викликів, з якими стикається український агросектор, фінансова стратегія виступає не лише інструментом управління ресурсами, а й механізмом адаптації, прогнозування та реагування на мінливі умови. Агропідприємства повинні враховувати інфляційні процеси, валютну волатильність, обмежений доступ до кредитних ресурсів, регуляторні зміни та кліматичні ризики. Це визначає необхідність застосування гнучких підходів до фінансового планування, диверсифікації джерел фінансування, стрес-тестування, страхування та технологічної модернізації.

Отже, третій розділ формує комплексне теоретико-методичне підґрунтя для практичного моделювання фінансової стратегії агropідприємства. Поєднання матриці фінансових стратегій Франшоне та Романе, моделі Дюпона, трендових та сценарних підходів забезпечує системність, наукову обґрунтованість та адаптивність стратегічного фінансового аналізу. Це дозволяє розглядати фінансову стратегію як багатовимірну динамічну систему, спрямовану на підвищення фінансової стійкості, забезпечення збалансованого розвитку та зміцнення конкурентоспроможності підприємства у довгостроковій перспективі.

РОЗДІЛ 4

МОДЕЛЮВАННЯ ОПТИМАЛЬНОЇ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД»

4.1. Розробка довгострокової фінансової стратегії ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» на основі сценарних прогнозів

Для здійснення оцінювання потенційних результатів діяльності підприємства у середньостроковій перспективі було проведено прогнозування ключових фінансових показників із використанням поєднання лінійного трендового аналізу та сценарного моделювання. Такий підхід є загальноприйнятим у фінансовому менеджменті, оскільки дозволяє не лише екстраполювати наявні тенденції, але й оцінювати вплив потенційних змін зовнішнього середовища, рівня економічної активності, ринкових ризиків та внутрішньої ефективності управління підприємством.

Центральним елементом методології виступає модель Дюпон, яка забезпечує комплексний аналіз факторів формування фінансової результативності та дозволяє здійснювати обґрунтоване прогнозування показників рентабельності.

Модель Дюпон являє собою детермінований підхід до розкладання підсумкових фінансових показників (ROA і ROE) на окремі фактори, що мають причинно-наслідковий зв'язок із результатами діяльності.

Двофакторна модель для рентабельності активів передбачає її обчислення як добуток рентабельності продажів (ROS), що відображає ефективність формування прибутку від реалізації продукції, та коефіцієнта оборотності активів (Ko), який характеризує інтенсивність використання ресурсів.

Трифакторна модель Дюпон, що застосовується для визначення рентабельності власного капіталу, розширює цей підхід за рахунок врахування фінансового важеля (LR), який показує співвідношення між активами

підприємства та його власним капіталом і відображає ступінь залежності від позикових коштів.

У процесі прогнозування на першому етапі було визначено прогнозні значення базових фінансових показників: власного капіталу, загальної вартості активів, виручки та чистого прибутку.

Розрахунки виконано за допомогою методу лінійного тренду, який є одним з найпоширеніших інструментів у фінансовому аналізі. Його сутність полягає у побудові найточнішої лінії, що описує динаміку показника за попередні роки і дозволяє екстраполювати її у майбутнє. Вибір лінійного тренду є науково обґрунтованим, оскільки він забезпечує стабільність оцінювання, коректно згладжує випадкові коливання, а також дозволяє сформулювати збалансований прогноз, що відображає середню тенденцію розвитку підприємства за попередній період. Враховуючи наявність часових рядів за шість років, метод трендової екстраполяції є оптимальним, адже складніші економетричні моделі (ARIMA, VAR) потребують значно більших масивів даних та мають більші вимоги до стабільності ряду.

На другому етапі було проведено сценарне моделювання, що передбачає розробку трьох варіантів розвитку подій: нормального (реалістичного), оптимістичного та песимістичного. Такий підхід широко застосовується у стратегічному плануванні, оскільки дозволяє врахувати невизначеність середовища та оцінити можливі ризики. Нормальний сценарій був сформований шляхом екстраполяції трендової динаміки без додаткових коригувань і відображає найбільш імовірний варіант розвитку діяльності підприємства за відсутності суттєвих зовнішніх чи внутрішніх шоків.

Розрахунок лінійного тренду, за допомогою якого отримано прогнозні значення для нейтрального (базового) сценарію розвитку ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» на 2025–2027 роки. Розрахунки виконано на основі фактичних даних 2019–2024 рр. для чотирьох ключових показників: власний капітал, активи, виручка та чистий прибуток .

Таблиця 4.1 – Фактичні данні для розрахунку лінійного тренду, ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» за 2019-2024 рр.

Показник	Фактичні показники					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Власний капітал	10 391 918	12 039 047	10 314 351	15 447 373	27 514 322	24 374 877
Активи (Баланс)	34 364 613	39 355 262	42 791 748	52 445 513	51 033 726	59 908 126
Виручка	51 482 928	67 395 769	85 791 541	67 925 986	62 056 891	90 926 416
Чистий прибуток	355 787	1 648 945	-1 719 296	5 138 344	4 373 035	5 415 269
ROS	0,69%	2,45%	-2,00%	7,56%	7,05%	5,96%
Ко	1,4981	1,7125	2,0049	1,2952	1,2160	1,5178
LR	3,3069	3,2690	4,1488	3,3951	1,8548	2,4578
ROA	1,04%	4,19%	-4,02%	9,80%	8,57%	9,04%
ROE	3,42%	13,70%	-16,67%	33,26%	15,89%	22,22%

Виконаємо розрахунок прогнозних показників на 2025–2027 роки для власного капіталу із застосуванням методу лінійного тренду

Таблиця 4.2 – Розрахунок значень Y_{t*Y} для лінійного тренду

Рік	t	Y (тис. грн)	t*Y (тис. грн)
2019	1	10 391 918	10 391 918
2020	2	12 039 047	24 078 094
2021	3	10 314 351	30 942 353
2022	4	15 447 373	61 789 492
2023	5	27 514 322	137 571 610
2024	6	24 374 877	146 681 258
Σ	21	100 081 888	418 454 725

Розрахуємо параметри лінійного тренду:

$$b = \frac{6 \cdot 418454725 - 21 \cdot 100081888}{6 \cdot 91 - 21^2} = 3895321$$

$$a = \frac{100081888 - 21 \cdot 3895321}{6} = 3046691$$

Отримана рівняння тренду має вигляд:

$$Y_t = 3\,046\,691 + 3\,895\,321 \cdot t$$

Прогнозні значення власного капіталу на наступні роки визначаються підставленням порядкового номера року t :

$$Y(2025) = a + b \cdot 7 = 3046691 + 3895321 \cdot 7 = 25362520$$

$$Y(2026) = a + b \cdot 8 = 26724747$$

$$Y(2027) = a + b \cdot 9 = 28\,086\,973$$

Прорахуємо аналогічно прогнозні значення для активів, виручки та чистого прибутку.

Таблиця 4.3 – Нейтральний сценарій діяльності ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» на 2025-2027 роки

Показники	Фактичні показники	Прогнозні показники		
	2024 рік	2025 рік	2026 рік	2027 рік
Власний капітал	24 374 877	25 362 520	26 724 747	28 086 973
Активи (Баланс)	59 908 126	59 772 050	62 994 207	66 216 365
Виручка	90 926 416	87 263 450	91 930 170	96 596 890
Чистий прибуток	5 415 269	4 879 823	5 189 377	5 498 931
ROS	5,96%	5,59%	5,64%	5,69%
Ко	1,5178	1,4599	1,4593	1,4588
LR	2,4578	2,3567	2,3571	2,3575
ROA	9,04%	8,16%	8,24%	8,30%
ROE	22,22%	19,24%	19,42%	19,58%

Згідно з отриманими прогнозними розрахунками, у 2025–2027 роках очікується поступове нарощування власного капіталу підприємства. Його обсяг збільшуватиметься з 24 374 877 тис. грн у 2024 році до 28 086 973 тис. грн у 2027 році, що відповідає середньорічному приросту близько 4–5 %. Така тенденція свідчить про збереження внутрішнього фінансового потенціалу та достатній рівень акумулювання прибутку для забезпечення стійкості та структурного розвитку підприємства.

Прогнозна динаміка активів також демонструє позитивний тренд, хоча у 2025 році передбачається їх незначне скорочення до 59 772 050 тис. грн.

Вказане відхилення можна інтерпретувати як наслідок короткострокових коригувальних процесів у структурі активів або оптимізації портфеля ресурсів. Починаючи з 2026 року активи знову переходять до зростання, досягаючи 66 216 365 тис. грн у 2027 році. Це вказує на ймовірне розширення операційного потенціалу та відновлення інвестиційної активності.

Прогнозовані значення виручки від реалізації продукції свідчать про певні циклічні коливання обсягів господарської діяльності. У 2025 році прогнозується її зменшення до 87 263 450 тис. грн, що може бути обумовлено змінами ринкової кон'юнктури або тимчасовими зовнішніми обмеженнями. Проте у 2026-2027 роках очікується повернення до позитивної динаміки з підвищенням виручки до 96 596 890 тис. грн. Це свідчить про збереження стратегічної стабільності ринкових позицій підприємства.

Динаміка чистого прибутку у прогностному періоді кореспондує із загальними змінами виручки. У 2025 році прогнозується його тимчасове зниження до 4 879 823 тис. грн, проте вже з 2026 року очікується відновлення з подальшим зростанням до 5 498 931 тис. грн у 2027 році. Таким чином, підприємство, згідно з прогнозами, здатне підтримувати належний рівень рентабельності та забезпечувати позитивний фінансовий результат навіть у разі незначних ринкових коливань.

Аналіз прогностних коефіцієнтів підтверджує загальну стійкість фінансової позиції ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД». Рентабельність продажів (ROS) у 2025–2027 роках утримуватиметься в діапазоні 5,59–5,69 %, що свідчить про стабільну ефективність операційної діяльності. Показники рентабельності активів (ROA) та власного капіталу (ROE) прогножуються на рівні 8,16–8,30 % та 19,24–19,58 % відповідно, що вказує на раціональне використання активів і високу віддачу на власний капітал.

Окремої уваги потребує прогностна динаміка коефіцієнта фінансового левериджу (LR), який відображає співвідношення позикового та власного капіталу та слугує ключовим індикатором фінансового ризику підприємства. Згідно з розрахунками, у 2025–2027 роках значення LR перебуватиме у

відносно вузькому діапазоні 2,3567–2,3575. Така стабільність вказує на збереження усталеної структури капіталу та відсутність істотних змін у політиці залучення боргових ресурсів.

З погляду фінансового менеджменту це означає, що підприємство не планує значного збільшення левериджу, а отже — не передбачає зростання боргового навантаження, здатного суттєво вплинути на рівень фінансового ризику. Помірний рівень левериджу у прогностному періоді свідчить про зважений підхід до формування капіталу та орієнтацію на забезпечення фінансової стійкості, а не на агресивні стратегії кредитного фінансування.

У цілому результати проведеного прогнозування свідчать, що за умов нейтрального сценарію ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» демонструватиме високий рівень фінансової стійкості, помірне зростання економічних показників та стабільну рентабельність діяльності у 2025–2027 роках. Отримані результати підтверджують здатність підприємства до сталого розвитку та формування позитивних фінансових результатів у середньостроковій перспективі.

Оптимістичний сценарій прогнозування діяльності ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» передбачає сприятливий розвиток ринкової кон'юнктури, зростання попиту та підвищення внутрішньої ефективності управління ресурсами підприємства. За такого підходу закладаються позитивні зовнішні та внутрішні передумови, які забезпечують можливість інтенсивного розвитку, нарощування обсягів реалізації та підвищення прибутковості. Прогнозні розрахунки цього сценарію базуються на припущенні про 10-відсоткове щорічне зростання виручки, 15-відсоткове збільшення чистого прибутку, реінвестування частини фінансового результату у власний капітал, а також оптимізацію структури активів за рахунок зменшення їх загальної вартості на 3 %.

У межах прогностного періоду власний капітал підприємства демонструє стійку позитивну динаміку, збільшуючись з 24 374 877 тис. грн у 2024 році до 29 860 272 тис. грн у 2027 році. Такий приріст свідчить про здатність підприємства формувати додатковий обсяг власних фінансових ресурсів за

рахунок зростання прибутковості та зменшення залежності від зовнішніх джерел фінансування.

Таблиця 4.4 – Оптимістичний сценарій діяльності ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» на 2025-2027 роки

Показники	Фактичні показники	Прогнозні показники		
	2024 рік	2025 рік	2026 рік	2027 рік
Власний капітал	24 374 877	26081118	27906796	29860272
Активи (Баланс)	59 908 126	58110882	56367555	54676529
Виручка	90 926 416	100019058	110020963	121023060
Чистий прибуток	5 415 269	6227559	7161693	8235947
ROS	5,96%	6,23%	6,51%	6,81%
Ко	1,5178	1,7212	1,9518	2,2134
LR	2,4578	2,2281	2,0199	1,8311
ROA	9,04%	10,72%	12,71%	15,06%
ROE	22,22%	23,88%	25,66%	27,58%

На відміну від базового сценарію, обсяг активів у межах оптимістичного прогнозу скорочується з 59 908 126 тис. грн до 54 676 529 тис. грн, що пояснюється не погіршенням фінансової ситуації, а цілеспрямованою оптимізацією їх структури. Скорочення низькооборотних та непрофільних активів, прискорення обігу оборотних коштів, зниження залежаності запасів та раціоналізація дебіторської заборгованості забезпечують підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства.

Обсяг виручки за оптимістичним сценарієм зростає випереджальними темпами і досягає 121 023 060 тис. грн у 2027 році, що свідчить про розширення ринків збуту, підвищення конкурентоспроможності та успішну реалізацію стратегії розвитку. При цьому чистий прибуток також демонструє суттєве зростання — до 8 235 947 тис. грн у кінці прогнозного періоду, що забезпечує підприємству можливість формувати достатній обсяг внутрішніх інвестиційних ресурсів. Зростання фінансових результатів супроводжується покращенням ключових коефіцієнтів ефективності. Рентабельність продажів (ROS) збільшується з 5,96 % до 6,81 %, що свідчить про зростання операційної

маржинальності та підвищення ефективності управління витратами. Коефіцієнт обіговості активів зростає з 1,5178 до 2,2134, що підтверджує суттєве прискорення обороту ресурсів і раціональніше їх використання. Водночас фінансовий леверидж (LR) знижується з 2,4578 до 1,8311, відображаючи зменшення боргового навантаження та посилення фінансової автономії підприємства.

Особливо значущими є показники рентабельності активів і власного капіталу. ROA зростає з 9,04 % у 2024 році до 15,06 % у 2027 році, що свідчить про ефективніше перетворення активів на прибуток у результаті як зростання чистого фінансового результату, так і оптимізації активної частини балансу. Рентабельність власного капіталу (ROE) підвищується з 22,22 % до 27,58 %, що вказує на приріст вартості для власників підприємства та підтверджує доцільність реалізації інвестиційних і управлінських рішень, які закладені в оптимістичному сценарії.

Загалом оптимістичний сценарій характеризує потенційну можливість суттєвого підвищення фінансової стійкості та результативності діяльності ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» за умови сприятливої ринкової ситуації та ефективної реалізації стратегічних заходів. Його реалізація забезпечує зміцнення власного капіталу, зниження боргового навантаження, приріст прибутковості та істотне покращення ділової активності, що в сукупності формує підґрунтя для прискореного розвитку підприємства у середньостроковій перспективі.

Песимістичний сценарій розвитку ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» базується на припущеннях щодо можливого погіршення загальноекономічної ситуації, зниження попиту на продукцію та зростання операційних витрат. У разі реалізації негативних зовнішніх факторів підприємство може зіткнутися зі скороченням обсягів реалізації, погіршенням фінансових результатів та уповільненням оборотності активів, що відповідно позначається на ключових фінансово-економічних показниках. Прогнозні параметри у межах песимістичного сценарію відображають типовий вплив рецесійних явищ на діяльність підприємства, зокрема передбачають зниження виручки на 10 %,

падіння чистого прибутку на 20 %, збільшення активів на 10 % та зменшення власного капіталу на 5 %.

У межах прогнозного періоду власний капітал підприємства скорочується з 24 374 877 тис. грн у 2024 році до 20 898 410 тис. грн у 2027 році. Така динаміка свідчить про погіршення внутрішньої фінансової стійкості, зниження можливості накопичення капіталу та ймовірність покриття втрат за рахунок зменшення власних ресурсів. Зниження прибутковості, а також потенційне виникнення збиткових періодів можуть стати основною причиною такого скорочення. На противагу оптимістичному варіанту, у песимістичному сценарії активи підприємства збільшуються з 59 908 126 тис. грн до 79 737 716 тис. грн у 2027 році, що свідчить про накопичення запасів, зростання дебіторської заборгованості та уповільнення оборотності. Таке збільшення активів не має продуктивного характеру, а радше відображає неефективне управління оборотними ресурсами в умовах падіння попиту.

Таблиця 4.5 - Песимістичний сценарій діяльності ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» на 2025-2027 роки

Показники	Фактичні показники	Прогнозні показники		
	2024 рік	2025 рік	2026 рік	2027 рік
Власний капітал	24 374 877	23156133	21998326	20898410
Активи (Баланс)	59 908 126	65898939	72488832	79737716
Виручка	90 926 416	81833774	73650397	66285357
Чистий прибуток	5 415 269	4332215	3465772	2772618
ROS	5,96%	5,29%	4,71%	4,18%
Co	1,5178	1,2418	1,0160	0,8313
LR	2,4578	2,8459	3,2952	3,8155
ROA	9,04%	6,57%	4,78%	3,48%
ROE	22,22%	18,71%	15,75%	13,27%

Виручка підприємства демонструє негативну динаміку: її обсяг зменшується з 90 926 416 тис. грн у 2024 році до 66 285 357 тис. грн у 2027 році. Таке скорочення є типовою реакцією ринку в умовах економічного спаду, коли зменшуються як обсяги реалізації, так і ціни. Водночас чистий прибуток

знижується ще інтенсивніше — з 5 415 269 тис. грн до 2 772 618 тис. грн. Така диспропорція пояснюється дією операційного важеля: у зв'язку з наявністю значної частки постійних витрат прибуток реагує на спад виручки більш різким падінням.

Погіршення фінансових результатів супроводжується суттєвим погіршенням показників ефективності. Рентабельність продажів (ROS) протягом 2024–2027 рр. знижується з 5,96 % до 4,18 %, що вказує на падіння маржинальності та зростання витратної частини діяльності. Коефіцієнт обіговості активів (Ко) також демонструє негативну динаміку: з 1,5178 він зменшується до 0,8313, відображаючи суттєве уповільнення обороту та зниження інтенсивності використання активів. Це свідчить про зменшення результативності операційної діяльності та накопичення малоефективних ресурсів.

Особливо показовим є зростання показника фінансового левериджу (LR) з 2,4578 до 3,8155, що означає посилення залежності підприємства від позикового капіталу. Умови економічного спаду підвищують ризики, пов'язані з обслуговуванням боргових зобов'язань, що ускладнює подальшу фінансову стабільність. Рентабельність активів (ROA) у межах прогнозного періоду знижується з 9,04 % до 3,48 %, що вказує на різке падіння здатності активів генерувати прибуток. Аналогічна тенденція спостерігається і для рентабельності власного капіталу (ROE), який скорочується з 22,22 % до 13,27 %. Це свідчить про зменшення ефективності використання власних ресурсів підприємства та падіння його інвестиційної привабливості.

Таким чином, песимістичний сценарій демонструє сукупність негативних фінансово-економічних тенденцій, які можуть розвинути у разі погіршення зовнішніх умов діяльності. Зниження виручки та прибутку, зменшення власного капіталу, накопичення малоефективних активів та зростання боргового навантаження формують несприятливу траєкторію розвитку підприємства. Реалізація такого сценарію свідчить про необхідність підвищення ефективності управління запасами, посилення контролю за

дебіторською заборгованістю, оптимізації витрат та вдосконалення фінансової стратегії для мінімізації можливих ризиків і втрат.

Аналіз трьох прогнозних сценаріїв розвитку ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» дозволяє всебічно оцінити потенційні траєкторії фінансово-економічного стану підприємства у середньостроковій перспективі. Базовий сценарій відображає стабільну, помірно зростаючу динаміку ключових фінансових показників, обумовлену збереженням поточної ринкової кон'юнктури та органічним розвитком операційної діяльності. У межах цього сценарію спостерігається поступове підвищення рентабельності активів (ROA) та власного капіталу (ROE), при відносно стабільних коефіцієнтах оборотності активів та рентабельності продажів, що свідчить про сталість операційних процесів та відсутність суттєвих зовнішніх або внутрішніх шоків.

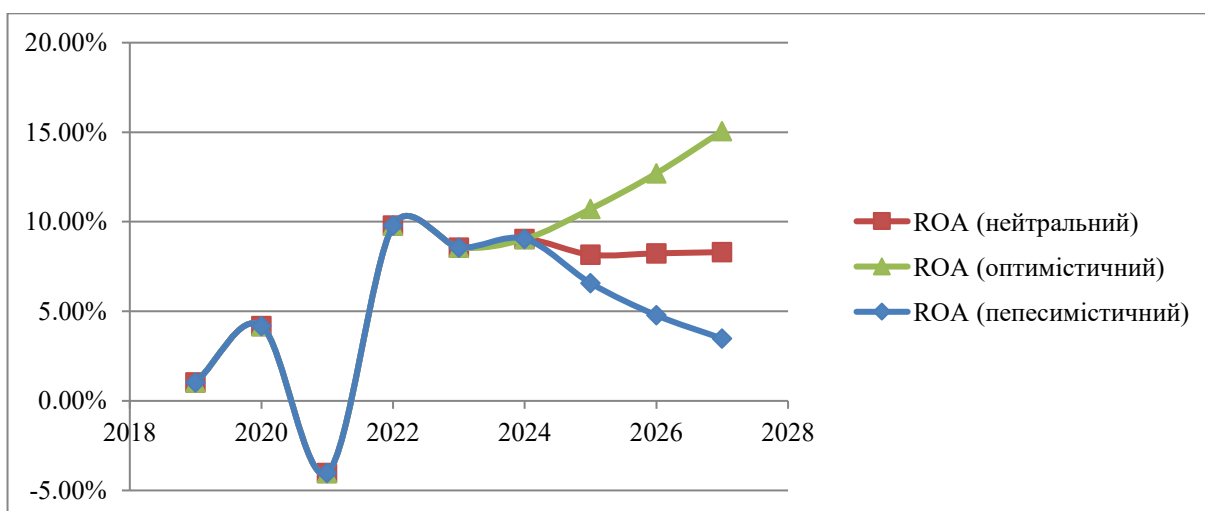

Рис. 4.1 – Динаміка ROA ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД», %

Оптимістичний сценарій демонструє інтенсивне покращення фінансових результатів за рахунок сприятливих ринкових умов та ефективної внутрішньої політики управління ресурсами. У цьому випадку прогнозується значне зростання виручки та чистого прибутку, підвищення оборотності активів і рентабельності, одночасне зниження фінансового левериджу (LR) та зміцнення власного капіталу. Така динаміка відображає можливість реалізації ефективних стратегічних і операційних рішень, оптимізацію структури активів та ресурсів, а також підвищення фінансової стійкості підприємства. Показники ROA і ROE

демонструють прискорене зростання, що свідчить про високий рівень результативності використання як активів, так і власного капіталу.

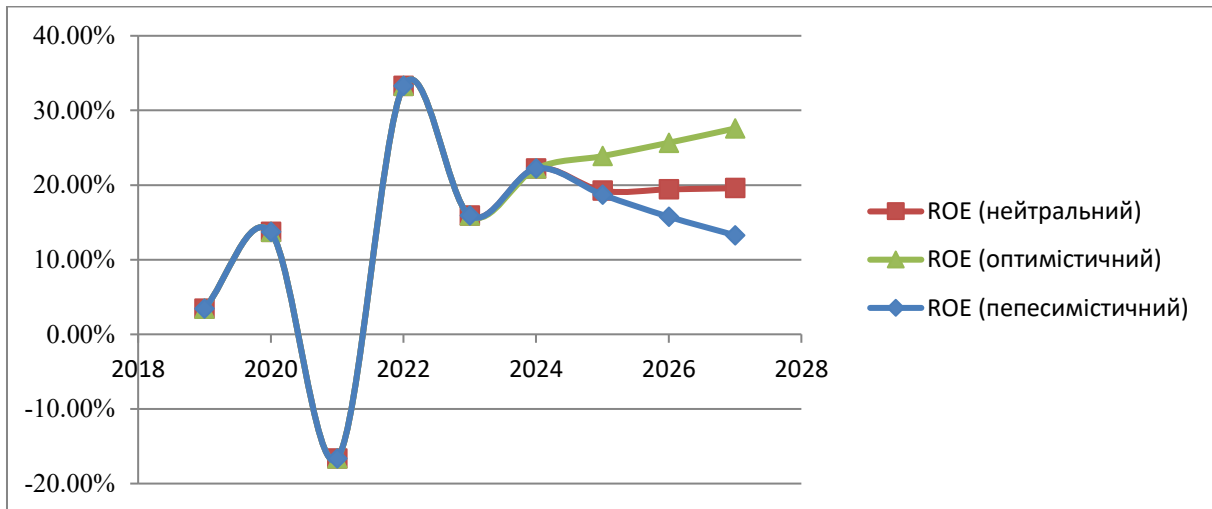

Рис. 4.2 – Динаміка ROE ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД», %

Песимістичний сценарій, навпаки, відображає потенційні ризики погіршення фінансового стану підприємства під впливом негативних зовнішніх факторів, зниження попиту та зростання операційних витрат. У цьому випадку прогнозується падіння виручки та чистого прибутку, збільшення активів за рахунок накопичення запасів та уповільнення оборотності, а також зменшення власного капіталу. Показник фінансового левериджу значно зростає, що свідчить про підвищену залежність від позикового капіталу та збільшення фінансових ризиків. Зниження ROA і ROE до критично низьких рівнів відображає зниження ефективності операційної діяльності та загрозу фінансовій стабільності підприємства.

Узагальнення результатів прогнозування свідчить, що комплексне застосування моделі Дюпон, трендового аналізу та сценарного підходу дозволяє отримати багатовимірне та глибоке уявлення про потенційний фінансовий стан підприємства. Такий інтегрований підхід забезпечує можливість обґрунтованого прийняття управлінських рішень, визначення стратегічних пріоритетів та формування ефективної політики управління фінансовими ресурсами. Він дозволяє не лише оцінити перспективи зростання, але й ідентифікувати потенційні ризики, що робить його універсальним

інструментом для довгострокового фінансового планування та стратегічного управління розвитком підприємства.

4.2. Оцінка та прогноз фінансових показників ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» на 2025–2027 рр. на основі моделі Дюпона

Аналіз розташування ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» у матриці фінансових стратегій на 2025–2027 роки на основі трьох сценаріїв дозволяє оцінити можливі траєкторії розвитку підприємства та визначити відповідні стратегії управління фінансами. За базовим (нейтральним) сценарієм підприємство перебуває у квадранті «Стійкий фінансовий стан» (15), що обумовлено позитивною рентабельністю власного капіталу ($ROE > 0$) та стабільним рівнем оборотності активів ($Co \approx 0$). Динаміка ROS знаходиться у межах 0–0,1, що відповідає стадії стабілізації операційної діяльності, і свідчить про помірне підвищення ефективності використання ресурсів без суттєвих змін у структурі фінансування. Відповідно, підприємство демонструє органічний розвиток, зберігаючи фінансову стійкість та стабільність ключових показників.

Оптимістичний сценарій також відносить підприємство до квадранту «Стійкий фінансовий стан» (15), проте із позитивним трендом зростання оборотності активів ($Co \uparrow$) та рентабельності продажів, що свідчить про активну фінансову та операційну експансію. У цьому випадку зростання виручки та чистого прибутку супроводжується зміцненням власного капіталу і зниженням фінансового левериджу, що відображає ефективну реалізацію стратегічних рішень та оптимізацію структури ресурсів.

Позитивна динаміка ROA і ROE демонструє високий рівень результативності використання активів та власного капіталу, що створює підґрунтя для прискореного розвитку та підвищення інвестиційної привабливості підприємства. Песимістичний сценарій прогнозує збереження позитивної рентабельності власного капіталу ($ROE > 0$), однак одночасне зниження оборотності активів ($Co \downarrow$) та падіння ROS до нижнього межового

діапазону ($0 < ROS < 0,1$) переводить підприємство у квадрант «Стабілізація на досягнутому рівні» (14).

Таблиця 4.6 – Матриця фінансових стратегій за моделлю Дюпон

Стадія фінансового розвитку	Гальмування $ROA < 0$	Стабілізація $ROA \in (0; 0,1)$	Зростання $ROA \geq 0,1$
$Ko \uparrow$	10. «Кризовий фінансовий стан» $ROE \approx 0$	13. «Середній фінансовий стан» $ROE > 0$	15. «Стійкий фінансовий стан» $ROE > 0$
$\Delta Ko = 0$	16. «Посткризовий стан» $ROE < 0$	11. «Порушення рівноваги» $ROE < 0$	14. «Стабілізація на досягнутому рівні» $ROE > 0$
$Ko \downarrow$	18. «Критичний фінансовий стан» $ROE \ll 0$	17. «Нестійкий стан» $ROE < 0$	12. «Допустимий фінансовий стан» $ROE \approx 0$

Така динаміка відображає можливе уповільнення розвитку, зростання операційних ризиків та зниження ефективності використання активів, що вимагає своєчасної корекції ресурсної політики та контролю за витратами. Збільшення активів у поєднанні зі скороченням власного капіталу та зростанням фінансового левериджу сигналізує про підвищену залежність від позикового капіталу та потенційне погіршення фінансової стійкості у разі реалізації негативних зовнішніх факторів.

Таким чином, розташування підприємства у матриці фінансових стратегій демонструє чіткі відмінності у траєкторіях розвитку за трьома сценаріями. Базовий сценарій характеризується стабільною, помірною динамікою фінансових показників, оптимістичний сценарій свідчить про можливість прискореного зростання, підвищення рентабельності та ефективності управління ресурсами, тоді як песимістичний сценарій вказує на потенційні ризики погіршення фінансового стану та потребу у стратегічній корекції. Узагальнення результатів свідчить, що застосування сценарного аналізу у поєднанні з матричними підходами до оцінки фінансових стратегій забезпечує комплексну оцінку потенційного стану підприємства та формує науково

обґрунтовану основу для прийняття управлінських рішень і стратегічного планування розвитку.

4.3. Практичні рекомендації щодо оптимізації фінансової стратегії ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД»

Для забезпечення стабільного розвитку ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» та підвищення ефективності фінансового управління необхідно впровадити комплекс практичних заходів у ключових сферах діяльності підприємства: управління капіталом, активами, витратами, інвестиційною діяльністю та операційною діяльністю.

Такий комплексний підхід дозволяє створити збалансовану фінансову стратегію, спрямовану на підвищення фінансової стійкості, оптимізацію структури оборотних та необоротних активів, зменшення залежності від короткострокових зобов'язань і забезпечення стабільного зростання рентабельності підприємства.

Для наочності та систематизації практичних рекомендацій узагальнено основні фінансові орієнтири розвитку підприємства та конкретні заходи для їх досягнення (табл. 4.7).

З метою підвищення фінансової стійкості та зменшення ризиків ліквідності підприємству доцільно підвищити питому вагу довгострокового капіталу через рефінансування короткострокових кредитів, застосовувати інструменти хеджування валютних та процентних ризиків, встановити політику фінансового левериджу з цільовим значенням коефіцієнта фінансової незалежності не нижче 0,35 та переглянути кредитну політику щодо постачальників і покупців для зменшення сезонних касових розривів.

Таблиця 4.7 – Основні фінансові орієнтири розвитку ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» та практичні заходи

Показник	Цільові параметри	Очікуваний ефект	Практичні заходи та їх опис
Структура капіталу	Збільшення частки довгострокового капіталу	Зменшення ризиків ліквідності та підвищення фінансової автономії	Рефінансування короткострокових кредитів у довгострокові; використання інструментів хеджування валютних та процентних ризиків; встановлення політики фінансового левериджу з коефіцієнтом фінансової незалежності $\geq 0,35$; перегляд кредитної політики щодо постачальників і покупців для зменшення сезонних касових розривів
Оборотні активи	Оптимізація запасів і дебіторської заборгованості	Прискорення обороту коштів та зниження потреби у залучених ресурсах	Впровадження системи кредитних лімітів і скорингу покупців; розширення використання факторингу; оптимізація логістики та прогнозування запасів з використанням ABC/XYZ-аналізу; встановлення нормативів оборотності запасів; перегляд політики авансування контрагентів
Операційна маржа	Підвищення ефективності витрат	Зростання прибутковості та контроль собівартості	Реалізація програми декомпозиції витрат із виділенням основних драйверів; автоматизація обліку виробничих витрат; укладення довгострокових контрактів із постачальниками; перегляд ціноутворення на основі аналізу еластичності попиту; модернізація основних засобів із високим рівнем зносу
Інвестиційна активність	Модернізація основних засобів і розвиток інфраструктури	Забезпечення довгострокового розвитку та підвищення продуктивності	Направлення коштів на оновлення техніки та складського обладнання; збільшення частки реінвестованого прибутку $\geq 60\%$; використання лізингу для модернізації; впровадження ERP, WMS, CRM; диверсифікація інвестицій у логістику, переробку та вертикальну інтеграцію
Оборотність активів	Підвищення ефективності використання ресурсів	Прискорення фінансових потоків та підвищення ділової активності	Оптимізація операційного циклу; удосконалення виробничих процесів через Lean Production та Kaizen; автоматизація складського обліку; розвиток високорентабельних напрямів діяльності

Ефективне управління оборотним капіталом передбачає впровадження системи кредитних лімітів та скорингу покупців, розширення використання

факторингу, оптимізацію логістики та прогнозування формування запасів із використанням методів ABC/XYZ-аналізу, встановлення нормативів цільової оборотності запасів та перегляд політики авансування контрагентів.

Це дозволяє зменшити потребу у залучених коштах і прискорити рух фінансових ресурсів.

Підвищення рентабельності операційної діяльності досягається через декомпозицію витрат із виділенням основних драйверів собівартості, автоматизацію обліку виробничих витрат, укладення довгострокових контрактів із постачальниками для стабілізації цін, перегляд ціноутворення та інвестиції в модернізацію основних засобів із високим рівнем зносу. Це забезпечує збільшення операційної маржі та контроль витрат.

Активізація інвестиційної діяльності та модернізація основних засобів спрямовані на оновлення техніки, складського обладнання та енергозберігаючих систем. Для цього необхідно збільшити частку реінвестованого прибутку до цільового рівня не менше 60 %, застосовувати лізинг для модернізації без суттєвого збільшення боргового навантаження, інвестувати у цифрові системи управління (ERP, WMS, CRM) та розширювати диверсифіковані напрямки інвестицій, включаючи розвиток логістики, переробки та вертикальної інтеграції.

Комплексне впровадження зазначених заходів забезпечує ефективне управління фінансовими ресурсами, оптимізацію капіталу та активів, підвищення прибутковості і рентабельності, зміцнення фінансової автономії та конкурентних позицій ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» на внутрішньому та міжнародному ринках.

Висновки до розділу 4

У четвертому розділі було здійснено комплексне моделювання оптимальної фінансової стратегії ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» на основі поєднання

трендових прогнозів, сценарного моделювання та факторного підходу моделі Дюпон.

Такий методичний підхід дав змогу сформуванню всебічного уявлення про перспективний фінансовий стан підприємства, оцінити можливі траєкторії його розвитку та визначити оптимальні напрями стратегічного управління фінансовими ресурсами.

На першому етапі було проведено прогнозування ключових фінансових показників на 2025–2027 рр. за допомогою методу лінійного тренду.

Результати показали, що навіть за нейтрального сценарію підприємство демонструватиме помірну позитивну динаміку власного капіталу, активів та чистого прибутку.

Зростання капіталу до рівня понад 28 млрд грн і стабільні темпи рентабельності свідчать про достатній внутрішній фінансовий потенціал підприємства та здатність до органічного розвитку без суттєвого збільшення боргового навантаження.

Застосування моделі Дюпон дозволило розкласти прогнозні показники рентабельності власного капіталу та активів на складові (маржа продажів, оборотність активів, фінансовий леверидж) та оцінити їх вплив на загальний фінансовий результат.

Аналіз факторів показав, що для ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» найбільш потужними драйверами рентабельності залишаються ефективність операційної діяльності (ROS) та оборотність активів (Co), тоді як вплив фінансового левериджу є відносно стабільним, що свідчить про збалансовану структуру капіталу.

Другий етап моделювання охопив три сценарії розвитку: базовий, оптимістичний і песимістичний.

Базовий сценарій підтвердив стабільний фінансовий стан без значних шоків, з помірним зростанням рентабельності та оборотності активів.

Оптимістичний сценарій продемонстрував потенціал для прискореного зростання, що проявляється у збільшенні виручки до 121 млрд грн та чистого

прибутку до 8,2 млрд грн у 2027 році, з одночасним зниженням фінансового левериджу та підвищенням рентабельності активів до понад 15 %. Ця траєкторія відповідає умовам ефективної реалізації стратегічних заходів та сприятливої кон'юнктури.

Песимістичний сценарій, навпаки, показав можливість суттєвого погіршення фінансових результатів у разі спадної економічної динаміки: зменшення виручки на третину, падіння рентабельності активів до 3,48 % та зростання боргового навантаження (LR понад 3,8). Такі значення свідчать про високі ризики ліквідності та уповільнення оборотності активів.

Для підвищення інформативності результати сценарного моделювання були інтерпретовані за допомогою матриці фінансових стратегій.

У базовому та оптимістичному сценаріях підприємство розташовується у квадранті «Стійкий фінансовий стан», що підтверджує позитивну динаміку ROE, ROA і стабільність операційної діяльності.

Песимістичний сценарій переміщує підприємство у зону «Стабілізації на досягнутому рівні», що сигналізує про потребу у коригуванні структури активів, посиленні контролю за дебіторською заборгованістю та оптимізації витрат.

Загальна інтегральна оцінка засвідчила, що оптимальною для ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» є поміркована (середньоризикова) фінансова стратегія, що поєднує стабільність операційної діяльності з розвитком інвестиційних напрямів. Саме цей варіант забезпечує стійкий фінансовий результат за всіх трьох сценаріїв та дозволяє зменшити вплив ринкової волатильності.

Поміркована стратегія передбачає оптимізацію структури капіталу, підвищення оборотності активів, модернізацію основних засобів, активізацію внутрішніх інвестицій та вдосконалення системи ризик-менеджменту.

Практичні рекомендації, розроблені у межах розділу, містять комплекс заходів щодо оптимізації капіталу, активів, операційних витрат, інвестиційної діяльності та управління ризиками. Вони сформовані так, щоб забезпечити підвищення фінансової стійкості, прискорення оборотності ресурсів,

зменшення залежності від позикового капіталу та підвищення рентабельності діяльності підприємства.

Узагальнюючи, результати моделювання та прогнозування свідчать, що ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» має потенціал для зростання та зміцнення фінансової позиції у середньостроковій перспективі.

Запропонована оптимальна фінансова стратегія є економічно обґрунтованою, адаптивною до зовнішніх викликів і здатною забезпечити стійкий розвиток підприємства за різних варіантів ринкової кон'юнктури. Вона формує науково підтверджену основу для довгострокового стратегічного управління та підвищення конкурентоспроможності компанії.

ВИСНОВКИ

Проведене комплексне дослідження теоретичних, аналітичних та практичних аспектів формування фінансової стратегії підприємства в сучасних умовах господарювання дало змогу системно охарактеризувати сутність стратегічного фінансового управління, визначити його методологічні основи, проаналізувати фінансово-економічний стан реального суб'єкта бізнесу та сформувані науково обґрунтовані рекомендації щодо оптимізації його стратегічної траєкторії розвитку. Викладені у дипломній роботі результати засвідчили важливість фінансової стратегії як ключового інструмента забезпечення довгострокової фінансової стійкості та конкурентоспроможності підприємства, особливо в умовах високої турбулентності зовнішнього середовища, що характерне для українського аграрного сектору.

У першому розділі здійснено фундаментальний теоретико-методологічний аналіз категоріального апарату стратегічного управління, що дозволив сформувані цілісне уявлення про стратегічну сутність діяльності підприємства та визначити зміст фінансової стратегії як системоутворюючого елемента корпоративної стратегії. Аналіз праць провідних учених – А. Чандлера, М. Портера, І. Ансоффа, Г. Мінцберга, М. Мескона та ін. – засвідчив еволюцію концепції стратегічного управління від довгострокового планування до динамічного інтегрованого механізму адаптації підприємства до змін зовнішнього середовища. Це дозволило визначити стратегію як комплексний план розвитку, спрямований на оптимізацію взаємодії із зовнішнім середовищем і забезпечення стійкого функціонування суб'єкта господарювання.

У контексті загальної стратегії підприємства особливе місце займає фінансова стратегія, що визначає ефективність формування, розподілу та використання фінансових ресурсів, забезпечує оптимальну структуру капіталу, фінансову рівновагу, стійкість і можливість досягнення довгострокових цілей розвитку. Результати систематизації наукових підходів дозволили уточнити

трактування фінансової стратегії як структурованої системи цілей, принципів, методів і механізмів управління фінансовими ресурсами з урахуванням внутрішнього потенціалу підприємства та зовнішніх ризиків.

Важливим результатом теоретичної частини стало визначення структури фінансової стратегії, до якої входять інвестиційна, кредитна, податкова, дивідендна, ресурсна, облікова, ризик- та антикризова політика. Обґрунтовано логічний алгоритм формування фінансової стратегії, що включає етапи діагностики середовища, оцінки фінансового стану, визначення стратегічних цілей, вибору альтернатив, реалізації та контролю. Цей алгоритм створює методологічну основу для практичної частини дослідження.

Окремо було висвітлено специфіку формування фінансової стратегії аграрних підприємств, діяльність яких характеризується сезонністю, залежністю від кліматичних умов, високою матеріально-ресурсною інтенсивністю, тривалістю біологічних циклів та нестабільністю доходів. Це обумовлює необхідність підвищеної гнучкості, ризикостійкості та орієнтації на диверсифікацію, страхування ризиків, модернізацію виробничих потужностей та раціональне управління оборотними ресурсами.

У другому розділі проведено комплексний фінансово-економічний аналіз діяльності ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» за 2022–2024 роки. Дослідження показало, що підприємство функціонує в умовах значної макроекономічної та геополітичної нестабільності, що впливає на його фінансові результати. Встановлено, що у 2023 році підприємство зазнало зниження активів до 47 618 631 тис. грн, але вже у 2024 році спостерігається суттєве відновлення фінансових показників – активи збільшилися до 55 470 926 тис. грн, що свідчить про посилення ресурсної бази. Разом з тим, аналіз структури активів засвідчив зростання коефіцієнта зносу основних засобів до 28,96 %, що є індикатором необхідності модернізації основних фондів та збільшення капіталовкладень.

Оборотні активи продемонстрували значні коливання: після падіння у 2023 році, у 2024 році відбулося зростання запасів на 143 %, що вказує на

активізацію операційної діяльності. Аналіз доходів виявив істотне збільшення виручки підприємства – до 93 260 540 тис. грн у 2024 році, що на 54 % більше за попередній рік. Водночас рентабельність реалізації демонструє спадні тенденції (з 16,39 % у 2022 році до 8,68 % у 2024 році), що свідчить про зростання собівартості, зниження маржинальності та посилення ринкового тиску.

Ліквідність підприємства має нестійкий характер: після покращення у 2023 році у 2024 році зафіксовано часткове погіршення, головним чинником якого стало стрімке зростання дебіторської заборгованості. Фінансова стійкість також демонструє змішану динаміку: зниження коефіцієнта автономії до 0,41 та зростання боргового навантаження вимагають посилення контролю за структурою капіталу.

Важливим елементом дослідження стало застосування матриці стратегій Франсона і Романа. У 2022 році підприємство перебувало в позиції «Рент'є», у 2023 – відбулося погіршення показників, проте у 2024 році «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» повернувся до квадранта «Холдинг», що свідчить про посилення інвестиційного потенціалу та зміцнення стратегічних позицій.

У третьому розділі було систематизовано інструментарій моделювання фінансової стратегії. Визначено, що інтеграція матриці Франсона і Романа, моделі Дюпона, трендових і сценарних методів прогнозування створює науково обґрунтовану основу для стратегічного аналізу. Модель Дюпон дозволила детально розкласти рентабельність власного капіталу на три ключові компоненти – маржинальність, оборотність активів та фінансовий леверидж. Сценарний аналіз, що передбачав розробку базового, оптимістичного та песимістичного сценаріїв, дозволив оцінити можливі траєкторії розвитку підприємства та визначити потенційні ризики.

У четвертому розділі здійснено моделювання оптимальної фінансової стратегії ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД». Аналітичні розрахунки засвідчили, що підприємство має значний потенціал фінансового зростання у 2025–2027 рр. Прогнозні показники демонструють збільшення власного капіталу, стабільне

зростання активів, підвищення чистого прибутку та збереження прийняттого рівня рентабельності. Сценарний аналіз підтвердив, що оптимістична стратегія дозволяє досягти найкращих фінансових результатів, проте з урахуванням ризиків зовнішнього середовища оптимальним є вибір поміркованої фінансової стратегії, яка поєднує інвестиційну активність зі зваженим управлінням ризиками.

Загалом результати дослідження свідчать, що стратегічне управління фінансами є визначальним фактором забезпечення стійкого функціонування підприємства, особливо в умовах високої економічної та геополітичної невизначеності. Фінансова стратегія повинна бути адаптивною, гнучкою, орієнтованою на мінімізацію ризиків і забезпечення довгострокової конкурентоспроможності. Для ТОВ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД» це означає необхідність модернізації виробничих потужностей, оптимізації структури капіталу, посилення контролю за дебіторською заборгованістю, зростання інвестицій у інноваційні технології та розвиток ризик-менеджменту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кравченко В. Фінансова стратегія підприємства: класифікація, елементи, механізм формування // В. Кравченко / *LivingFo*. 2022. [Електронний ресурс] - режим доступу: URL: <https://livingfo.com/finansova-stratehiia-pidpriemstva-klasyfikatsiia-elementy-mekhanizm-formuvannia/>
2. Huzhavina I. V. The financial strategy and its role in the organization's management system. *Economy. Management. Business*. 2019. URL: <https://doi.org/10.31673/2415-8089.2019.048591>
3. Гужва І., Калінкін А. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО КУРСУ УКРАЇНИ. *Економіка та суспільство*. 2024. № 70. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-70-39>
4. Стефанишин О. Б. Особливості формування фінансової стратегії суб'єктів господарювання сільськогосподарської галузі / Стефанишин О. Б. // Управління інноваційним розвитком соціально-економічних систем : колективна монографія / під заг. ред. Храпкіної В. В., Пічик К. В. ; Національний університет "Києво-Могилянська академія". - Київ : Видавничий дім "Києво-Могилянська академія", 2024. - [Підрозділ] 4.4. - С. 452-463.
5. Мица Н. В., Мица В. В. Економічна сутність та роль фінансової стратегії в системі управління підприємством. *Вісник Запорізького національного університету*. 2010. № 3(7). С. 239-247.
6. Bruslynovska I., Matviychuk V. Теоретичні аспекти формування фінансової стратегії підприємства. *Економіка і організація управління*. 2018. № 3. С. 100-111. URL: <https://doi.org/10.31558/2307-2318.2018.3.11>
7. Швиданенко Г., Пономаренко О., Швиданенко В. Концептуальні засади формування і вдосконалення фінансової стратегії та політики суб'єкта господарювання в умовах глобальної нестабільності. *Економіка та суспільство*. 2024. № 65. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-22>
8. Офіційний сайт Kernel. *Kernel*. URL: <https://www.kernel.ua/ua/>

9. Zavidna L. FORMATION OF DEVELOPMENT STRATEGY OF HOTEL INDUSTRY ENTERPRISE. *Business Navigator*. 2020. № 1(57). URL: <https://doi.org/10.32847/business-navigator.57-21>
10. Butyrina V.N., Vereschaeva A.A. Determination of the financial strategy of the enterprise development. *Scientific Bulletin of the National Technical University of Ukraine*. – 2011. – Issue 21.7
11. Юнацький М. О. Огляд сучасних методів прогнозування фінансового стану підприємства. *Ефективна економіка*. № 4, 2018
12. Єрмошкіна О. В., Парфененкова А. С. ФІНАНСОВА СТРАТЕГІЯ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ: ЗОВНІШНІ ВИКЛИКИ ДЛЯ АРГО-ПІДПРИЄМСТВ. *Журнал "Агросвіт"*. 2025. № 19. С. 50–57. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2025.19.50>
13. Хлевицька Т. Б. Науково–методичний підхід до вибору фінансової стратегії підприємства. Т. Б. Хлевицька, Н. О. Плевако. *Проблеми економіки*. – 2020. – № 4. – С. 241–248
14. Макаренко А.П. Формування фінансової стратегії підприємства та її значення у конкурентному ринковому середовищі URL: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/4.1/003.pdf>
15. Бланк І. А. Фінансова стратегія підприємства Київ: Ніка – Центр, 2008. 520с.
16. Математичні методи і моделі в управлінні економічними процесами: навч. посіб. / уклад.: В. І. Воротін, М. М. Коцюбинська, О. М. Іванова та ін. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 214 с.
17. Шапурова О. О. Підходи до формування фінансової стратегії промислового підприємства: теоретичні та практичні аспекти / О. О. Шапурова // *Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова*. — 2018. — Т. 23, Вип. 6(71). — С. 113–118.
18. Козлова А. В., Чайка О. І. Фінансова стратегія в системі управління розвитком підприємства / А. В. Козлова, О. І. Чайка // *Причорноморські економічні студії*. — 2020. — Вип. 2. — С. 67–81.

19. Пілько А., Вітовська А. ПРОГНОЗУВАННЯ ЗМІН ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА. *Економіка та суспільство*. 2024. № 61. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-53>
20. Річний звіт за 2019 р. Фінансова звітність. Офіційний сайт Kernel [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.kernel.ua/ua/zvity-pidpriemstv/?company=1016956&doc=7>
21. Річний звіт за 2020 р. Фінансова звітність. Офіційний сайт Kernel [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.kernel.ua/ua/zvity-pidpriemstv/?company=1016956&doc=7>
22. Річний звіт за 2021 р. Фінансова звітність. Офіційний сайт Kernel [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.kernel.ua/ua/zvity-pidpriemstv/?company=1016956&doc=7>
23. Річний звіт за 2022 р. Фінансова звітність. Офіційний сайт Kernel [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.kernel.ua/ua/zvity-pidpriemstv/?company=1016956&doc=7>
24. Річний звіт за 2023 р. Фінансова звітність. Офіційний сайт Kernel [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.kernel.ua/ua/zvity-pidpriemstv/?company=1016956&doc=7>
25. Річний звіт за 2024 р. Фінансова звітність. Офіційний сайт Kernel [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.kernel.ua/ua/zvity-pidpriemstv/?company=1016956&doc=7>
26. Халатур С. М., Масюк, Ю. В., Бара баш В.О. Модель вибору ефективної фінансової стратегії діяльності аграрних підприємств. Інвестиції: практика та досвід. 2023. № 21. С. 58—63.
27. Костирко Л., Костирко Р., Савченко Т., Халатур С. Ризик-орієнтований підхід до вибору фінансової стратегії в умовах невизначеності. *Agricultural and Resource Economics*. 2024. Vol. 10 (2). P. 5—18
28. Падерін І. Д. Аналіз впливу зовнішніх та внутрішніх факторів на стратегії підприємств малого та середнього бізнесу // І. Д. Падерін, Є. Е. Новак / *Економічний вісник Донбасу*. 2015. № 3 (41). С. 1—2

29. Nikolaichuk O. A., Lypovecka Y. M. METHODOLOGICAL APPROACHES TO THE ANALYSIS OF THE FINANCIAL CONDITION OF AN ENTERPRISE AND THE ASSESSMENT OF ITS FINANCIAL STRATEGY. *Visnyk of Donetsk National University of Economics and Trade named after Mykhailo Tugan-Baranovsky*. 2024. No. 2(81) (2024). P. 15–28. URL: <https://doi.org/10.33274/2079-4819-2024-81-2-15-28>

30. Дикань В.Л. Стратегічне управління: навчальний посібник / В.Л. Дикань, В.О. Зубенко, О.В. Маковоз, І.В. Токмакова, О.В. Шраменко. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 272 с.

31. Капустян В. О., Мажара Г. А., Фартушний І. Д. Моделювання економіки : підручник. — Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022.

32. Економіко-математичні методи та моделі в економічному аналізі. *StudFiles*. URL: <https://studfile.net/preview/5648095/page:10/>

33. Іванов Ю.Б. Теоретичні основи конкурентної стратегії підприємства: монографія/за заг. ред. Ю. Б. Іванов; ХНЕУ. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2006. – 383 с

34. Kadyrus I., Donskykh A., Tereshchenko V. FORMATION OF A DEVELOPMENT STRATEGY FOR AGRICULTURAL ENTERPRISE. *Efektivna ekonomika*. 2020. No. 7. URL: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.7.64>

35. Грановська В. Г. Формування стратегії підприємств аграрного сектора в умовах глобальної конкуренції . В. Г. Грановська. Глобальні та національні проблеми економіки. — 2016. — Вип. 11. — С. 308–314.

36. Лібрук-Ліпкевич С. Я. Діагностичний аналіз фінансового стану: теорія та методологія. 2019. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.3551232>

37. Голуб І. МЕТОДОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ. *Сталий розвиток економіки*. 2025. № 2 (53). С. 231–236. URL: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-53-31>

38. Іванюк У. В. Теоретичні засади формування фінансових стратегій підприємства. *Економіка. Менеджмент. Підприємництво*. 2018. № 25(1). С. 73–83.

39. Методичні рекомендації з аналізу і оцінки фінансового стану підприємств. *Офіційний вебпортал парламенту України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0006626-06#Text>

40. Лігоненко Л.О. Фінанси підприємства: підручник / Л.О. Лігоненко, Н.М. Гуляєва, Н.А. Гринюк. – К. : КНТЕУ, 2007. – 491 с

41. Kravchenko, V. (2022), "Financial strategy of an enterprise: classification, elements, mechanism of formation", LivingFo. available at: <https://livingfo.com/finansova-stratehiia-pidprijemst-va-klassyfikatsiia-elementy-mekhanizm-formu-vannia/>

42. Коляденко С. В. Аналіз фінансових стратегій для підвищення конкурентоспроможностей підприємства . С. В. Коляденко, А. М. Стратій. *Інвестиції: практика та досвід*. – 2019. – № 22. – С. 17–23

43. Josephs T. How to develop financial strategies for business success [2025]. *No-Code FP&A Software for Strategic Finance Teams | Cube*. URL: <https://www.cubesoftware.com/blog/financial-strategies-for-business>

44. Renaldi M. Implementing Effective Business Finance Strategies: A Guide. *Wise*. URL: <https://wise.com/us/blog/business-finance-strategies>

45. Чуняк О. В. Домінантні напрями фінансової стратегії підприємств. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2017. № 6(2). С. 173.

46. Birbirenko S., Korba D. THEORETICAL ASPECTS OF THE FORMATION OF THE FINANCIAL STRATEGY OF A MODERN ENTERPRISE. *Scientific Notes of Taurida National V.I. Vernadsky University. Series: Economy and Management*. 2019. Vol. 5, no. 69. URL: <https://doi.org/10.32838/2523-4803/69-5-9>

47. Відбувся круглий стіл на тему: «ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ» | Полтавський державний аграрний університет. *Полтавський державний аграрний університет* |. URL: <https://www.pdau.edu.ua/content/vidbuvsya-kruglyy-stil-na-temu-vyklyky-ta-perspektyvy-agrarnoyi-polityky-ukrayiny>

48. Косович Б. І., Левицький Б. Р. ІННОВАЦІЙНІ ІНСТРУМЕНТИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА. *Український економічний часопис*. 2025. № 10. С. 43–48. URL: <https://doi.org/10.32782/2786-8273/2025-10-7>

49. Готра В. В., Ріпич В. В., Дячок А. В. Діагностика фінансового стану підприємства та шляхи його покращення. *Економіка і суспільство*. 2017. Вип. 8. С. 219–223.

50. Якименко Ю. Л. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ КОНТРОЛЮ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА. *Economics and management*. 2023. № 4 (2023). С. 78–91. URL: <https://doi.org/10.36919/2312-7812.4.2023.78>

ДОДАТКИ

Додаток А

Баланс на 31 грудня 2024 р.

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "КЕРНЕЛ - ТРЕЙД"	Дата (рік, місяць, число)	2025	01	01
Територія	Шевченківський район м. Києва	за ЄДРПОУ	31454383		
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КАТОГТТ ¹	UA8000000001078669		
Вид економічної діяльності	Виробництво олії та тваринних жирів	за КОПФГ	240		
Середня кількість працівників	² 895	за КВЕД	10.41		
Адреса, телефон	провулок Шевченка Тараса, буд. 3, м. КИЇВ, ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ РАЙОН, 01001	4618803			
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)					
Складено (зробити позначку "x" у відповідній клітинці):					
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку					
за міжнародними стандартами фінансової звітності	V				

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2024 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	175 542	179 924
первісна вартість	1001	405 138	491 731
накопичена амортизація	1002	229 596	311 807
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	2 134 588	2 090 330
первісна вартість	1011	2 813 925	2 942 519
знос	1012	679 337	852 189
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	3 547 048	3 140 625
Заборгованість за внесками до статутного капіталу інших підприємств	1036	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	20 399	5 571
Відстрочені податкові активи	1045	206 329	349 409
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	6 083 906	5 765 859
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	7 383 543	9 145 122
виробничі запаси	1101	3 593 952	2 251 025
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	1 647 487	4 009 488
товари	1104	2 142 104	2 884 609
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	24 796 034	26 666 655
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	2 480 491	3 610 918
з бюджетом	1135	2 776 107	2 931 810
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	67 847	127 581
Поточні фінансові інвестиції	1160	737 999	7 457 696
Гроші та їх еквіваленти	1165	6 707 799	4 202 485
готівка	1166	5	1
рахунки в банках	1167	6 707 794	4 202 484
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

Продовження додатка А

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	44 949 820	54 142 267
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	51 033 726	59 908 126

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	17 077 992	17 177 492
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	20 236	20 236
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	10 416 094	7 177 149
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	27 514 322	24 374 877
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	4 909	8 533
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерви довгострокових зобов'язань			
резерви збитків або резерви належних виплат	1532	-	-
резерви незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Празовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	4 909	8 533
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	1 230 000	6 943 393
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	16 614	6 420
товари, роботи, послуги	1615	1 467 097	2 271 982
розрахунками з бюджетом	1620	82 543	154
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	9	31
розрахунками з оплати праці	1630	10 026	6 227
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	4 214 747	877 193
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	2 508 578
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	288 605	580 626
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	16 204 854	22 330 112
Усього за розділом III	1695	23 514 495	35 524 716
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
V. Часта вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	51 033 726	59 908 126

Керівник

Мірошніченко Микола Володимирович

Головний бухгалтер

Долгошея Тетяна Володимирівна

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

² Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Звіт про фінансові результати за 2024 рік

Підприємство	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "КЕРНЕЛ - ТРЕЙД"	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
			2025	01	01
	(найменування)		31454383		
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)					
за Рік 2024		р.			
		Форма № 2 Код за ДКУД	1801003		

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	90 926 416	62 056 891
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховування</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(76 231 246)	(48 320 726)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	14 695 170	13 736 165
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	403 850	1 624 043
у тому числі:	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(2 474 511)	(1 615 233)
Витрати на збут	2150	(4 323 787)	(3 991 631)
Інші операційні витрати	2180	(1 048 924)	(1 278 613)
у тому числі:	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	7 251 798	8 474 731
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	1 366 768	863 057
Інші доходи	2240	19 167 945	13 047 678
у тому числі:	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(1 583 269)	(2 831 222)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(19 689 338)	(14 315 744)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка Б

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	6 513 904	5 238 500
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(1 098 635)	(865 465)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	5 415 269	4 373 035
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	5 415 269	4 373 035

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	48 104 185	33 714 187
Витрати на оплату праці	2505	1 955 259	1 258 417
Відрахування на соціальні заходи	2510	132 231	112 707
Амортизація	2515	261 312	263 477
Інші операційні витрати	2520	11 172 100	9 838 506
Разом	2550	61 625 087	45 187 294

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Мірошніченко Микола Володимирович

Головний бухгалтер

Долгошев Тетяна Володимирівна

Звіт про рух грошових коштів за 2024 рік

Підприємство	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "КЕРНЕЛ - ТРЕЙД" (найменування)	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ	
			2025	01
		за СДРПОУ	31454383	

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за Рік 2024 р.

Форма №3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	93 260 540	60 438 645
Повернення податків і зборів	3005	7 702 167	6 315 065
у тому числі податку на додану вартість	3006	7 702 167	6 315 065
Цільового фінансування	3010	-	-
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	-	-
Надходження від повернення авансів	3020	1 068 981	2 477 160
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	235	16 880
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	53 472	57 964
Надходження від операційної оренди	3040	1 737	12 397
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	402 627	283 012
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(94 190 416)	(58 045 919)
Праці	3105	(1 565 600)	(984 076)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(125 566)	(102 592)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(1 917 194)	(1 814 787)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(1 397 675)	(1 571 075)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(519 519)	(243 712)
Витрачання на оплату авансів	3135	(-)	(-)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(62 022)	(595 083)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(-)	(6 788)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(3 141 868)	(209 964)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	1 487 093	7 841 914
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	21 170 731	11 304 061
необоротних активів	3205	727	2 525
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	1 256 309	756 931
дивідендів	3220	-	-
Надходження від деривативів	3225	493 281	71 086
Надходження від погашення позик	3230	6 583	19 612
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	-	-
Інші надходження	3250	-	-

Продовження додатка В

Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(27 584 007)	(12 322 788)
необоротних активів	3260	(56 585)	(15 540)
Виплати за деривативами	3270	(390 849)	(81 021)
Витрачання на надання позик	3275	(18 642)	(392)
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280	-	-
Інші платежі	3290	(-)	(-)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-5 122 452	-265 526
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від: Власного капіталу	3300	99 500	7 719 080
Отримання позик	3305	39 202 287	34 490 170
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	-	-
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)
Погашення позик	3350	31 949 343	43 791 684
Сплату дивідендів	3355	(6 013 895)	(-)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(594 250)	(1 965 337)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(1 615)	(-)
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370	(-)	(-)
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	(-)	(-)
Інші платежі	3390	(-)	(-)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	742 684	-3 547 771
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-2 892 675	4 028 617
Залишок коштів на початок року	3405	6 707 799	2 627 789
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	387 361	51 393
Залишок коштів на кінець року	3415	4 202 485	6 707 799

Керівник _____

Мірошніченко Микола Володимирович _____

Головний бухгалтер _____

Долгошея Тетяна Володимирівна _____